

Exemplum dedi vobis. [Joan. xiii, 15.]

DE IMITATIONE
CHRISTI

LIBRI QUATUOR

Editio accuratissime emendata

Typis Societatis S. Joannis Evangelistæ

DESCLÉE ET SOCII

S. Sedis Apostolicæ et S. Rituum Congregationis Typogr.

ROMÆ, TORNACI, PARISIIS

1948

IMPRIMATUR.

Tornaci, die 19 Aprilis 1948.

J. LECOUVET, Vic. Gen.

DE IMITATIONE CHRISTI

LIBER PRIMUS

Admonitiones ad spiritualem vitam utiles

CAPUT I

De imitatione Christi, et contemptu omnium vanitatum mundi

UI séquitur me, non ámbulat in ténebris (Joann. 8, 12), dicit Dóminus. Hæc sunt verba Christi, quibus admonémur, quatenus vitam ejus et mores imitémur, si vólumus veráciter illuminári, et ab omni cæcitate cordis liberári. Summum igitur stúdi-um nostrum sit, in vita Jesu Christi medítari.

2. *Quid sit spiritum Christi habere?*

Doctrína Christi om-
nes doctrínas Sanctó-

rum præcéllit, et qui spíritum ejus habéret, absconditum ibi manna inveníret. Sed contíngit, quod multi ex fré-
quénti audítu Evangé-
lii, parvum desidérium
séntiunt, quia spíritum
Christi non habent. Qui
autem vult plene et sá-
pide Christi verba in-
telligere, opórtet ut to-
tam vitam suam illi
stúdeat conformáre.

3. *Scientiæ humanæ vanitas*

Quid prodest tibi, al-
ta de Trinitáte dispu-
táre, si cáreas humili-

táte, unde displiceas Trinitáti? Vere, alta verba non faciunt sanctum et justum, sed virtuosa vita efficit Deo carum. Opto magis sentire compunctionem, quam scire ejus definitionem. Si scires totam Bibliam extérius, et ómnium Philosophórum dicta: quid totum prodesset sine caritate Dei et grátia? *Vánitas vanitatum, et ómnia vánitas* (Eccl. 1, 2), præter amare Deum, et illi soli servíre. Ista est summa sapiéntia, per contéptum mundi tén- dere ad regna cælestia.

4. *Rerum caducarum vanitas*

Vánitas igitur est divítias peritúras quæ- rere, et in illis speráre. Vánitas quoque est, honóres ambíre et in altum statum se extól- lere. Vánitas est carnis

desidéria sequi, et illud desideráre unde póst- modum gráviter opór- tet puníri. Vánitas est longam vitam optáre, et de bona vita parum curáre. Vánitas est præsentem vitam solum atténdere, et quæ futú- ra sunt non prævidére. Vánitas est diligere quod cum omni celeri- tate transit, et illic non festináre, ubi sempitér- num gáudium manet.

5. *Bonorum invisibilium amor*

Meménto illíus fre- quénter provérbii: quia *non satiátur óculus visu, nec auri simplétur auditu* (Cf. Eccl. 1, 8). Stude ergo cor tuum ab amóre visibílium abstráhere, et ad invisibilia te transférre. Nam se- quéntes suam sensua- litátem, máculant con- sciéntiam, et perdunt Dei grátiam.

CAPUT II

De humili sentire sui ipsius

OMnis homo naturá- liter scire desiderat, sed sciéntia sine timóre

Dei quid impórtat? Mé- lior est profécto húmilis rústicus, qui Deo servit,

quam supérbus philó-
sophus, qui se neglé-
cto, cursum cæli consí-
derat. Qui bene seípsum
cognóscit, sibi ipsi vilé-
scit, nec láudibus dele-
ctátur humánis. Si sci-
rem ómnia quæ in mun-
do sunt, et non essem
in caritáte, quid me ju-
váret coram Deo, qui
me judicatúrus est ex
facto?

2. *Sciendi desiderium mitiga*

Quiésce a nímio
sciendi desidério, quia
magna tibi invenítur
distráctio, et decéptio.
Sciéntes libénter volunt
vidéri et sapiéntes dici.
Multa sunt, quæ scire
parum vel nihil ánimæ
prosunt. Et valde insí-
piens est, qui alíquibus
inténdit, quam his quæ
salúti suæ desérviunt.
Multa verba non sá-
tiant ánimam; sed bona
vita refrigerat mentem,
et pura consciéntia ma-
gnam ad Deum præstat
confidéntiam.

3. *Noli te aliis præferre!*

Quanto plus et mé-
lius scis, tanto grávius

inde judicáberis, nisi
sancte víxeris, Noli er-
go extólli de ulla arte
vel sciéntia, sed pótius
time de data tibi notí-
tia. Si tibi vidétur quod
multa scis, et satis
bene intélligis, scito
tamen quia sunt multo
plura quæ nescis. *Noli
altum sápere* (Rom. 11,
20), sed ignorántiam
tuam magis fatére.
Quid te vis alícuí præ-
férre, cum plures do-
ctióres te inveniántur,
et magis in lege períti?
Si vis utiliter áliquíd
scire et díscere, ama
nescíri et pro níhilo
reputári.

4. *Sui ipsius vera despectio*

Hæc est altíssima et
utilíssima léctio, sui ip-
sius vera cognítio, et
despéctio. De seípso
nihil tenére, et de aliis
semper bene et alte sen-
tíre, magna sapiéntia
est et perféctio. Si vi-
déres álium apérte pec-
cáre, vel áliqua grávia
perpetráre, non debé-
res te tamen meliorem
æstimáre : quia nescis
quámdui possis in bono

stare. Omnes frágiles | fragiliórem teípso te-
sumus, sed tu néminem | nébis.

CAPUT III

De doctrina veritatis

FELIX, quem Véritas per se docet, non per figúras et voces transeúntes, sed sícuti se habet. Nostra opí- nio et noster sensus sæpe nos fallit, et mó- dicum videt. Quid pro- dest magna cavillátio de occúltis et obscú- ris rebus, de quibus nec arguémur in judí- cio, quia ignorávimus? Grandis insipiéntia, quod negléctis utilibus et necessariis, ultro inténdimus curiosis et damnosis; óculos ha- béntes, non vidémus.

2. Magister intus docet

Et quid curæ nobis de genéribus et specié- bus? Cui ætérrnum Ver- bum lóquitur, a multis opinióibus expéditur. Ex uno Verbo ómnia, et unum loquúntur ómnia : et hoc est *Prin- cípium, quod et lóquitur nobis* (Cf. J. 8, 25). Ne-

mo sine illo intélligit, aut recte júdicat. Cui ómnia unum sunt et ómnia ad unum trahit et ómnia in uno videt, potest stábilis corde esse et in Deo pacíficus permanére. O véritas Deus, fac me unum tecum in caritáte per- pétua! Tædet me sæpe multa légere et audíre; in te est totum quod volo et desídero. Tá- ceant omnes doctóres, síleant univérsæ crea- túræ in conspéctu tuo, tu mihi lóquere solus.

3. Omnia ad Dei honorem operari

Quanto áliquis magis sibi uníus, et intérius simplificátus fúerit, tan- to plura et altióra sine labóre intélligit; quia désuper lumen intelli- géntiæ áccipit. Purus, simplex et stábilis spí- ritus in multis opéribus non dissipátur, quia ómnia ad Dei honórem

operátur, et in se otiósus ab omni própria exquisitióne esse nítitur. Quis te magis impedit et moléstat, quam tua immortificáta affectio cordis? Bonus et devótus homo ópera sua prius intus dispónit, quæ foris ágere debet. Nec illa trahunt eum ad desidéria vitiósa inclinaciónis, sed ipse infléctit ea ad arbitrium rectæ ratiónis. Quis habet fórtius certámen, quam qui nítitur vincere seípsum? Et hoc debet esse negotium nostrum : vincere videlicet seípsum, et quotidie seípso fortiórem fieri, atque in mélius áliquid proficere.

4. *Virtuosa vita eligenda est*

Omnis perféctio in hac vita quamdam imperfectiónem sibi habet annexam, et omnis speculatio nostra quadam caligine non caret. Húmilis tui cognitio certior via est ad Deum, quam profúnda scientiæ inquisitio. Non est culpánda sciéntia, aut

quælibet simplex rei notítia, quæ bona est in se consideráta et a Deo ordináta, sed præferénda est semper bona consciéntia et virtúosa vita. Quia vero plures magis student scire, quam bene vívere, ideo sæpe errant, et pene nullum vel módicum fructum ferunt.

5. *Diligentia ad virtutes acquirendas*

O si tantam adhiberent diligéntiam ad extirpánda vítia et virtútes inseréndas, sicuti ad movéndas quæstiónes, non fierent tanta mala et scándala in pópulo, nec tanta dissolutio in cœnóbiis. Certe adveniénte die iudicii, non quærétur a nobis quid légimus, sed quid fécimus : nec quam bene díximus, sed quam religióse víximus. Dic mihi, ubi sunt modo omnes illi dómini et magístri, quos bene novísti dum adhuc víverent et stúdiis florérent? Jam eórum præbéndas álii póssident, et nescio utrum de eis

recógitant. In vita sua áliquíd esse videbántur, et modo de illis tacétur.

6. *Vere doctus
qualis sit?*

O quam cito transit glória mundi! Utinam vita eórum sciéntiæ ipsórum concordásset! tunc bene studuísset et legísset. Quam multi péreunt per vanam sciéntiam in sáculo, qui parum curant de Dei servítio! Et quia magis éligunt magni esse

quam húmiles, ideo evanéscunt in cogitátióibus suis. Vere magnus est, qui magnam habet caritátem. Vere magnus est, qui in se parvus est, et pro níhilo omne culmen honoris ducit. Vere prudens est, qui ómnia terréna arbitrátur ut stércora, ut Christum lucrifáciat. Et vere bene doctus est, qui Dei voluntátem facit et suam voluntátem relínquit.

CAPUT IV

De prudentia in agendis

NON est credéndum omni verbo nec instíntui, sed caute et longanímiter res est secúndum Deum ponderánda. Proh dolor! sæpe malum facílius quam bonum de álio créditur et dicitur, ita infírmi sumus. Sed perfécti viri non fácite credunt omni enarránti, quia sciunt infirmitátem humanam, ad malum proclívem et in verbis satis lábilem.

2. *Virtus prudentem
hominem reddit*

Magna sapiéntia, non esse præcípitem in agendis, nec pertinácter in própriis stare sénsibus. Ad hanc étiam pértinet, non quibúslibet hóminum verbis crédere, nec audíta vel crédita mox ad aliórum aures effúndere. Cum sapiénte et conscientíoso viro consílium habe; et quære pótius a me-

liore instrui, quam tuas adinventiones sequi. Bona vita facit hominem sapientem secundum Deum, et exper-

tum in multis. Quanto quis in se humilior fuerit, et Deo subiectior, tanto in omnibus erit sapientior et pacatior.

CAPUT V

De lectione sanctarum scripturarum

Veritas est in Scripturis sanctis quaerenda, non eloquentia. Omnis Scriptura sacra eo spiritu debet legi, quo facta est. Quærere potius debemus utilitatem in Scripturis, quam subtilitatem sermonis.

Ita libenter devotos et simplices libros legere debemus, sicut altos et profundos. Non te offendant auctoritas scribentis, utrum parvæ vel magnæ litteraturæ fuerit; sed amor puræ veritatis te trahat ad legendum. Non quæras quis hoc dixerit, sed quid dicatur, attende.

2. Variis modis nobis loquitur Deus

Homines transeunt, sed *veritas Domini manet in æternum* (Ps. 116, 2). Sine personarum acceptione, variis modis loquitur nobis Deus. Curiositas nostra sæpe nos impedit in lectione Scripturarum, cum volumus intelligere et discutere, ubi simpliciter esset transeundum. Si vis profectum haurire, lege humiliter, simpliciter et fideliter, nec unquam velis habere nomen scientiæ. Interroga libenter, et audi tacens verba Sanctorum, nec displiceant tibi parabola seniorum, sine causa enim non proferuntur.

CAPUT VI

De inordinatis affectionibus

QUandocúmque homo áliquid inordináte appetit, statim in se inquietus fit. Superbus et avárus nunquam quiéscunt; pauper et húmilis spíritu in multitudíne pacis conversántur. Homo qui necdum perfécte in se mórtuus est, cito tentátur, et víncitur in parvis et vllibus rebus. Infírmus in spíritu, et quodámmodo adhuc carnális, et ad sensibília inclinátus, difficúlter se potest a terrénis desidériis ex toto abstráhere. Et ideo sæpe habet tristítiam, cum

se súbtrahit; léviter étiam indignátur, si quis ei resistit.

2. *Vera pax cordis ubi invenitur*

Si autem prosecúsus fúerit quod concupíscit, statim ex reátu consciéntiæ gravátur: quia secúsus est passióem suam, quæ nihil juvat ad pacem quam quæsívit. Resisténdo ígitur passióibus invenítur pax vera cordis, non autem eis serviéndo. Non est ergo pax in corde hóminis carnális, non in hómine exterióribus dédito, sed in férvido et spirituáli.

CAPUT VII

De vana spe et elatione fugienda

VANUS est, qui spem suam ponit in homínibus aut in creatúris. Non te púdeat áliis servíre, amóre Jesu Christi, et páuperem in hoc sæculo vidéri. Non stes super teípsum, sed

in Deo spem tuam constítue. Fac quod in te est, et Deus áderit bonæ voluntáti tuæ. Non confídas in tua sciéntia, vel astútia cujuscúmque vivéntis, sed magis in Dei grátia, qui

áduvat húmiles, et de se præsuméntes humiliat.

2. Non te extollas de bonis naturalibus

Non gloriéris in divítiis si adsunt, nec in amícis quia poténtes sunt, sed in Deo, qui ómnia præstat, et se ípsam super ómnia dare desíderat. Non te extóllas de magnítudine vel pulchritú-dine corpóris, quæ mó-dica infirmitáte corrúmpitur et defœdátur. Non pláceas tibi ipsi de habilitáte aut ingénio tuo, ne displiceas Deo, cujus est totum quidquid boni naturáliter habúeris.

3. Superbia fugienda et humilitas colenda

Non te réputes áliis meliorem, ne forte coram Deo detérior habéaris, qui scit quid est in hómine. Non superbias de opéribus bonis, quia áliter sunt júdicia Dei quam hóminum, cui sæpe displicet quod homínibus placet. Si áliquíd boni habúeris, crede de áliis melióra, ut humilitátem consérves. Non nocet, si óm-nibus te suppónas; nocet autem plúrimum, si vel uni te præpónas. Jugis pax cum húmili; in corde autem superbi, zelus et indignátio frequens.

CAPUT VIII

De cavenda nimia familiaritate

NON omni hómini revéles cor tuum (Eccli. 8, 22), sed cum sapién-te et tímén-te Deum age causam tuam. Cum juvénibus et extrá-neis rarus esto. Cum divítibus noli blandíri, et coram magnátibus non libén-ter appáreas. Cum humi-

libus et simplícibus, cum devótis et morigerátis sociáre, et quæ ædificatiónis sunt, pertrácta.

Non sis familiáris ál-cui multeri, sed in com-múni omnes bonas mul-teres Deo comménda. Soli Deo et Angelis ejus opta familiáris esse, et

hóminum notítiam de-
vita.

2. *Caritas commendatur*

Cáritas habénda est
ad omnes, sed familiári-
tas non éxpedit. Quan-
dóque áccidit, ut per-
sóna ignóta, ex bona

fama lucéscat, cujus ta-
men præsentia óculos
intuéntium offúscat.
Putámus aliquándo áliis
placére ex conjunctió-
ne nostra, et incípimus
magis displicére ex mo-
rum improbitáte in no-
bis consideráta.

CAPUT IX

De obedientia et subjectione

Valde magnum est
in obediéntia stare,
sub Præláto vívere et
sui juris non esse. Mul-
to tútius est stare in
subjectióne, quam in
prælatúra. Multi sunt
sub obediéntia, magis
ex necessitáte quam ex
caritáte: et illi pœnam
habent et léviter múr-
muran, nec libertátem
mentis acqúrent, nisi
ex toto corde propter
Deum se subjícient.
Curre hic vel ibi, non
invénies quiétem nisi in
húmili subjectióne sub
Præláti regímine. Ima-
ginátio locórum et mu-
tátio multos feféllit.

2. *Propter Deum dimitte tuum sentire*

Verum est, quod
unusquísque libénter

agit pro sensu suo, et
inclinátur ad eos ma-
gis qui secum séntiunt.
Sed si Deus est inter
nos, necesse est, ut re-
linquámus étiam quan-
dóque nostrum sentíre,
propter bonum pacis.
Quis est ita sápiens,
qui ómnia plene scire
potest? Ergo noli nimis
in sensu tuo confídere,
sed velis étiam libénter
aliórum sensum audíre.
Si bonum est tuum sen-
tíre, et hoc ipsum pro-
pter Deum dimíttis, et
álium séqueris, magis
exínde proficies.

3. *Aliis acquiesce, cum id caritas postulat*

Audívi enim sæpè,
secúrius esse audíre
et accíperè consílium,

quam dare. Potest étiam contíngere, ut bonum sit uniuscujúsque sentíre; sed nolle áliis ac-

quiéscere, cum id rátio aut causa póstulat, si-
gnum est supérbiaë et
pertináciaë.

CAPUT X

De cavenda superfluitate verborum

CAveas tumúltum hóminum quantum potes; multum enim impedit tractátus sæculárium gestórum, étiam si simplici inten-tióne proferántur. Cito enim inquinámur vanitáte, et captivámur. Vellem me plúries ta-cuisse, et inter hómines non fuisse. Sed quare tam libénter lóquimur, et invicem fabulámur, cum tamen raro sine læsióne consciéntiæ ad siléntium redímus? Ideo tam libénter lóquimur, quia per mútuas locu-tiónes ab invicem con-solári quærimus, et cor diversis cogitatióibus fatigátum optámus re-leváre. Et multum li-bénter de his, quæ mul-tum dilígimus vel cúpi-mus vel quæ nobis con-trária sentímus, libet loqui et cogitáre.

2. *Vanæ fabulationes quam noxiæ, piæ col-lationes quam utiles sunt!*

Sed proh dolor! sæ-pe inániter et frustra. Nam hæc extérior con-solátio, interiórís et di-vínæ consolatiónis non módicum detriméntum est. Ideo vigilándum est et orándum, ne tem-pus otióse tránseat. Si loqui licet et expedit, quæ ædificabilia sunt lóquere. Malus usus, et negligéntia proféc-tus nostri, multum fa-cit ad incustódiám oris nostri.

Juvat tamen non pa-rum ad profécum spi-rituálem, devóta spiri-tuálium rerum collátio, máxime ubi pares áni-mo et spíritu, in Deo sibi sociántur.

CAPUT XI

De pace acquirenda et zelo proficiendi

MUltam possémus pacem habére, si non vellémus nos cum aliórum dictis et factis, et quæ ad nostram curam non spectant, occupáre. Quómodo potest ille diu in pace manére, qui aliénis curis se intermíscet? qui occasiões forínsecus quærit? qui parum vel raro se intrínsecus cólligit? Beáti simplices, quóniam multam pacem habébunt.

2. *Mortificatio nos expeditos reddit in Dei servitio.*

Quare quidam Sanctórum, tam perfécti et contemplátiví fuérunt? Quia omníno seípsos mortificáre ab ómnibus terrénis desidériis studuérunt: et ideo totis medúllis cordis Deo inhærére, atque libere sibi vacáre potuérunt. Nos nímium occupámur própriis passióibus, et de transitóriis nimis sollicitámur. Raro étiam unum vítium perfécte

víncimus, et ad quodiánum proféctum non accéndimur; ideo frígidi et tépidi remanémus.

3. *Liberi a passionibus, viam perfectam ingrediuntur.*

Si essémus nobis ipsis perfécte mórtui, et intérius mínime implicáti, tunc possémus étiam divína sápere, et de cælésti contemplatióne áliquid experíri. Totum et máximum impediméntum est, quia non sumus a passióibus et concupiscéntiis líberi, nec perféctam Sanctórum viam conámur ingredi. Quando étiam módicum adversitátis occúrrit, nimis cito deíscimur, et ad humanas consolatiónes convértimur.

4. *Deus sua gratia nos adjuvat in spirituali pugna.*

Si niterémur sicut viri fortes stare in próelio, profécto auxiliium Dómini super nos videré-

mus de cælo. Ipse enim certantes et de sua gratia sperantes paratus est adjuvare, qui nobis certandi occasiones procurat ut vincamus. Si tantum in istis exterioribus observantiis, profectum religionis ponimus, cito finem devotio habebit nostra. Sed ad radicem securim ponamus, ut purgati a passionibus, pacificam mentem possideamus.

5. *Quotidianus debet esse profectus*

Si omni anno unum vitium extirparemus, cito viri perfecti efficeremur. Sed modo e contrario sæpe sentimus, ut meliores et puriores in initio conversionis nos fuisse inveniamus, quam post multos annos professionis. Fervor et profectus quotidie debet crescere;

sed nunc pro magno videtur, si quis primitivæ fervoris partem possit retinere. Si modicam violentiam faceremus in principio, tunc postea cuncta possemus facere cum levitate et gaudio.

6. *Propriam voluntatem vincere*

Grave est assueta dimittere, sed gravius est contra propriam voluntatem ire. Sed si non vincis parva et levia, quando superabis difficiliora? Resiste in principio inclinationi tuæ et malam dedisce consuetudinem, ne forte paulatim ad majorem te ducat difficultatem. O si adverteres, quantum tibi pacem, et aliis lætitiâ faceres, te ipsum bene habendo, puto quod sollicitior esses ad spiritualem profectum.

CAPUT XII

De utilitate adversitatis

BONUM nobis est quod aliquando habeamus aliquas gravitates et contrarietates; quia sæpe hominem ad cor revocant, quantum se in exsilio esse cognoscat nec spem

suam in aliqua re mundi ponat. Bonum est, quod patiamur quandoque contradictiones, et quod male et imperfecte de nobis sentiatur, etiam si bene agimus et intendimus. Ista sæpe juvant ad humilitatem et a vana gloria nos defendunt. Tunc enim melius interiorem testem Deum quærimus, quando foris vilipendimur ab hominibus, et non bene nobis creditur.

2. Tunc Deum nobis magis necessarium sentimus

Ideo debet se homo in Deo taliter firmare, ut non esset ei ne-

cesse multas humanas consolationes quærere. Quando homo bonæ voluntatis tribulatur vel tentatur aut malis cogitationibus affligitur, tunc Deum sibi magis necessarium intelligit, sine quo nihil boni se posseprehendit. Tunc etiam tristatur, gemit et orat pro miseriis quas patitur. Tunc tædet eum diutius vivere, et mortem optat venire, ut *possit dissolvi, et cum Christo esse* (Cf. Philip. 1, 23). Tunc etiam bene advertit, perfectam securitatem et plenam pacem in mundo non posse constare.

CAPUT XIII

De tentationibus reprimendis

Quamdiu in mundo vivimus, sine tribulatione et tentatione esse non possumus. Unde in *Job* scriptum est: *Tentatio est vita humana super terram* (Cf. *Job* 7, 1). Ideo unusquisque sollicitus esse debet circa tentationes suas et vigi-

lare in orationibus, ne diabolus locum inveniret decipiendi, qui nunquam dormitat, sed *circuit quærens quem devoret* (1 Petr. 5, 8). Nemo tam perfectus est et sanctus, qui non habeat aliquando tentationes, et plene eis carere non possumus.

2. *Tentationum utilitates*

Sunt tamen tentationes homini sæpe valde utiles, licet molestæ sint et graves, quia in illis homo humiliatur, purgatur et eruditur. Omnes Sancti per multas tribulationes et tentationes transierunt et profecerunt. Et qui tentationes sustinere nequiverunt, reprobi facti sunt, et defecerunt. Non est aliquis ordo tam sanctus, nec locus tam secretus, ubi non sint tentationes vel adversitates.

3. *Nunquam a tentatione immunes sumus in hac vita*

Non est homo securus a tentationibus totaliter, quamdiu vixerit, quia in nobis est unde tentamur, ex quo in concupiscentia nati sumus. Una tentatione seu tribulatione recedente, alia supervenit; et semper aliquid ad patiendum habebimus, nam bonum felicitatis nostræ perdidimus. Multi quærent tentationes fugere, et grá-

vius incidunt in eas. Per solam fugam non possumus vincere; sed per patientiam et veram humilitatem, omnibus hostibus efficimur fortiores.

4. *Per Dei auxilium eas superamus*

Qui tantummodo exteriùs declinat, nec radicem evellit, parum proficiet, imo citius ad eum tentationes redient, et pejus sentiet. Paulatim et per patientiam cum longanimitate, Deo juvante, melius superabis, quam cum duritia et importunitate propria. Sæpius accipe consilium in tentatione, et cum tentato noli duriter agere; sed consolationemingere, sicut tibi optares fieri.

5. *In principio facilius vincitur tentatio*

Initium omnium malarum tentationum, inconstantia animi et parva ad Deum confidentia, quia sicut navis sine gubernaculo, hinc inde a fluctibus impellitur; ita homo

remissus, et suum propositum deserens, varie tentatur. Ignis probat ferrum, et tentatio hominem justum. Nescimus sæpe quid possumus, sed tentatio aperit quid sumus. Vigilandum est tamen, præcipue circa initium tentationis: quia tunc facilius hostis vincitur, si ostium mentis nullatenus intrare sinitur; sed extra limen, statim ut pulsaverit, illi obviatur. Unde quidam dixit;

Principiis obsta, sero medicina paratur,
Cum mala per longas invaluere moras.

Ovid. *De Remed.* II, 91.

Nam primo occurrit menti simplex cogitatio, deinde fortis imaginatio, postea delectatio et motus pravus et assensio. Sicque paulatim ingreditur hostis malignus ex toto, dum illi non resistitur in principio. Et quanto diutius ad resistendum quis torpuerit, tanto in se quotidie debilior fit, et hostis contra eum potentior.

6. *Tentationes ad nostram salutem præordinatæ sunt*

Quidam in principio conversionis suæ graviôres tentationes patiuntur, quidam autem in fine. Quidam vero quasi per totam vitam suam male habent. Nonnulli satis leniter tentantur, secundum divinæ ordinationis sapientiam et æquitatem, quæ statum et mérita hominum pensat, et cuncta ad electorum suorum salutem præordinat.

7. *Ferventius Deum exoremus*

Ideo non debemus desperare, cum tentamur: sed eo ferventius Deum exorare, quatenus nos in omni tribulatione dignetur adjuvare; qui utique, secundum dictum *Pauli*, talem faciet cum tentatione proventum (1 Cor. 10, 13), ut possimus sustinere. Humiliemus ergo animas nostras sub manu Dei, in omni tentatione et tribulatione; quia *húmiles spi-*

ritu salvabit (Ps. 33, 19),
et exaltabit.

8. *In tentationibus
perficitur virtus*

In tentationibus et
tribulationibus probatur
homo, quantum proficit;
et ibi majus meritum
existit, et virtus melius
patescit. Nec magnum est,
si homo devotus sit et
fervidus, cum gravita-

tem non sentit; sed si
tempore adversitatis
patienter se sustinet,
spes magni profectus
erit. Quidam a magnis
tentationibus custodiuntur,
et a parvis quotidianis
saepe vincuntur: ut humiliati,
nunquam de seipsis in
magnis confidant; qui
in tam modicis infirmantur.

CAPUT XIV

De temerario iudicio vitando

AD teipsum oculos
reflece, et aliorum
facta caveas iudicare. In
iudicando alios, homo
frustra laborat, saepius
errat et leviter peccat;
seipsum vero iudicando
et discutiendo, semper
fructuose laborat. Sicut
nobis res cordi est, sic
de ea frequenter iudicamus:
nam verum iudicium,
propter privatum amorem,
faciliter perdimus. Si Deus
semper esset pura intentio
nostri desiderii, non
tam faciliter turbaremur
pro resistentia sensus
nostri.

2. *Dissentiones devita*

Sed saepe aliquid ab
intra latet, vel etiam
ab extra concurrit, quod
nos etiam pariter trahit.
Multi occulte seipsos
quaerunt in rebus
quas agunt, et nesciunt.
Videntur etiam in bona
pace stare, quando res
pro eorum velle fiunt
et sentire; si autem
aliter fit quam cupiunt,
cito moventur et tristes
fiunt. Propter diversitatem
sensuum et opinionum,
satis frequenter oriuntur
dissentiones inter amicos
et cives, inter religiosos
et devotos.

3. *Naturam Christi obsequio captiva*

Antiqua consuetudo difficulter relinquitur, et ultra proprium videre nemo libenter ducitur. Si rationi tuæ magis inniteris vel industriæ,

quam virtuti subjectivæ Jesu Christi, raro et tarde eris homo illuminatus; quia Deus vult nos sibi perfecte subijci, et omnem rationem per inflammationem per inflammatum amorem transcendere.

CAPUT XV

De operibus ex caritate factis

PRO nulla re mundi et pro nullius hominis dilectione, aliquod malum est faciendum; sed pro utilitate tamen indigentis, opus bonum libere aliquando intermittendum est, aut etiam pro meliori mutandum. Hoc enim facto opus bonum non destruitur, sed in melius commutatur. Sine caritate opus externum nihil prodest; quidquid autem ex caritate agitur, quantumcumque parvum sit et despectum, totum efficitur fructuosum. Magis siquidem Deus pensat ex quanto quis agit, quam opus quod facit.

2. *Caritas opera bona, magna et omnibus utilia reddit*

Multum facit, qui multum diligit. Multum facit, qui rem bene facit. Bene facit, qui communitati magis quam suæ voluntati servit. Sæpe videtur esse caritas, et est magis carnalitas: naturalis inclinatio, propria voluntas, spes retributionis, affectus commoditatis, raro abesse volunt.

3. *Caritas in omnibus Deum quærit*

Qui veram et perfectam caritatem habet in nulla re seipsum quærit; sed Dei solúm-

Fin de l'aperçu

La suite du livre est en qualité visuelle diminuée. Le livre est toutefois complet.

Pour une version entièrement en haute définition, il est possible de se procurer à prix abordable une édition papier du livre en visitant le site suivant :

canadienfrancais.org

Ce PDF peut être distribué librement quoique certaines restrictions s'appliquent. Les détails sont indiqués à la dernière page.

modo glóriam in ómnibus fieri desiderat. Nulli étiam invidet, quia nullum privátum gáudium amat, nec in seípso vult gaudére; sed in Deo, super ómnia bona, optat beatificári. Némini áliquid boni attribuit, sed totáliter

ad Deum refert, a quo fontáliter ómnia procedunt, in quo fináliter omnes Sancti fruibilitér requiescunt. O qui scintíllam habéret veræ caritátis, profécto ómnia terréna sentirét plena esse vanitátis.

CAPUT XVI

De sufferentia defectuum aliorum

QUÆ homo in se vel in áliis emendáre non valet, debet patiénter sustinére, donec Deus áliter órdinet. Cógita, quia sic forte mélius est pro tua probatióne et patiéntia, sine qua non sunt multum ponderánda mérita nostra. Debes tamen pro tálibus impediméntis supplicáre, ut Deus tibi dignétur subveníre, et possis bénigne portáre.

2. Stude patiens esse

Si quis semel aut bis admónitus, non acquiescit, noli cum eo conténdere; sed totum Deo commítte, ut fiat voluntas ejus et honor, in ómnibus servis suis,

qui scit bene mala in bonum convértere. Stude pátiens esse in tolerándo aliórum deféctus, et qualescúmque infirmitátes; quia et tu multa habes, quæ ab áliis opórtet tolerári. Si non potes te talem fácere qualem vis, quómodo póteris álium ad tuum habére beneplácitum? Libénter vólumus álios esse perféctos, et tamen próprios non emendámus deféctus.

3. Aliorum correctio et nostra

Vólumus, quod álii stricte corrigántur, et ipsi córrigi nólumus. Dísplacet larga aliórum licéntia, et tamen no-

bis nolumus negari quod petimus. Alios restringi per statuta volumus, et ipsi nullatenus patimur amplius cohiberi. Sic ergo patet, quam raro proximum sicut nos ipsos pensamus. Si essent omnes perfecti, quid tunc haberemus ab aliis pro Deo pati?

4. *Nemo sine defectu,
nemo sine onere*

Nunc autem Deus sic ordinavit, ut discamus *alter alterius one-*

ra portare (Gal. 6, 2); quia nemo sine defectu, nemo sine onere; nemo sibi sufficiens, nemo sibi satis sapiens: sed oportet nos invicem portare, invicem consolari, pariter adjuvare, instruere et admonere. Quantæ autem virtutis quisquis fuerit, melius patet occasione adversitatis. Occasiones namque hominem fragilem non faciunt, sed qualis sit ostendunt.

CAPUT XVII

De monastica vita

Oportet quod discas teipsum in multis frangere, si vis pacem et concordiam cum aliis tenere. Non est parvum in monasteriis vel in congregatione habitare, et ibi sine querela conversari, et usque ad mortem fidelis perseverare. Beatus, qui ibidem bene vixerit, et feliciter consummaverit. Si vis debite stare et proficere, teneas te tamquam exulem et peregrinum super ter-

ram. Oportet te stultum fieri propter Christum, si vis religiosam ducere vitam.

2. *Qualis debeat esse
verus monachus*

Habitus et tonsura, modicum confert; sed mutatio morum et integra mortificatio passionum verum faciunt religiosum. Qui aliud querit quam pure Deum, et animæ suæ salutem, non inveniet nisi tribulationem et dolorem. Non potest

étiam diu stare pacíficus, qui non nítitur esse mínimus, et ómnibus subjéctus.

3. *Ad quid venisti in monasterio?*

Ad serviéndum venisti, non ad regéndum; ad patiéndum et labo-

rándum scias te vocátum, non ad otiándum vel fabulándum. Hic ergo probántur hómines sicut aurum in fornáce. Hic nemo potest stare, nisi ex tote corde se volúerit propter Deum humiliáre.

CAPUT XVIII

De exemplis sanctorum patrum

Intuere sanctorum Patrum vívida exempla, in quibus vera perfectio refúlsit et religio, et vidébis, quam módicum sit et pene nihil, quod nos ágimus. Heu, quid est vita nostra, si illis fúerit comparáta? Sancti et amíci Christi Dómino serviérunt in fame et siti, in frígore et nudité, in labóre et fatigatióne, in vigíliis et jejúniis, in oratióibus et meditatióibus sanctis, in persecutióibus et oppróbriis multis (Cf. Cor. 11, 27).

2. *Deum quærebant in labore et oratione*

O quam multas et graves tribulatiónes

passi sunt Apóstoli, Mártyres, Confessóres, Vírgines et réliqui omnes, qui Christi vestigia voluérunt sequi! Nam ánimas suas in hoc mundo odérunt, ut in ætérnam vitam eas possidérent. O quam strictam et abdicátam vitam sancti Patres in erémo duxérunt! quam longas et graves tentatiónes pertulérunt! quam frequénte ab inimico vexátisunt! quam crebras et férvidas oratiónes Deo obtulérunt! quam rígidas abstinéntias peregérunt! quam magnum zelum et fervórem ad spirituálem proféctum habuérunt! quam forte bellum ad-

vérsum edomatióem
vitiórum gesserunt!
quam puram et rectam
intentióem ad Deum
tenuérunt. Per diem
laborábant, et nóctibus
oratióni diútinæ vacá-
bant, quamquam labo-
rándo ab oratióne men-
táli mínime cessárent.

3. *Omni-
bus bonis abdi-
catis, in gratia divina
divites erant*

Omne tempus utili-
ter expendébant, om-
nis hora ad vacándum
Deo brevis videbátur;
et præ magna dulcé-
dine contemplatiónis,
étiam oblivióni trade-
bátur necéssitas corpo-
rális refectionis. Omni-
bus divitiis, dignitati-
bus, honóribus, amicis
et cognátis, renuntiá-
bant; nil de mundo ha-
bére cupiébant, vix
necessária vitæ sumé-
bant; córpori servíre,
étiam in necessitate
dolébant. Páuperes ígi-
tur erant rebus terré-
nis, sed dívites valde
in grátia et virtútibus.
Foris egébant, sed in-
tus grátia et consolati-
óne divina reficie-
bantur.

4. *Quam humiles
et patientes!*

Mundo erant aliéni,
sed Deo próximi ac fa-
miliáres amíci. Sibi
ipsis videbántur tam-
quam níhili, et huic
mundo despécti; sed
erant in óculis Dei pre-
tiosi et dilécti. In vera
humilitate stabant, in
símplici obediéntia vi-
vébant, in caritate et
patiéntia ambulábant;
et ídeo quotidie in
spíritu proficiébant, et
magnam apud Deum
grátiam obtinébant.
Dati sunt in exéplum
ómni-
bus religiósus, et
plus provocáre nos de-
bent ad bene proficién-
dum, quam tepidórum
númerus ad relaxán-
dum.

5. *Eorum fervor
imitandus*

O quantus fervor
ómni-
um religiosórum,
in princípío suæ san-
ctæ institutiónis fuit!
O quanta devótió ora-
tiónis! quanta æmulá-
tió virtútis! quam ma-
gna disciplína víguit!
quanta reveréntia et
obediéntia, sub régula
Magístri, in ómnibus

efflóruit! Testántur adhuc vestígia derelicta, quod vere viri sancti et perfecti fuérunt, qui tam strénue militántes mundum suppeditavérunt. Jam magnus putátur, si quis transgressor non fuérit, si quis quod accépit cum patientia toleráre potúerit.

6. *Negligentia vitanda*
Ah! tepor et negligentia status nostri, quod tam cito declinámus a prístino fervóre; et jam tædet vívere, præ lassitudine et tepóre! Utinam in te pénitus non dormitet proféctus virtútum, qui multa sæpius exémpa vidísti devotórum!

CAPUT XIX

De exercitiis boni religiosi

Vita boni religiosi ómnibus virtútibus pollére debet, ut sit talis intérius qualis vidétur homínibus extérius. Et mérito multo plus debet esse intus, quam quod cernitur foris; quia inspéctor noster est Deus, quem summóperere reveréri debémus, ubicúmque fuérimus, et tamquam Angeli in conspéctu ejus mundi incédere. Omni die renováre debémus propósitum nostrum, et ad fervórem nos excitáre, quasi hódie primum ad conversiónem venissémus, atque dicere: « Adjuva me, Dó-

mine Deus, in bono propósito et sancto servítio tuo, et da mihi nunc hódie perfecté incípere, quia nihil est quod háctenus feci. »

2. *Profectus noster a gratia Dei et a nostra diligentia pendet*

Secúndum propósitum nostrum cursus proféctus nostri, et multa diligentia opus est bene proficere volénti. Quod si fórtiter propónens sæpe déficit, quid ille qui raro aut minus fixe áliquid propónit? Váriis tamen modis contíngit desértio propósiti nostri, et levis omíssio exercitió-

rum vix sine aliquo dispéndio transit. Justórum propósitum in grátia Dei pótius quam in própria sapiéntia pendet, in quo et semper confidunt, quidquid arripiunt. Nam homo propónit, sed Deus dispónit, *nec est in hómine via ejus* (Cf. Jer. 10, 23).

3. *Spiritualia exercitia non facile omittenda*

Si pietátis causa aut fratérnæ utilitátis propóposito quandóque consuétum omíttitur exercítium, fáciie póstea póterit recuperári. Si autem tædio ánimi aut negligéntia fáciie relínquitur, satis culpábile est, et nocívum sentiétur. Conémur quantum póssumus, adhuc léviter deficiémus in multis. Semper tamen áliquid certi proponéndum est, et contra illa præcípue quæ ámplius nos impédiunt. Exterióra nostra et interióra páriter nobis scrutánda sunt et ordinánda, quia útraque expédiunt ad proféc-tum.

4. *Actus diurnos prævidere et discutere, ut sint Deo digni*

Si non contínuè te vales collígere, saltem intérdum, et ad minus semel in die, mane vidélicet aut véspere. Mane propóne, véspere discute mores tuos; qualis hódie fuísti in verbo, ópere et cogitátione; quia in his sæpius fórsitan offendísti Deum et próximum. Accínge te sicut vir contra diabólicas nequítias, frena gulam et omnem carnis inclinátionem fáciie frenábis. Numquam sis ex toto otíósus; sed aut legens aut scribens aut orans aut méditans aut áliquid utilitátis pro commúnilabórans. Corporália tamen exercitia discrète sunt agénda, nec ómnibus æquáliter assuménda.

5. *Exercitia communia aliis præferenda*

Quæ commúnia non sunt, non sunt foris ostendénda, nam in secréto tútius exercéntur priváta. Cavéndum ta-

men ne piger sis ad commúnia et ad singulária prómptior; sed explétis íntegre et fidé-liter débítis etinjúctis, si jam ultra vacat, redde te tibi, prout devótio tua desíderat. Non possunt omnes habére unum exercítium; sed áliud isti, áliud illi magis desérvit. Etiam pro témporis congruéntia, dívérta placent exercítia; quia ália in festis, ália in feriátis magis sápiunt diébus. Aliis indigémus témpore tentatiónis, et áliis témpore pacis et quiétis. Alia cum tristámur, libet cogitáre, et ália cum læti in Dómino fuérimus.

6. *De sanctificatione festorum et sacrorum anni temporum*

Circa principália festa, renovánda sunt bona exercítia, et Sanctórum suffrágia fervéntius imploránda.

De festo in festum propónere debémus, quasi tunc de hoc sáeculo migratúri, et ad ætérnum festum perventúri. Ideóque solícite nos præparáre debémus in devótis tempóribus, et devótius conversári, atque omnem observántiam strictius custodíre, tamquam in brevi præmium labóris nostri a Deo perceptúri.

7. *De præmio æterno fidelibus præparato*

Et si dilátum fúerit, credámus nos minus bene præparátos, atque indignos tantæ adhuc glóriæ, quæ revelábitur in nobis témpore præfínito, et studeámus nos mélius ad éxítum præparáre. *Beátus servus* (ait Evangelísta Lucas) *quem, cum vénerit Dóminus, invénerit vigílantem: amen dico vobis, super ómnia bona sua constituet eum* (Luc. 12, 37. Matt. 24, 47).

CAPUT XX

De amore solitudinis et silentii

Quære aptum tempus vacandi tibi et de beneficiis Dei frequenter cogita. Relinque curiosa. Tales perlege materias, quæ compunctionem magis præstant quam occupationem. Si te subtraxeris a superfluis locutionibus et otiosis circuitionibus, nec non a novitatibus et rumoribus audiendis, invenies tempus sufficiens et aptum pro bonis meditationibus insistendis. Máximi Sanctorum humana consortia, ubi poterant, vitabant, et Deo in secreto servire eligebant.

2. Oportet cum Jesu a turba declinare

Dixit quidam : Quoties inter homines fui, minor homo redii (Seneca, Epist. 7). Hoc sæpius experimur, quando diu confabulamur. Facilius est omnino tacere, quam verbo non excédere. Facilius est domi latere, quam foris

se posse sufficienter custodire. Qui igitur intendit ad interiora et spiritalia pervenire, oportet eum cum Jesu a turba declinare. Nemo secure apparet, nisi qui libenter latet. Nemo secure loquitur, nisi qui libenter tacet. Nemo secure præest, nisi qui libenter subest. Nemo secure præcipit, nisi qui bene obedire didicit.

3. Nulla securitas in hac vita

Nemo secure gaudet, nisi bonæ conscientiae in se testimonium habeat. Semper tamen Sanctorum securitas, plena timoris Dei existit. Nec eo minus solliciti et humiles in se fuerunt, quia magnis virtutibus et gratia emicuerunt. Pravorum autem securitas, ex superbia et presumptione oritur, et in fine in deceptionem suiipsius vertitur. Nunquam promittas tibi securitatem in hac vita, quamvis

bonus videáris cœno-
bíta, aut devótus ere-
míta.

*4. Multis utilius est ten-
tari ne nimius eleventur*

Sæpe meliôres in
æstimatione hóminum
grávius periclitátisunt,
propter suam nímiã
confidéntiam. Unde
multis útilius est, ut
non pénitus tentatió-
nis cáreant, sed sæpius
impugnéntur ne ní-
mium secúri sint, ne
forte in supérbiam ele-
véntur, ne étiam ad
exteriôres consolatió-
nes licéntius declínent.
O qui nunquam transi-
tóriã lætítiam quære-
ret, qui nunquam cum
mundo se occupáret,
quam bonã conscién-
tiam serváret! O qui
omnem vanã sollici-
túdinem amputáret, et
dumtáxat salutária ac
divína cogitáret, et to-
tam spem suã in Deo
constitúeret, quam ma-
gnã pacem et quiétem
possidéret!

*5. De sancta cordis
compunctione*

Nemo dignus est cœ-
lesti consolatióne, nisi

diligénter se exercúerit
in sancta compuncti-
one. Si vis corde tenus
compúngi, intra in cu-
bille tuum, et excludé
tumúltus mundi, sicut
scriptum est: *In cubi-
libus vestris compungi-
mini* (Ps. 4, 5). In cella
invénies, quod déforis
sæpius amíttes. Cella
continuáta dulcésцит, et
male custodíta tædium
génerat. Si in princípío
conversiónis tuæ bene
eam incolúeris et cu-
stodíeris, erit tibi pó-
stea dilécta amíca, et
gratíssimum solátium.

*6. Silentii et quietis
utilitas*

In siléntio et quiéte
próficit ánima devóta,
et discit abscóndita
Scripturárum. Ibi in-
venit fluénta lacrymá-
rum, quibus síngulis
nóctibus se lavet et
mundet, ut conditóri
suo tanto familiárior
fiat, quanto lóngius ab
omni sæculári tumúltu
degit. Qui ergo se áb-
strahit a notis et amí-
cis, appropinquábit illi
Deo cum Angelis san-
ctis. Mélius est latére

et sui curam ágere, quam se negligéto signa fácere. Laudábile est hómini religiósó, raro foras ire, fúgere vidéri, nolle étiam hómines vidére.

7. *Vana lætitia sæpe
tristitiam parit*

Quid vis vidére, quod non licet habére? *Transit mundus, et concupiscéntia ejus* (1 Joan. 2, 17). Trahunt desidéria sensualitátis ad spatiándum; sed cum hora transférít, quid nisi gravitátem consciéntiæ, et cordis dispersiónem repórtas? Lætus éxitus tristem sæpe réditum parit, et læta vigília serótina triste mane facit. Sic omne carnále gáudium blande intrat, sed in fine mordet et périmit. Quid potes álibi vidére, quod hic non vides? Ecce cælum et terra et ómnia eleménta, nam ex istis ómnia sunt facta.

8. *Mane cum Jesu in
cella, et pacem invenies*

Quid potes alíubi vidére, quod diu potest sub sole permanére? Credis te fórsitan satiári, sed non póteris pertingere. Si cuncta vidéres præsentia, quid esset nisi vísisio vana? *Leva óculos tuos ad Deum in excélsis* (Cf. Ps. 122, 1), et ora pro peccátis tuis et negligéntiis. Dimítte vana vanis; tu autem inténde illis, quæ tibi præcépit Deus. *Claude super te óstium tuum* (Cf. Matt. 6, 6), et voca ad te Jesum, diléctum tuum. Mane cum eo in cella, quia non invénies álibi tantam pacem. Si non exísses, nec quidquam de rumóribus audísses, mélius in bona pace permansísses; ex quo nova deléctat ali-quándo audíre, opórtet te exínde turbatióem cordis toleráre.

CAPUT XXI

De compunctione cordis

SI vis áliquid proficere, consérva te in timóre Dei et noli esse nimis liber; sed sub disciplina cóhibe omnes sensus tuos, nec inéptæ te tradas lætitiæ. Da te ad cordis compunctiónem, et invénies devotióne. Compunctio multa bona áperit, quæ dissolutio cito pérdere consuévit. Mirum est, quod homo potest unquam perfécte in hac vita lætári, qui suum exsílum et tam multa perícula ánimæ suæ considerat et pensat.

2. *Compunctionis
necessitas*

Propter levitátem cordis et negligéntiam deféctum nostrórum, non sentimus ánimæ nostræ dolóres; sed sæpe vane ridémus, quando mérito flere deberémus. Non est vera libertas nec bona lætítia, nisi in timóre Dei cum bona consciéntia. Felix, qui abjícere potest

omne impediméntum distractiόνis, et ad unióne se redúcere sanctæ compunctiόνis! Felix, qui a se ábdicat, quidquid consciéntiam suam maculáre potest vel graváre. Certa viriliter, consuetúdo consuetúdine vincitur.

3. *Fugiendo humanas
consolationes divinas
invenimus*

Si tu scis hómnes dimíttere, ipsi bene te dimittent tua facta fácere. Non átrahas tibi res aliórum, nec te implicés causis majórum. Hábeas semper óculum super te primum, et admóneas telpsum speciáliter præ ómnibus tibi diléctis. Si non habes favórem hómnum, noli ex hoc tristári; sed hoc sit tibi grave, quia non habes te satis bene et circumspécte, sicut decet Dei servum, et devótum religiósium conversári. Utilius est sæpe et secúrius, quod

homo non hábeat multas consolatiónes in hac vita, secúndum carnem præcípue. Tamen quod divínas non habémus, aut rárius sentímus, nos in culpa sumus, quia compunctiõem cordis non quærimus, nec vanas et extérnas omníno abjícimus.

4. *Peccata et vitia sunt justí doloris causa*

Cognósce te indignum divína consolatióne, sed magis dignum multa tribulatióne. Quando homo est perfécte compúctus, tunc gravis et amárus est ei totus mundus. Bonus homo sufficiéntem invenit matériam doléndi et fléndi. Sive enim se considérat, sive de próxímo pensat, scit quia nemo sine tribulatióne hic vivit. Et quanto stríctius sese considérat, tanto ámplius dolet. Matériæ justí doloris et intérnæ compunctióis, sunt peccáta et vítia nostra, quibus ita involúti ja-

cémus, ut raro cæléstia contemplári valeámus.

5. *Novíssima nostra sunt etiam compunctióis causa*

Si frequéntius de morte tua, quam de longítudine vitæ cogitáres, non dúbium quin fervéntius te emendáres. Si étiam futúras inférni sive purgatórii pœnas cordiáliter perpénderes, credo quod libénter labórem et dolórem sustinéres, et nihil rigóris formidáres. Sed quia ad cor ista non tránseunt, et blandiménta adhuc amámus, ideo frígidi et valde pigri remanémus.

6. *Petitio compunctióis*

Sæpe est inópia spíritus, unde tam léviter conquéritur míserum corpus. Ora igitur humíliter ad Dóminum, ut det tibi compunctióis spíritum, et dic cum *Prophéta* : *Cibame, Dómine, pane lacrymarum, et potum da mihi in lacrymis, in mensúra* (Ps. 79. 6).

CAPUT XXII

De consideratione humanæ miserie

Miser es ubicúmque fúeris, et quocúmque te vertéris, nisi ad Deum te convértas. Quid turbáris, quia non succédit tibi, sicut vis et desíderas? Quis est, qui habet ómnia secúndum suam voluntátem? nec ego, nec tu, nec áliquis hóminum super terram. Nemo est in mundo, sine áliqua tribulatióne vel angústia, quamvis rex sit vel papa. Quis est, qui mélius habet? útique qui pro Deo áliquid pati valet.

2. *Quam amara sit vita præsens homini spirituali*

Dicunt multi imbecílles et infirmi : Ecce, quam bonam vitam ille homo habet! quam dives! quam magnus! quam potens et excéllsus! Sed atténde ad cæléstia bona, et vidébis quod ómnia ista temporália, nulla sunt; sed valde incérta et magis

gravántia, quia nunquam sine sollicitúdine et timóre possidéntur. Non est hóminis felicitas habére temporália ad abundántiam, sed súfficit ei mediócritas. Vere miséria est vivere super terram. Quanto homo volúerit esse spirituálior, tanto præsens vita fit ei amárior; quia sentit mélius et videt clárius, humanæ corruptiόνis deféctus. Nam comédere, bíbere, vigiláre, dormíre, quiéscere, laboráre, et céteris necessitatibus natúræ subjacére, vere magna miséria est et afflictio hómini devóto, qui libénter esset absolutus et liber ab omni peccáto.

3. *Væ illis, qui hanc miseram vitam diligunt*

Valde enim gravátur intérior homo necessitatibus corporálibus in hoc mundo. Unde *Prophéta* devóte rogat, quátenus liber ab istis

esse váleat, dicens : *De necessitatibus meis érue me, Dómine* (Ps. 24, 17). Sed vae non cognoscéntibus suam misériam! et ámplius vae illis, qui díligunt hanc míseram et corruptibilem vitam! Nam in tantum quidam hanc amplectúntur (licet étiam vix necessária laborándo aut mendicándo hábeant) ut si possent hic semper vívere, de regno Dei nihil curárent.

4. Bona æterna sola attendenda sunt

O insáni et infidéles corde, qui tam profúnde in terrénis jacent, ut nihil nisi carnália sápiant. Sed míseri adhuc in fine gráviter séntient, quam vile et níhilum erat quod amavérunt. Sancti autem Dei et omnes devóti amíci Christi non attendérunt quæ carni placuérunt, nec quæ in hoc témpore floruerunt; sed tota spes eórum et inténtio ad æténa bona anhelábat. Ferebátur totum desidérium eó-

rum sursum ad mansúra et invisibília, ne amore visibílium traheréntur ad ínfima. Noli, frater, amittere confidéntiam proficiéndi ad spirituália, adhuc habes tempus et horam.

5. Miseriæ sunt occasio promerendi

Quare vis procrastináre propósitum tuum? Surge, et in instánti incipe et dic : Nunc tempus est faciéndi, nunc tempus est pugnándi, nunc aptum tempus est emendándi. Quando male habes, et tribuláris, tunc tempus est promeréndi. Opórtet te transíre per ignem et aquam, ántequam vénias in refrigerium. Nisi tibi vim féceris, vítium non superábis. Quám diu istud frágle corpus gérimus, sine peccáto esse non póssumus, nec sine tædio et dolore vívere. Libénter haberémus ab omni miséria quiétem; sed quia per peccátum perdidimus innocéntiam, amísimus étiam veram beatitúdinem.

Ideo opórtet nos tené-
re patiéntiam, et Dei
exspectáre misericór-
diam; donec tránseat
iníquitas hæc, et mor-
tálitas absorbeátur a
vita.

6. *Quam fragiles
et instabiles sumus*

O quanta fragilitas
humána, quæ semper
prona est ad vitia! Hó-
die confitéris peccáta
tua, et cras iterum pér-
petras conféssa. Nunc
propónis cavére, et post
horam agis quasi nihil
proposuisses. Mérito
ergo nos ipsos humiliá-
re póssumus, nec un-
quam áliquid magni de
nobis sentíre; quia tam
frágiles et instábiles
sumus. Cito étiam po-

test perdi per negligén-
tiam, quod multo labó-
re vix tandem acquisí-
tum est per grátiam.

7. *An conversatio
nostra sit sancta?*

Quid fiet de nobis ad-
huc in fine, qui tepésci-
mus tam mane? Væ no-
bis, si sic vólumus de-
clináre ad quiétem,
quasi jam pax sit et se-
cúritas, cum necdum
appáreat vestígium ve-
ræ sanctitátis in con-
versatióne nostra. Bene
opus esset, quod adhuc
iterum instruerémur,
tamquam boni novítii,
ad mores óptimos; si
forte spes esset de áli-
qua futúra emendatió-
ne, et majóri spirituáli
proféctu.

CAPUT XXIII

De meditatione mortis

Valde cito erit tecum
hic factum, vide áli-
ter quómo te hábeas:
hódie homo est et cras
non cómparet. Cum au-
tem sublátus fúerit ab
óculis, étiam cito trans-
it a mente. O hebetú-
do et durítia cordis hu-

máni, quod solum præ-
séntia meditátur, et fu-
túra non magis prævi-
det! Sic te in omni fa-
cto et cogitátu debéres
tenére, quasi hódie es-
ses moritúrus. Si bo-
nam consciéntiam há-
béres, non multum

mortem timéres. Mélius esset peccáta cavére quam mortem fúgere. Si hódie non es parátus, quómo cras eris? Cras est dies incérta, et quid scis si crástinum habébis?

2. Horam mortis suæ ante oculos semper habere

Quid prodest diu vívere, quando tam parum emendámur? Ah! longa vita non semper eméndat, sed sæpe culpam magis auget. Utinam per unam diem bene essémus conversáti in hoc mundo! Multi annos cómputant conversiónis, sed sæpe parvus est fructus emendatiónis. Si formidolósum est mori, fórsitan periculósius erit diútius vívere. Beátus, qui horam mortis suæ semper ante oculos habet, et ad moriéndum quotidie se dispónit. Si vidísti aliquándo hóminem mori, cógita quia et tu per eámdem viam transíbis.

3. Semper paratus esto

Cum mane fúerit, puta te ad vésperum

non perventúrum. Véspere autem facto, mane non áudeas tibi pollicéri. Semper ergo parátus esto, et táliter vive, ut nunquam te imparátum mors invéniat. Multi súbito et improvise moriúntur. Nam, *qua hora non putátur, Filius hóminis ventúrus est* (Cf. Luc. 12, 40). Quando illa extrémá hora vénerit, multum áliter sentire incípies de tota vita tua prætérita, et valde dolébis, quia tam négligens et remíssus fuísti.

4. Talis esto in vita qualis optas esse in morte

Quam felix et prudens, qui talis nunc nítitur esse in vita, qualis optat inveníri in morte! Dabit namque magnam fidúciam feliciter moriéndi, perfectus contéptus mundi, fervens desidérium in virtútibus proficiéndi, amor disciplínæ, labor pæniténtiæ, promptitúdo obediéntiæ, abnegátio sui, et supportátio cujúslibet adversitátis pro amóre Christi.

Multa bona potes operari, dum sanus es, sed infirmatus, nescio quid poteris. Pauci ex infirmitate meliorantur; sic et qui multum peregrinantur, raro sanctificantur.

5. *Salutem tuam ne credas amicis et proximis*

Noli confidere super amicos et proximos, nec in futurum tuam differas salutem: quia citius obliviscuntur tui homines, quam aestimas. Melius est nunc tempestive providere, et aliquid boni praemittere, quam super aliorum auxilio sperare. Si non es pro teipso sollicitus modo, quis erit sollicitus pro te in futuro? Nunc tempus est valde pretiosum. Nunc sunt *dies salutis*: *Nunc tempus acceptabile* (Rom. 8). Sed pro dolor, quod hoc utilius non expendis, in quo promereri vales, unde aeternaliter vivas! Veniet, quando unum diem seu horam pro emendatione desiderabis, et nescio an impetrabis.

6. *Timor mortis ad poenitentiam provocat*

Eia, carissime, de quanto periculo te poteris liberare, de quam timore eripere, si modo semper timoratus fueris, et suspectus de morte? Stude nunc taliter vivere, ut in hora mortis valeas potius gaudere, quam timere. Disce nunc mori mundo, ut tunc incipias vivere cum Christo. Disce nunc omnia contemnere, ut tunc possis libere ad Christum pergere. Castiga nunc corpus tuum per poenitentiam, ut tunc certam valeas habere confidentiam.

7. *Omnium finis mors est*

Ah! stulte, quid cogitas te diu victurum; cum nullum diem habeas securum? Quam multi, putantes diu vivere, decipi sunt, et insperate de corpore extracti! Quoties audisti a dicentibus, quia ille gladio cecidit, ille submersus est, ille ab alto ruens cervicem fregit, ille manducando obri-

guit, ille ludendo finem fecit! Alius igne, alius ferro, alius peste, alius latrocínio interiit: et sic ómnium finis mors est, et vita hóminum tamquam umbra súbito pertránsit.

8. *Solum quæ Dei sunt, nunc cures*

Quis memorábitur tui post mortem? et quis orábit pro te? Age, age nunc, caríssime, quid quid ágere potes: quia nescis quando moriéris, nescis étiam quid te post mortem sequétur. Dum tempus habes, cóngrega tibi divítias immortalés. Præter salutem tuam, nihil cógites; solum quæ Dei sunt, cures. Fac nunc

tibi amícos, venerádo Dei Sanctos, et eórum actus imitádo: ut cum deféceris in hac vita, illi te *recipiant in æterna tabernácula* (Luc. 16, 9).

9. *Futuram civitatem inquiramus*

Serva te tamquam peregrinum et hóspitem super terram, ad quem nihil spectat de mundi negótiis. Serva cor líberum, et ad Deum sursum eréctum, quia non habes *hic manentem civitatem* (Hebr. 13, 14). Illuc preces et gémitus quotidianos lácrymis dírige, ut spíritus tuus mereátur ad Dóminum post mortem feliciter transíre. Amen.

CAPUT XXIV

De iudicio et pænis peccatorum

IN ómnibus rebus respice finem, et qualiter ante distríctum stabis Júdicem, cui nihil est occúltum; qui munéribus non placátur, nec excusatiónes récipit; sed quod iustum est iudicábit. O misérrime et insípiens

peccátor! quid respondébis Deo, ómnia mala sciénti; qui intérdum formídas vultum hóminis iráti? Ut quid non próvides tibi in diem iudícii, quando nemo póterit per álium excusári vel deféndi; sed unusquisque sufficiens

onus erit sibi ipsi? Nunc labor tuus est fructuosus, fletus acceptabilis, gemitus exaudibilis, dolor satisfactorius et purgativus.

2. *Purgatorium leve est patientia*

Habet magnum et salubre purgatorium patiens homo, qui suscipiens injurias, plus dolet de alterius malitia, quam de sua injuria; qui pro contrariantibus sibi libenter orat, et ex corde culpas indulget, qui veniam ab aliis petere non retardat; qui facilius miseretur, quam irascitur; qui sibi ipsi violentiam frequenter facit, et carnem omnino spiritui subjugare conatur. Melius est modo purgare peccata, et vitia resicare, quam in futuro purganda reservare. Vere nos ipsos decipimus per inordinatum amorem, quem ad carnem habemus.

3. *Peccata diversa vario modo punientur*

Quid aliud ignis ille devorabit, nisi peccata

tua? Quanto amplius tibi ipsi nunc parcis, et carnem sequeris, tanto durius postea lues, et majorem materiam comburendi reservas. In quibus homo peccavit, in illis gravius punietur. Ibi acediosi ardentibus stimulis perurgebuntur, et gulosi ingenti siti ac fame cruciabuntur. Ibi luxuriosi et voluptatum amatores, ardenti pice et fetido sulphure perfundentur; et sicut furiosi canes, præ dolore invidiiosi ululabunt.

4. *Singula vitia sua habebunt supplicia*

Nullum vitium erit, quod suum proprium cruciatum non habebit. Ibi superbi omni confusione replebuntur, et avari miserima egestate arctabuntur. Ibi erit una hora gravior in poena, quam hic centum anni in gravissima poenitentia. Ibi nulla requies est, nulla consolatio damnatis: hic tamen interdum cessatur a laboribus, atque amicorum fruitor solá-

tiis. Esto modo sollicitus et dolens pro peccatis tuis, ut in die iudicii securus sis cum beatis. Tunc enim *stabunt iusti in magna constantia adversus eos, qui se angustiaverunt et depresserunt* (Sap. 5, 1). Tunc stabit ad iudicandum, qui modo se subicit humiliter iudiciis hominum. Tunc magnam fiduciam habebit pauper et humilis, et pavebit undique superbus.

5. *Iustorum exultatio*

Tunc videbitur sapiens in hoc mundo fuisse, qui pro Christo didicit stultus et despectus esse. Tunc placebit omnis tribulatio patienter perpessa, et *omnis iniquitas oppilabit os suum* (Ps. 106, 42). Tunc gaudet omnis devotus, et merebit omnis irreligiosus. Tunc plus exultabit caro afflicta, quam si in deliciis fuisset semper nutrita. Tunc splendebit habitus vilis, et obtenebrescet vestis subtilis. Tunc

plus laudabitur pauperulum domicilium, quam deauratum palatium. Tunc juvabit plus constans patientia, quam omnis mundi potentia. Tunc amplius exaltabitur simplex obedientia, quam omnis saecularis astutia.

6. *Virtutum praemium*

Tunc plus laetificabit pura et bona conscientia, quam docta philosophia. Tunc plus ponderabit contemptus divitiarum, quam totus thesaurus terrigenarum. Tunc magis consolaberis super devota oratione, quam super delicata comestione. Tunc potius gauderis de servato silentio, quam de longa fabulatione. Tunc plus valent bunt sancta opera, quam multa pulchra verba. Tunc plus placebit stricta vita et ardua poenitentia, quam omnis delectatio terrena. Disce te nunc in modico pati, ut tunc a gravioribus valeas liberari. Hic primo pro-

ba, quid possis póstea. Si nunc tam parum vales sustinére, quómodo ætérna torménta póteris sufférre? Si modo módica pássio tam impatiéntem éfficit, quid gehénna tunc fáciat? Ecce vere non potes duo gáudia habére, delectári hic in mundo, et póstea regnáre cum Christo.

*7. Timor gehennalis
a malo te coerceat*

Si usque in hodiérnam diem semper in honoribus et voluptátibus vixisses, quid totum tibi profuisset, si jam mori in instánti contingeret? Omnia ergo vá-

nitas, præter amáre Deum et illi soli servíre. Qui enim Deum ex toto corde amat, nec mortem, nec supplícium, nec júdicium, nec inférnum méruit; quia perfectus amor securum ad Deum accéssum facit. Quem autem adhuc peccáre deléctat, non mirum si mortem et júdicium tímeat. Bonum tamen est, ut si necdum amor a malo te révocat, saltem timor gehennális coérceat. Qui vero timórem Dei postpónit, diu stare in bono non valébit, sed diáboli láqueos cítius incúrreret.

CAPUT XXV

De ferventi emendatione totius vitæ nostræ

Esto vígilans et diligens in Dei servítio, et cógita frequénter: Ad quid venísti, et cur sæculum reliquísti? Nonne ut Deo viveres, et spirituális homo fieres? Igitur ad proféctum ferveas, quia mercédem labórum tuórum in brevi recípies, nec erit tunc ámplius

timor aut dolor in finibus tuis. Módicum nunc laborábis, et magnam réquiem, imo perpétuam lætítiam invénies. Si tu permánseris fidélis et férvidus in agéndo, Deus prócul dúbio erit fidélis et lócuples in retribuéndo. Spem bonam retinére debes quod ad palmam

pervénies; sed securitatem cápere non opórtet, ne tórpeas aut elátus fias.

2. *Divinæ voluntati sese committere*

Cum quidam ánxius, inter metum et spem frequenter fluctuáret, et quadam vice mœróre confectus, in ecclésia ante quoddam altáre se in oratione prostravisset, hæc intra se revólvit dicens : O si scirem, quod adhuc perseveratúrus essem! statimque audivit divinum intus respónsum : Quod si hoc scires, quid fácere velles? Fac nunc quod tunc fácere velles, et bene secúrus eris. Moxque consolátus et confortátus, divinæ se commisit voluntáti, et cessávit ánxia fluctuátio. Noluitque curióse investigáre, ut sciret quæ sibi essent futúra; sed magis stúduit inquirere, quæ esset voluntas Dei beneplácens et perfécta, ad omne opus bonum inchoándum et perficiéndum.

3. *Fortius certamen ampliolem gratiam meretur*

Spera in Dómino, et fac bonitatem (ait Prophéta) *et inhábita terram, et pascéris in divitiis ejus* (Ps. 36, 3). Unum est, quod multos a profectu, et ferventi emendatione rétrahit : horror difficultátis, seu labor certáminis. Enimvero, illi máxime præ céteris in virtútibus proficiunt, qui ea quæ sibi grávia et contrária sunt, virilius vincere nitúntur. Nam ibi homo plus proficit, et grátiam meretur ampliorem, ubi magis se ipsum vincit, et in spíritu mortificat.

4. *Diligentia ad virtutes acquirendas*

Sed non omnes habent æque multum ad vincéndum et moriéndum. Dlígens tamen æmulátor valéntior erit ad proficiéndum, etiámsi plures hábeat passiones, quam álius bene morigerátus, minus tamen fervens ad virtutes. Duo speciáliter ad magnam emendatió-

nem juvant; videlicet, subtrahere se violenter ab eo ad quod natura vitiose inclinatur, et ferventer instare pro bono quo amplius quis indiget. Illa etiam studeas, magis cavere et vincere, quæ tibi frequentius in aliis displicent.

5. Bona exempla sequere, mala vero fuge

Ubique profectum tuum capias; ut si bona exempla videas vel audias, ad imitandum accendaris. Si quid autem reprehensibile consideraveris, cave ne idem facias; aut si aliquando fecisti, citius emendare te studeas. Sicut oculus tuus alios considerat, sic iterum ab aliis notaris. Quam jucundum et dulce est, videre fervidos et devotos fratres, bene morigeratos et disciplinatos! Quam triste est et grave, videre inordinata ambulantes, qui ea, ad quæ vocati sunt, non exercent! Quam nocivum est negligere vocationis suæ propositum, et ad non

commissa sensum inclinare!

6. Stude Jesu Crucifixo te conformare

Memor esto arrepti propositi, et imaginem tibi propone Crucifixi. Bene verecundari potes, inspecta vita Jesu Christi, quia necdum magis illi te conformare studuisti, licet diu in via Dei fuisi. Religiosus, qui se intente et devote in sanctissima vita et passione Domini exercet, omnia utilia et necessaria sibi, abundanter ibi inveniet, nec opus est ut extra Jesum aliquid melius quaerat. O si Jesus crucifixus in cor nostrum veniret, quam cito et sufficienter docti essemus!

7. Religiosus tepidus ruinæ proximus

Religiosus fervidus, omnia bene portat et capit quæ illi jubentur. Religiosus negligens et tepidus, habet tribulationem super tribulationem, et ex omni parte patitur angustiam; quia interiori consolatione caret, et

exteriorem quærerere prohibetur. Religiosus extra disciplinam vivens, gravi patet ruinæ. Qui laxiora quærit et remissiora, semper in angustiis erit; quia aut unum aut reliquum sibi displicebit.

8. Fervor quorundam ordinum

Quomodo faciunt tam multi alii religiosi, qui satis arctati sunt sub disciplina claustrali? Raro exeunt, abstracte vivunt, pauperrime comedunt, grosse vestiuntur, multum laborant, parum loquuntur, diu vigilant, mature surgunt, orationes prolongant, frequenter legunt, et se in omni disciplina custodiunt. Attende Carthusienses, Cistercienses, et diversæ Religionis monachos ac moniales: qualiter omni nocte ad psallendum Domino assurgunt. Et ideo turpe esset, ut tu deberes in tam sancto opere pigritare, ubi tanta multitudo religiosorum incipit Deo jubilare.

9. Utinam soli Deo vacare posses!

O si nihil aliud faciendum incumberet, nisi Dominum Deum nostrum toto corde et ore laudare! O si nunquam indigeres comedere, nec bibere, nec dormire, sed semper posses Deum laudare, et solummodo spiritualibus studiis vacare! tunc multo felicior essem quam modo, cum carni ex qualicumque necessitate servis. Utinam non essent istæ necessitates, sed solum spirituales animæ refectiões, quas, heu! satis raro degustamus.

10. Deus omnia in omnibus tibi sit

Quando homo ad hoc pervenit, quod de nulla creatura consolationem suam quærit, tunc ei Deus primo perfecte sapere incipit: tunc etiam bene contentus de omni eventu rerum erit. Tunc nec pro magno lætabitur, nec pro modico contristabitur; sed ponet se integre et fiducialiter in Deo, qui est

ei ómnia in ómnibus : cui nihil útique perit nec móritur, sed ómnia ei vivunt, et ad nutum incunctánte deserviunt.

*11. Perfectionis
axiomata quædam*

Meménto semper finis, et quia pérditum non reedit tempus. Sine sollicitúdine et diligéntia, numquam acquires virtútes. Si incipis tepéscere, incípies male habére. Si autem déderis te ad fervórem, invénies magnam pacem, et sénties leviórem labórem, propter Deigrá-

tiam, et virtútis amórem. Homo férvíduus et díligens ad ómnia est parátus.

Major labor est resístere vítiis et passióibus, quam corporálibus insudáre labóribus. Qui parvos non vitat deféctus, paulátim lábitur ad majóres. Gaudébis semper vésperere, si diem expéndas fructuóse. Vígila super teípsum, excita teípsum, ádmone teípsum; et quidquid de áliis sit, non négligas teípsum. Tantum proficies, quantum tibi ipsi vim intúleris.

Amen.

EXPLICIUNT ADMONITIONES
AD SPIRITUALEM VITAM UTILES

LIBER SECUNDUS

Admonitiones ad interna trahentes

CAPUT I

De interna conversatione

Regnum Dei intra vos est, dicit Dominus (Luc, 17, 21). Convertite te ex toto corde ad Dominum, et relinque hunc miserum mundum, et inveniet anima tua requiem. Discite exteriora contemnere et ad interiora tendere, et videbitis regnum Dei in te venire. Est enim regnum Dei, *pax et gaudium in Spiritu Sancto* (Rom. 14, 17), quod non datur impiis. Veniet ad te Christus ostendens tibi consolationem suam, si dignam illi ab intus paraveris mansionem. *Omnis gloria ejus*, et decor, ab intra est, et ibi complaceat sibi (Cf. Ps. 44, 14). Frequens illi visitatio, cum homine interno, dulcis sermocinatio,

grata consolatio, multa pax, familiaritas stupenda nimis.

2. *Internam mansionem sponso Christo prepara*

Eia anima fidelis, prepara huic sponso cor tuum, quatenus ad te venire et in te habitare dignetur. Sic enim dicit: *Si quis diligit me, sermonem meum servabit, et ad eum veniemus, et mansionem apud eum faciemus* (Joan. 14, 23). Da ergo Christo locum, et ceteris omnibus nega introitum. Cum Christum habueris, dives es et sufficit tibi. Ipse erit provisor tuus et fidelis procurator in omnibus, ut non sit opus in hominibus sperare. Homines enim cito mutan-

tur, et deficiunt velóci-
ter : *Christus* autem
manet in ætérnum, et
astat usque in finem
firmiter (Joan. 12, 34).

3. *Non est pax aut
requies nisi cum Christo*

Non est magna fidú-
cia ponénda in hómine
frágili et mortáli, étiam
si útilis sit et diléctus :
neque tristítia multa
ex hoc capiénda, si in-
térdu[m] adversétur et
contradícat. Qui hódie
tecum sunt, cras con-
trariári possunt; et e
convérso, sæpe ut aura
vertúntur. Pone totam
fidúciám tuam in Deo,
et sit ipse timor tuus et
amor tuus. Ipse pro te
respondébit et fáciét
bene, sicut mélius fú-
erit. Non habes hic *ma-
néntem civitátem* (Hebr.
13, 14); et ubicúmque
fúeris, extráneus es et
peregrínus; nec ré-
quiem aliquándo habé-
bis, nisi Christo íntime
fúeris únitus.

4. *Requiesce in ejus Pas-
sione et habita in ejus
vulneribus*

Quid hic circúspi-
cis, cum iste non sit

locus tuæ requietiónis?
*In cæléstibus debet esse
habitatio tua* (Cf. II.
Cor. 5, 2), et sicut in
tránsitu, cuncta terréna
sunt aspiciénda. Tráns-
eunt ómnia, et tu cum
eis páriter. Vide ut non
inhæreas, ne capiáris et
péreas. Apud Altíssi-
mum sit cogitátio tua,
et deprecátio tua ad
Christum sine intermis-
sióne dirigátur. Si ne-
scis speculari alta et
cæléstia, requiesce in
passiÓne Christi, et in
sacris vulneribus ejus
libénter hábita. Si enim
ad vúlnera et pretiÓsa
stigmata Jesu devóte
confúgis, magnam in
tribulatiÓne conforta-
tiÓnem senties, nec mul-
tum curábis hóminum
despectiÓnes, facilitér-
que verba detrahén-
tium pérferes.

5. *Ejus patientiam
imitare*

Christus fuit étiam in
mundo ab homínibus
despéctus, et in máxi-
ma necessitáte a notis
et amícis inter oppró-
briaderelíctus. Christus
pati vóluit et despíci,

et tu audes de aliquo cónqueri? Christus hábuit adversários et oblocutóres, et tu vis omnes habére amícos et benefactóres? Unde coronábitur paciéntia tua, si nihil adversitátis occurrerit? Si nihil contrárium vis pati, quómo modo eris amícus Christi? Sústine cum Christo et pro Christo, si vis regnáre cum Christo.

6. *Verus Jesu amator seipsum contemnit*

Si semel perfécte introísses in interióra Jesu, et módicum de ardénti ejus amore sapuísses: tunc de próprio cómodo vel incómmodo nihil curáres, sed magis de oppróbrio illáto gaudéres; quia amor Jesu facit hóminem seipsum contémnere. Amátor Jesu et veritátis, et verus intérmus, et liber ab affectiónibus inordinátis, potest se ad Deum líbere convertére, et eleváre supra seipsum in spírítu, ac fruitíve quiéscere.

7. *Homo internus cito se recolligit*

Cui sápiunt ómnia prout sunt, non ut dicúntur aut æstimántur, hic vere sápiens est et doctus magis a Deo quam ab homínibus. Qui ab intra scit ambuláre, et módicum ab extra res ponderáre, non requírit loca, nec exspéctat témpora ad habénda devóta exercítia. Homo intérmus cito se recólligit, quia nunquam se totum ad exterióra effúndit. Non illi obest labor extérior aut occupátio ad témpus necessária, sed sicut res evéniunt, sic se illis accómmodat. Qui intus bene dispósitus est et ordinátus, non curat mirábiles et pervérsos hóminum gestus. Tantum homo impeditur et distráhitur, quantum sibi res átrahit.

8. *Inordinatus creaturarum amor vitæ interioris ruina*

Si recte tibi esset et bene purgátus esses,

omnia tibi in bonum céderent et profectum. Ideo multa tibi displicent et sæpe conturbant, quia adhuc non es perfecte tibi ipsi mortuus nec segregatus ab omnibus terrenis. Nil sic maculat et implicat cor hominis, sicut impurus amor in creaturis. Si renuis consolari exterius, poteris speculari caelestia et frequenter jubilare interius.

CAPUT II

De humili submissione

NON magni pendas quis pro te vel contra te sit, sed hoc age et cura, ut Deus tecum sit in omni re quam facis. Habeas conscientiam bonam, et Deus bene te defensabit. Quem enim Deus adjuvare voluerit, nullius perversitas nocere poterit. Si tu scis tacere et pati, videbis procul dubio auxilium Domini. Ipse novit tempus et modum liberandi te, et ideo te debes illi resignare. Dei est adjuvare et ab omni confusione liberare. Sæpe valde prodest ad majorem humilitatem servandam, quod defectus nostros aliis ciunt et redarguunt.

2. Humilitatis utilitas

Quando homo pro defectibus suis se humiliat, tunc facilius alios placat, et leviter satisfacit sibi irascentibus. Humilem Deus protegit et liberat, humilem diligit et consolatur; humili se inclinatur; humili largitur gratiam magnam, et post suam depressionem levat ad gloriam. Humili sua secreta revelat, et ad se dulciter trahit et invitat. Humilis accepta confusione satis bene est in pace, quia stat in Deo et non in mundo. Non reputes te aliquid profecisse, nisi omnibus inferiorem te esse sentias.

CAPUT III

De bono pacifico homine

Tene te primo in pace et tunc poteris alios pacificare. Homo pacificus magis prodest quam bene doctus. Homo passionatus etiam bonum in malum trahit, et facilliter malum credit. Bonus pacificus homo omnia ad bonum convertit. Qui bene in pace est, de nullo suspicatur. Qui autem male contentus est et commotus, variis suspicionibus agitatur; nec ipse quiescit, nec alios quiescere permittit. Dicit saepe quod dicere non deberet, et omittit quod sibi magis facere expediret. Considerat quod alii facere tenentur, et negligit quod ipse tenentur. Habe ergo primo zelum super te ipsum, et tunc juste zelare poteris etiam proximum tuum.

2. *Bonus esto praesertim cum duris et perversis*

Tu bene scis facta tua excusare et colo-

rare, et aliorum excusationes non vis recipere. Iustius esset, ut te accusares et fratrem tuum excusares. Si portari vis, porta et alium. Vide quam longe es adhuc a vera caritate et humilitate, quae nulli novit irasci vel indignari, nisi tantum sibi. Non est magnum, cum bonis et mansuetis conversari; hoc enim omnibus naturaliter placet; et unusquisque libenter pacem habet, et secum sentientes magis diligit. Sed cum duris et perversis, aut indisciplinatis, aut nobis contrariantibus pacifice posse vivere, magna gratia est, et laudabile nimis virileque factum.

3. *Si vis pacem, patientiam serva*

Sunt qui seipsos in pace tenent, et cum aliis etiam pacem habent. Et sunt qui nec pacem habent, nec alios in pace

dimittunt; aliis sunt graves, sed sibi semper gravióres. Et sunt qui seipsos in pacerétinent, et ad pacem alios reducere student. Est tamen tota pax nostra in hac mísera vita pótius in húmili sufferéntia ponéndá, quam in non sentiéndo contrária. Qui mélius scit pati, majórem tenébit pacem. Iste est victor sui et dóminus mundi, amícus Christi et heres cæli.

CAPUT IV

De pura mente et simplici intentione

DUÁBUS alis homo sublevátur a terrénis, simplicitáte scilicet et puritáte. Simplicitas debet esse in intentione, puritas in affectiône. Simplicitas inténdit Deum, puritas apprehéndit et gustat. Nulla bona áctio te impédiet, si liber intus ab inordináto afféctu fúeris. Si nihil aliud quam Dei beneplácitum et próximi utilitátem inténdis et quæris, intérna libertáte perfruéris. Si rectum cor tuum esset, tunc omnis creatúra spéculum vitæ, et liber sanctæ doctrínæ esset. Non est creatúra tam parva et vilis, quæ Dei bonitátem non repræséntet.

2. *Omnia munda mundis corde*

Si tu esses intus bonus et purus, tunc ómnia sine impediménto vidéres, et benecáperes. Corpus penetrat cælum et inférnum. Qualis unusquisque intus est, táliter júdicat extérius. Si est gáudium in mundo, hoc útique pössidet puri cordis homo. Et si est alicubi tribulátió et angústia, hoc mélius novit mala consciéntia. Sicut ferrum missum in ignem amíttit rubíginem, et totum candens efficitur: sic homo íntegre ad Deum se convertens a torpóre exúitur, et in novum hómínem transmutátur.

3. *Viriliter in via Dei
ambulare*

Quando homo incipit tepescere, tunc parvum metuit laborem, et libenter externam acci-

pit consolationem. Sed quando perfecte incipit se vincere et viriliter in via Dei ambulare, tunc minus ea reputat quae sibi prius gravia esse sentiebat.

CAPUT V

De propria consideratione

NON possumus nobis ipsis nimis credere, quia saepe gratia nobis deest et sensus. Modicum lumen est in nobis, et hoc cito per negligentiam amittimus. Saepe etiam non advertimus, quod tam caeci intus sumus. Saepe male agimus, et pejus excusamus. Passione interdum movemur, et zelum putamus. Parva in aliis reprehendimus, et nostra majora pertransimus. Satis cito sentimus et ponderamus quid ab aliis sustinemus, sed quantum alii de nobis sustinent non advertimus. Qui bene et recte sua ponderaret, non esset quod de alio graviter iudicaret.

2. *Tibi et Deo totaliter
intende*

Internus homo sui ipsius curam omnibus curis antepōnit; et qui sibi ipsi diligenter intendit, facilliter de aliis tacet. Numquam eris internus et devotus nisi de alienis silueris, et ad teipsum specialiter respexeris. Si tibi et Deo totaliter intendis, modicum te movebit quod foris percipis. Ubi es, quando tibi ipsi praesens non es? et quando omnia percurristi, quid te neglecto profecisti. Si vis habere pacem et unionem veram, oportet quod totum adhuc postponas et te solum praeculis habeas.

3. *Deum amans,
temporalia despicit*

Multum proinde proficies, si te feriátum ab omni temporáli cura consérves. Valde deficies, si áliquid temporále reputáveris. Nil magnum, nil altum, nil gratum, nil accéptum tibi sit, nisi pure Deus,

aut de Deo sit. Totum vanum existima, quidquid consolationis occurrít de áliqua creatúra. Amans Deum ánima, sub Deo déspicit univérsa. Solus Deus ætérnus et imménsus, implens ómnia, solá-tium ánimæ et vera cordis lætítia.

CAPUT VI

De lætitia bonæ conscientia

GLória boni hóminis testimónium bonæ conscientia. Habe bonam conscientiam et habébis semper lætítiam. Bona conscientia valde multa potest portáre, et valde læta est inter advérsa. Mala conscientia semper tímida est et inquiéta. Suáviter requiesces, si cor tuum te non reprehénderit. Noli lætári, nisi cum beneféceris. Mali numquam habent veram lætítiam, nec intérnam sentiunt pacem: quia *non est pax impiis, dicit Dóminus*. (Is. 48, 22). Et si díxerint: In pace sumus, non vénient super nos mala,

et quis nobis nocére audébit? ne credas eis; quóniam repente exsúrget ira Dei, et in níhilum redigéntur actus eórum, et cogitatiónes eórum peribunt.

2. Bonorum gloria coram Deo est

Gloriári in tribulatióne, non est grave amanti: sic enim gloriári, est gloriári in cruce Dómini. Brevis glória, quæ ab homínibus datur et accípitur. Mundi glóriam semper comitátur tristítia. Bonórum glória in conscientia eórum, et non in ore hóminum. Justórum lætítia de Deo et

in Deo est, et gáudium eórum de veritate. Qui veram et ætérnam glóriam desíderat, temporálem non curat. Et qui temporálem requírit glóriam, aut non ex ánimo contémnit, minus amáre convíncitur cæléstem. Magnam habet cordis tranquillitátem, qui nec laudes curat nec vitupéria.

3. *Conscientia munda
veram pacem dat*

Fácile erit conténtus et pacátus, cujus consciéntiamunda est. Non es sánctior si laudáris, nec vlior si vituperáris. Quod es, hoc es; nec major dici vales, quam Deo teste sis. Si atténdis quid apud te sis intus, non curábis quid de te loquántur hómines. *Homo videt in fácie, Deus autem in corde*

(Cf. 1. Reg. 16, 7). Homo considerat actus, Deus vero pensat intentiones. Bene semper ágere, et módicum de se tenére, húmilis animæ indícium est. Nolle consolári ab áliqua creatúra, magnæ puritátis et intérnæ fidúciæ signum est.

4. *Deum solum
in omnibus intende*

Qui nullum extrinsecus pro se testimónium quærit, liquet quod totaliter se Deo commisit. *Non enim, qui seípsum comméndat, ille probátus est* (ait B. Paulus), *sed quem Deus comméndat* (2 Cor. 10, 18). Ambuláre cum Deo intus, nec áliqua affectióne tenéri foris, status est intérni hóminis.

CAPUT VII

De amore Jesu super omnia

BEátus qui intélligit quid sit amáre Jesum, et contémnere seípsum, propter Jesum. Opórtet diléctum pro

dilécto relínquere, quia Jesus vult solus super ómnia amári. Diléctio creatúræ fallax et instábilis, diléctio Jesu fidé-

lis et perseverabilis. Qui adhæret creaturæ, cadet cum labili; qui amplectitur Jesum, firmabitur in ævum. Illum dilige et amicum tibi retine, qui omnibus recedentibus, te non relinquet, nec patietur in fine perire. Ab omnibus oportet te aliquando separari, sive velis sive nolis.

2. *Jesus vult in corde tuo uti Rex in proprio throno sedere*

Teneaste apud Jesum vivens ac moriens, et illius fidelitati te committe, qui omnibus deficientibus solus te potest juvare. Dilictus tuus talis est naturæ ut alienum non velit admittere, sed solus vult cor tuum habere et tamquam rex in proprio throno sedere. Si scires te bene ab omni creatura evacuare, Jesus de-

bereet libenter tecum habitare. Pene totum perditum invenies, quidquid extra Jesum in hominibus posueris. Non confidas nec innitaris super calamum ventosum, quia *omnis caro fœnum, et omnis gloria ejus, ut flos fœni cadet* (Is. 40, 6).

3. *Quære in omnibus Jesum et eum invenies*

Cito decipieris, si ad externam hominum apparentiam tantum aspexeris. Si enim tuum in aliis quæris solatium et lucrum, senties sæpius detrimentum. Si quæris in omnibus Jesum, invenies utique Jesum. Si autem quæris teipsum, invenies etiam teipsum, sed ad tuam perniciem. Plus enim homo nocivior sibi, si Jesum non quærit, quam totus mundus et omnes sui adversarii.

CAPUT VIII

De familiari amicitia Jesu

Quando Jesus adest, videtur; quando vero totum bonum est, Jesus non adest, totum nec quidquam difficile durum est. Quando Je-

sus intus non loquitur, consolatio vilis est; si autem Jesus unum tantum verbum loquitur, magna consolatio sentitur. Nonne *Maria Magdalena* statim surrexit de loco in quo flevit, quando *Martha* illi dixit: *Magister adest, et vocat te?* (Joann. 11, 28.) Felix hora, quando Jesus vocat de lacrymis ad gaudium spiritus! Quam aridus et durus es sine Jesu! Quam insipiens et vanus, si cupis aliquid extra Jesum! Nonne hoc est majus damnum, quam si totum perderes mundum?

2. *Divitias omnes secum affert Jesus*

Quid potest tibi mundus conferre sine Jesu? Esse sine Jesu gravis est infernus, et esse cum Jesu dulcis paradus. Si fuerit tecum Jesus, nullus poterit nocere inimicus. Qui invenit Jesum, invenit thesaurum bonum, immo bonum super omne bonum. Et qui perdit Jesum, perdit nimis mul-

tum, et plus quam totum mundum. Pauperimus est qui vivit sine Jesu, et ditissimus qui bene est cum Jesu.

3. *Jesus solus summe diligendus*

Magna ars est scire cum Jesu conversari, et scire Jesum tenere magna prudentia. Esto humilis et pacificus, et erit tecum Jesus. Sis devotus et quietus, et manebit tecum Jesus. Potes cito fugare Jesum et gratiam ejus perdere, si volueris ad exteriora declinare. Et si illum effugeris et perdidideris, ad quem fugies et quem tunc quaeres amicum? Sine amico non potes bene vivere, et si Jesus non fuerit tibi praeter omnibus amicus, eris nimis tristis et desolatus. Fate igitur agis, si in aliquo altero confidis aut laetaris. Eligendum est magis totum mundum habere contrarium, quam Jesum offensum. Ex omnibus ergo caris sit Jesus solus dilectus specialis.

4. *Alios propter Jesum diligere*

Diligántur omnes propter Jesum, Jesus autem propter seípsum. Solus Jesus Christus singuláriter est amándus, qui solus bonus et fidélis præ ómnibus invenitur amícis. Propter ipsum et in ipso tam amíci quam inimíci tibi sint cari, et pro ómnibus his exorándus est, ut omnes ipsum cognóscant et dñligant. Numquam cúpias singuláriter laudári vel amári, quia hoc solus Dei est, qui símilem sibi non habet. Nec velis quod áliquis tecum in corde suo occupétur, neque tu cum alicújus occupéris amóre, sed sit Jesus in te et in omni bono hómine.

5. *Cor mundum, ope gratiæ, ad unionem cum Jesu pervenit*

Esto purus et liber

ab intus sine alicújus creatúræ implicaménto. Opórtet te esse nudum et purum cor ad Deum gérere, si vis vacáre et vidére quam suávis sit Dóminus. Et revéra ad hoc non pervénies, nisi grátia ejus fúeris prævéntus et intráctus, ut ómnibus evacuáti et licentiáti solus cum solo uniáris. Quando enim grátia Dei venit ad hómínem, tunc potens fit ad ómnia; et quando recédit, tunc pauper et infirmus erit, et quasi tantum ad flagélla relíctus. In his non debet déjici nec desperáre, sed ad voluntátem Dei æquanímiter stare et cuncta superveniéntia sibi ad laudem Jesu Christi pérpeti; quia post hiémem séquitur æstas, post noctem redit dies, et post tempestátem magna serénitas.

CAPUT IX

De carentia omnis solatii

NON est grave humánum contémnere solátium cum adest di-

vínium. Magnum est et valde magnum tam humáno quam divíno pos-

se carere solatio, et pro honore Dei libenter exsilium cordis velle sustinere, et in nullo seipsum querere nec ad proprium meritum respicere. Quid magni est, si hilaris sis et devotus adveniente gratia? optabilis cunctis hæc hora. Satis suaviter equitat, quem gratia Dei portat. Et quid mirum si onus non sentit, qui portatur ab Omnipotente et ducitur a summo Ductore?

2. Exemplum

S. Martyris Laurentii

Libenter habemus aliquid pro solatio, et difficulter homo exiit a seipso. Vicit sanctus martyr Laurentius sæculum cum suo sacerdote, quia omne quod in mundo delectabile videbatur despexit, et summum Dei sacerdotem Sixtum, quem maxime diligebat, pro amore Christi etiam a se tolli clementer ferebat. Amore igitur Creatoris, amorem hominis superavit, et pro humano solatio di-

vinum beneplacitum magis elegit. Ita et tu aliquem necessarium et dilectum amicum pro amore Dei discere relinquere. Nec graviter feras cum ab amico derelictus fueris, sciens quoniam oportet nos omnes tandem ab invicem separari.

3. Non dulcedines sensibiles, sed fortes exercitationes querendæ

Multum et diu oportet hominem in seipso certare, antequam discat seipsum plene superare, et totum affectum suum in Deum trahere. Quando homo stat super seipsum, facile labitur ad consolationes humanas. Sed verus amator Christi et studiosus sectator virtutum non cadit super illas consolationes, nec querit tales sensibiles dulcedines, sed magis fortes exercitationes et pro Christo durossustinere labores.

4. Consolationis et tentationis alternatio in Sanctis

Cum igitur spirituá-

lis a Deo consolatio datur, cum gratiarum actione accipe eam; sed Dei munus intellige esse, non tuum meritum. Noli extolli, noli nimium gaudere, nec inaniter præsumere; sed esto magis humilior ex dono, cautior quoque et timoratio in cunctis actibus tuis; quoniam transibit hora illa, et sequetur tentatio. Cum ablata fuerit consolatio, non statim despères; sed cum humilitate et patientia expecta cælestem visitationem, quoniam potens est Deus amplio rem tibi redonare consolationem. Istud non est novum nec alienum viam Dei expertis, quia in magnis Sanctis et in antiquis Prophetis fuit sæpe talis alternationis modus.

5. *Psalmista hanc doctrinam confirmat*

Unde quidam præsentem jam gratia dicebat: *Ego dixi in abundantia mea: Non movabor in æternum* (Ps. 29,

7). Absente vero gratia, quid in se fuerit expertus adjungit, dicens: *Avertisti faciem tuam a me, et factus sum conturbatus* (Ibid. 8). Inter hæc tamen nequaquam desperat, sed instantius Dominum rogat et dicit: *Ad te, Domine, clamabo, et ad Deum meum deprecabor* (Ibid. 9). Denique orationis suæ fructum reportat, et se exauditum testatur dicens: *Audivit Dominus, et misertus est mei: Dominus factus est adjutor meus* (Ibid. 11). Sed in quo? *Convertisti, inquit, plangentium meum in gaudium mihi, et circumdedisti me lætitia* (Ibid. 12). Si sic actum est cum magnis Sanctis, non est desperandum nobis infirmis et pauperibus, si interdum in fervore, et interdum in frigiditate sumus; quoniam spiritus venit et recedit secundum suæ beneplacitum voluntatis. Unde beatus Job ait: *Visitas eum diluculo, et subito probas illum* (Job 7, 18).

6. *Gratiæ reditum
patienter exspecta*

Super quid igitur sperare possum aut in quo confidere debeo, nisi in sola magna misericordia Dei et in sola spe gratiæ cælestis? Sive enim adsint homines boni, sive devoti fratres, vel amici fideles, sive libri sancti vel tractatus pulchri, sive dulces cantus ethymni; omnia hæc modicum juvant, modicum sapiunt, quando desertus sum a gratia, et in propria paupertate relictus. Tunc non est melius remedium quam patientia, et abnegatio mei in voluntate Dei.

7. *Numquam a tentatione immunes sumus.*

Numquam inveni aliquem tam religiosum et devotum, qui non habuerit interdum gratiæ subtractionem, aut non senserit fervoris diminutionem. Nul-

lus sanctus fuit tam alte raptus et illuminatus, qui prius vel postea non fuerit tentatus. Non enim dignus est alta Dei contemplatione, qui pro Deo non est exercitatus aliqua tribulatione. Solet enim sequentis consolationis tentatio præcedens esse signum. Nam tentationibus probatis, cælestis promittitur consolatio. *Vincenti, inquit, dabo edere de ligno vitæ* (Apoc. 2, 7).

8. *Ut fortiores simus in adversis, nobis datur consolatio*

Datur autem consolatio divina, ut homo fortior sit ad sustinendum adversa. Sequitur etiam tentatio, ne se elevet de bono. Non dormit diabolus nec caro adhuc mortua est, ideo non cesses te præparare ad certamen, quia a dextris et a sinistris hostes sunt, qui numquam quiescunt.

CAPUT X

De gratitudine pro gratia Dei

CUR quæris quiétem, cum natus sis ad labórem? Pone te ad paciéntiam magis quam ad consolatiónes, et ad crucem portándam magis quam ad lætítiam. Quis enim sæculárium non libénter consolatió-nem et lætítiam spiri-tuálem accíperet, si semper obtinére posset? Excédunt enim spiri-tuáles consolatió-nes omnes mundi delí-cias et carnis voluptá-tes. Nam omnes delí-ciæ mundánæ aut vanæ sunt, aut turpes. Spirituáles vero delí-ciæ solæ jucúndæ et honé-stæ, ex virtútibus pro-génitæ et a Deo puris méntibus infúsæ. Sed istis divínis consolatió-nibus nemo semper pro suo afféctu frui valet, quia tempus tentatió-nis non diu cessat.

2. *Gratia auferetur
ab elato*

Multum autem con-trariátur supérnæ visi-

tatióni falsa libértas á-nimi, et magna confi-déntia sui. Deus bene facit consolatiónis grá-tiam dando, sed homo male agit non totum Deo cum gratiárum ac-tióne retribuendo. Et ideo non possunt in no-bis dona grátiaæ flúere, quia ingrátí sumus au-ctóri nec totum refún-dimus fontáli origini. Semper enim debétur grátia, digne grátias referénti et auferétur ab eláto, quod dari so-let húmili.

3. *Gratia nos humiliores
reddat*

Nolo consolatió-nem quæ mihi aufert com-punctiό-nem, nec affé-cto contemplatiό-nem quæ ducit in elatiό-nem. Non enim omne altum, sanctum; nec omne dulce, bonum; nec omne desidérium purum; nec omne carum, Deo gra-tum. Libénter accépto grátiam, unde semper húmlior et timorátior

invéniam, atque ad relinquendum me paratior fiam. Doctus dono gratiæ, et eruditus subtractionis verberere, non sibi audébit quidquam boni attribúere; sed potius se páuperem et nudum confitébitur. Da Deo quod Dei est, et tibi adscribe quod tuum est; hoc est, Deo gratias pro gratia tribue; tibi autem soli culpam et dignam pœnam pro culpa debéri sentias.

4. In caritate radicati non possunt esse elati

Pone te semper ad infimum et dábitur tibi summum, nam summum non stat sine infimo. Summi Sancti apud Deum mímini sunt apud se, et quanto gloriosiores tanto in se humiliiores. Pleni veritate et glória cælesti, non sunt vanæ gloriæ cúpidi. In Deo fundati et confirmati, nullo modo possunt esse elati. Et qui totum Deo adscribunt, quidquid boni accepérunt, glóriam ab invicem non quæ-

runt, sed glóriam quæ a solo Deo est, volunt; et Deum in se et in omnibus Sanctis laudári super ómnia cúpiunt, et semper in idípsum tendunt.

5. Gratus esto pro gratia data, patiens pro sublata

Esto igitur gratus pro mínimo, et eris dignus majóra accipere. Sit tibi mínimus étiam pro máximo, et magis contemptibile pro speciali dono. Si dignitas datóris inspícitur, nullo datum parvum aut nimis vile vidébitur. Non enim parvum est, quod a summo Deo donáitur. Etiam si pœnas et verbera déderit, gratum esse debet; quia semper pro salute nostra facit, quidquid nobis advenire permittit. Qui gratiam Dei retinere desiderat, sit gratus pro gratia data, patiens pro sublata. Oret ut rédeat, cautus sit et húmilis ne amittat.

CAPUT XI

De paucitate amatorum crucis Jesu

Habet Jesus nunc multos amatores regni sui cælestis, sed paucos bajulatores suæ crucis. Multos habet desideratores consolationis, sed paucos tribulationis. Plures invenit socios mensæ, sed paucos abstinentiæ. Omnes cûpiunt cum eo gaudere, pauci volunt pro eo aliquid sustinere. Multi Jesum sequuntur usque ad fractionem panis, sed pauci usque ad bibendum cálicem passionis. Multi miracula ejus venerantur, pauci ignominiam crucis sequuntur. Multi Jesum diligunt, quàm diu adversa non contingunt. Multi illum laudant et benediscunt, quàm diu consolationes aliquas ab ipso percipiunt. Si autem Jesus se absconderit et modicum eos reliquerit, aut in quærimoniam vel in dejectionem nimiam cadunt.

2. *In tribulatione Jesum ama*

Quiautem Jesum propter Jesum, et non propter suam propriam aliquam consolationem diligunt, ipsum in omni tribulatione et angustia cordis, sicut in summa consolatione, benediscunt. Et si numquam eis consolationem dare vellet, ipsum tamen semper laudarent, et semper gratias agere velent.

3. *An velimus Deo servire gratis?*

O quantum potest amor Jesu purus nullo proprio commodo, vel amore permixtus! Nonne omnes mercenarii sunt dicendi, qui consolationes semper quærunt? Nonne amatores sui magis quam Christi probantur, qui sua commoda et lucra semper meditantur? Ubi inveniétur talis, qui velit Deo servire gratis?

4. *Omnibus relictis,
teipsum relinque*

Raro invenitur tam spirituális aliquis, qui omnibus sit nudátus. Nam verum páuperem spiritu, et ab omni creatúra nudum, quis invéniet? *Procul et de últimis finibus prætium ejus* (Prov. 31, 10). Si déderit homo omnem substantiam suam, adhuc nihil est. Et si fécerit pæniténtiam magnam, adhuc exíguum est. Et si apprehénderit omnem sciéntiam, adhuc longe est. Et si habúerit virtútem magnam, et devotióem nimis ardéntem, adhuc multum sibi deest: scilicet unum, quod summe sibi necessariú est. Quid illud? Ut omnibus relictis se relínquat, et a se totáliter éxeat, nihilque de

priváto amóre retíneat. Cumque ómnia fécerit, quæ faciéndam nóverit, nil se fecísse séntiat.

5. *Servum inutilem
te prædica*

Non grande póneret, quod grande æstimári possit; sed in veritate servum inútilem se pronúntiet, sicut Véritas ait: *Cum feceritis ómnia, quæ præcépta sunt vobis, dícite: Servi inútiles sumus* (Luc. 17, 10). Tunc vere pauper, et nudus spíritu esse póterit, et cum Prophéta dícere: *Quia únicus et pauper sum ego* (Ps. 24, 16). Nemo tamen isto dítor, nemo poténtior, nemo libérior, qui se et ómnia relínquere scit, et ad ínfimum se pónere.

CAPUT XII

De regia via sanctæ crucis

DUrus multis vidétur hic sermo (J. 6, 61): *Abnega temetipsum; tolle crucem tuam, et séquere Jesum* (Cf. Mat. 16, 24). Sed multo dú-

rius erit, audire illud extrémum verbum: *Discédite a me, maledícti, in ignem ætérnum* (Mat. 25, 41). Qui enim modo libénter áudiunt, et se-

quántur verbum crucis, tunc non timébunt ab auditióne æternæ damnatiónis. Hoc signum crucis erit in cælo, cum Dóminus ad judicándum vénerit. Tunc omnes servi crucis, qui se Crucifixo conformavérunt in vita, accédent ad Christum júdicem cum magna fidúcia.

2. *In cruce robur, salus et vita*

Quid igitur times tóllere crucem, per quam itur ad regnum? In cruce salus, in cruce vita, in cruce protéctio ab hóstibus; in cruce infúsió supérnæ suavitatís, in cruce robur mentis, in cruce gáudium spíritus; in cruce summa virtútis, in cruce perféctio sanctitatís. Non est salus ánimæ, nec spes æternæ vitæ, nisi in cruce. Tolle ergo crucem tuam et séquere Jesum, et ibis in vitam æternam. Præcèssit ille bájulans sibi crucem et mórtuus est pro te in cruce, ut et tu tuam portes crucem et mori affectes in cruce. Quia

si commórtuus fúeris, étiam cum illo páriter vives. Et si sócius fúeris pœnæ, eris et glóriæ.

3. *Non est alia via, nec altior, nec securior*

Ecce in cruce totum constat et in moriéndo totum jacet, et non est ália via ad vitam et ad veram intérnam pacem, nisi via sanctæ crucis et quotidíanæ mortificatiónis. Ambula ubi vis, quære quodcúmque volúeris; et non invénies altiórem viam supra, nec securiorem viam infra, nisi viam sanctæ crucis. Dispóne et órдина ómnia secúndum tuum velle et vidére, et non invénies, nisi semper áliquíd pati debére aut sponte aut invíte; et ita crucem semper invénies. Aut enim in córpore dolórem sénties, aut in ánima spíritus tribulatió-nem sustinébis.

4. *Crucem effugere non vales*

Intérdum a Deo relinquéris, intérdum a próxímo exercitáberis, et quod ámplius est,

sæpe tibi metipsi gravis eris. Nec tamen aliquo remedio vel solatio liberari seu alleviari poteris, sed donec Deus voluerit oportet ut sustineas. Vult enim Deus, ut tribulationem sine consolatione patiaris, et ut illi totaliter te subicias, et humilior ex tribulatione fias. Nemo ita cordialiter sentit passionem Christi, sicut is cui contigerit similia pati. Crux ergo semper parata est et ubique te expectat. Non potes effugere, ubicumque cucurreris: quia ubicumque veneris, te ipsum tecum portas, et semper te ipsum invenies. Converterte te supra, converterte te infra! converterte te extra, converterte te intra; et in his omnibus invenies crucem; et necesse est te ubique tenere patientiam, si internam vis habere pacem, et perpetuam promereri coronam.

5. *Crucem pro te electam a Deo libenter porta*

Si libenter crucem

portas, portabit te, et ducet ad desideratum finem, ubi scilicet finis patiendi erit, quamvis hic non erit. Si invite portas, onus tibi facis, et te ipsum magis gravas, et tamen oportet ut sustineas. Si abjicis unam crucem, aliam procul dubio invenies, et forsitan graviorem.

6. *Christus una hora sine dolore passionis non fuit*

Credis tu evadere, quod nullus mortalium potuit præterire? Quis sanctorum in mundo, sine cruce et tribulatione fuit? Nec enim Jesus Christus, Dominus noster, una hora sine dolore passionis fuit, quamdiu vixit. *Oportebat, ait, Christum pati, et resurgere a mortuis et ita intrare in gloriam suam* (Luc. 24, 46 et 26). Et quomodo tu aliam viam quæris, quam hanc regiam viam, quæ est via sanctæ crucis?

7. *Erras ergo si tu aliud quæris*

Tota vita Christi, crux fuit et martýrium,

et tu tibi quæris ré-
quiem et gáudium?
Erras, erras, si áliud
quærisquam pati tribu-
latiões, quia tota ista
vita mortális plena est
misériis et circumsi-
gnáta crúci-
bus. Et
quanto áltius quis in
spíritu profécerit, tan-
to gravióres sæpe cru-
ces invéniet; quia ex-
síl-
lii sui pœna, magis
ex amóre crescit.

8. *Aliquando, gratia Dei
repleti, crucem ama-
mus nostram*

Sed tamen, iste sic
multipliciter afflic-
tus non est sine levámine
consolatiões, quia fru-
ctum máximum sibi
sentit accrés-
cere ex
sufferéntia suæ crucis.
Nam dum sponte se illi
súbjicit, omne onus tri-
bulatiões in fidú-
ciam
divínæ consolatiões
convértitur. Et quanto
caro magis per afflicti-
onem atté-
ritur, tanto
spíritu ámplius per in-
térnam grátiam robo-
rá-
tur. Et nonnúnquam
in tantum confortá-
tur
ex afféctu tribulatiões
et adversitátis, ob amó-

rem conformitátis cru-
cis Christi, ut se sine
dolóre et tribulatiõe
esse non vellet; quón-
iam tanto se accepti-
onem Deo credit, quanto
plura et gravióra pro
eo perférre potúerit.
Non est istud hóminis
virtus, sed grátia Chri-
sti, quæ tanta potest
et agit in carne frá-
gili;
ut quod naturáliter
semper abhórret, et fu-
git, hoc fervóre spí-
ritus aggrediátur et
diligat.

9. *Fide armatus et cruce
signatus mundum, car-
nem ac diabolum su-
pera*

Non est secúndum
hóminem crucem por-
táre, crucem amáre,
corpus castigáre et ser-
vitúti súbjicere, hon-
ores fúgere, contumé-
lias libénter sustinére,
se-
ípsum despícere et dé-
spici optáre, advér-
sa quæque cum damnis
pérpeti et nihil prospe-
ritátis in hoc mundo
desideráre. Si ad te-
ípsum réspicis, nihil
hujúsmodi ex te póte-
ris. Sed si in Dómino

confidis, dábitur tibi fortitúdo de cælo, et subjiciéntur ditióni tuæ mundus et caro. Sed nec inimicum diábolum timébis, si fúeris fide armátus, et cruce Christi signátus.

10. Ut bonus miles Christi, tribulationes viriliter sustine

Pone te ergo, sicut bonus et fidélis servus Christi, ad portándum viriliter crucem Dómini tui pro te ex amóre crucifíxi. Præpara te ad toleránda multa advérsa et vária incómmoda in hac mísera vita, quia sic tecum erit ubicúmque fúeris, et sic revéra invénies ubicúmque latúeris. Opórtet ita esse, et non est remédium evadéndi a tribulatióne malórum et dolóre, quam ut te patiáris. Cálicem Dómini affectánter bibe (Cf. Mat. 20, 23), si amicus ejus esse et partem cum eo habére desíderas. Consolatiónes Deo commítte; fáciat ipse cum tálibus, sicut sibi magis placúerit. Tu

vero pone te ad sustinéndum tribulatiónes, et réputa eas máximas consolatiónes; quia *non sunt condígnæ passiónes hujus témporis, ad futúram glóriam* (Rom. 8, 18) promeréndam, étiam si solus omnes posses sustinére.

11. Sit tibi dulce cum Jesu pati

Quando ad hoc véneris, quod tribulátio tibi dulcis est et sapit pro Christo; tunc bene tecum esse æstima, quia invenísti paradísum in terra. Quámduu pati grave tibi est et fúgere quæris, tándiu male habébis et sequétur te ubique fuga tribulatiónis.

12. Et sic invenies pacem

Si ponis te, ad quod esse debes, vidélicet ad patiéndum et moriéndum, fiet cito mélius, et pacem invénies. Etiam si raptus fúeris usque ad tértium cælum cum *Paulo*, non es proptérea securátus de nullo contrário patién-

do. *Ego, inquit Jesus, ostendam illi quanta oporteat eum pro nomine meo pati* (Act. 9, 16). Pati ergo tibi rémanet si Jesum diligere et perpétuo illi servíre placet.

13. *Gloriam Deo et proximo ædificationem dabis*

Utinam dignus esses aliquid pro nómine Jesu pati; quam magna glória remaneret tibi, quanta exsultatio omnibus Sanctis Dei, quanta quoque ædificatio esset próximi! Nam patientiam omnes commendant, quamvis pauci tamen pati velint. Mérito debéres libenter módicum pati pro Christo, cum multi gravióra patiúntur pro mundo.

14. *Ac Christo similior evaderis*

Scias pro certo, quia morientem te oportet dúcere vitam. Et quanto quisque plus sibi móritur, tanto magis Deo vívere incipit. Nemo aptus est ad comprehendendum cælé-

stia, nisi se submiserit ad portandum pro Christo advérsa. Nihil Deo accéptius, nihil tibi salúbrius in mundo isto, quam libenter pati pro Christo. Et si eligendum tibi esset, magis optare debéres, pro Christo advérsa pati quam multis consolationibus recreári; quia Christo simlior esses, et omnibus Sanctis magis confórmior. Non enim stat méritum nostrum et profectus status nostri in multis suavitatibus et consolationibus, sed potius in magnis gravitatibus et tribulationibus perfe-réndis.

15. *Conclusio finalis hæc sit*

Si quidem aliquid melius et utilius salutí hóminum quam pati fuisset, Christus útique verbo et exemplo ostendisset. Nam et sequentes se discipulos, omnesque eum sequi cupientes, manifeste ad crucem portandam hortátur, et dicit: *Si quis vult venire post me, ab-*

neget semetipsum, et tollat crucem suam, et sequatur me. (Mat. 16, 24). Omnibus ergo perlectis et scrutatis, sit *hæc conclusio finalis : Quoniam per multas tribulationes oportet nos intrare in regnum Dei* (Act. 14, 21).

EXPLICIUNT ADMONITIONES AD INTERNA
TRAHENTES

LIBER TERTIUS

De interna consolatione

CAPUT I

De interna Christi locutione ad animam fidelem

1. SERVUS

Audiam quid loquatur in me Dóminus Deus (Ps. 84, 9). Beáta ánima quæ Dóminum in se loquéntem audit, et de ore ejus consolationis verbum áccipit! Beátæ aures quæ venas divíni susúrri suscépiunt, et de mundi hujus susurratióibus nihil advértunt! Beátæ plane aures quæ non vocem foris sonántem, sed intus auscúltant veritátem docéntem! Beáti óculi qui, exterióribus clausi, interióribus autem sunt inténti! Beáti qui intérna pénétrant, et ad capiéndam arcána cæléstia magis ac magis per quotidiána exercítia se student præparáre! Beáti

qui Deo vacáre géstiunt, et ab omni impediménto sáeculi se excútiunt! Animadvérte hæc, ánima mea et claude sensualitátis tuæ óstia, ut possis audíre quid in te loquatur Dóminus Deus tuus.

2. DOMINUS

Quære æterna

Hæc dicit Diléctus tuus: *Salus tua ego sum* (Ps. 34, 3), pax tua, et vita tua. Serva te apud me, et pacem invénies. Dimítte ómnia transitória, quære æténa. Quid sunt ómnia temporália, nisi seductória? Et quid juvant omnes creatúræ, si fúeris a Creatóre desérta? Omnibus ergo abdicátis, Creatóri tuo

te redde plácitam ac fídelem, ut veram vá- | leas apprehéndere bea-
titúdinem.

CAPUT II

Quod veritas intus loquitur sine strepitu verborum

1. *SERVUS optat ut
Deus ipse loquatur*

Loquere, *Dómine*,
quia audit servus
tuus (1 Reg. 3, 10).
*Servus tuus sum ego;
da mihi intelléctum, ut
sciam testimónia tua.
Inclina cor meum in
verba oris tui* (Ps. 118,
125, 36); *fluat ut ros
elóquium tuum* (Deut.
32, 2). Dicébant olim
fílii Israél ad Móysen :
*Lóquere tu nobis, et au-
diémus : non loquátur
nobis Dóminus, ne forte
moriámur* (Exod. 20,
19). Non sic, *Dómine*,
non sic oro : sed magis
cum *Samuéle Prophéta*,
humíliter ac desiderán-
ter óbsecro : *Lóquere,
Dómine, quia audit ser-
vus tuus* (1 Reg. 3, 10).
Non loquátur mihi Móy-
ses, aut áliquis ex Pro-
phétis : sed tu pótius
lóquere, *Dómine Deus,*

inspirátor et illuminá-
tor ómnium Prophetá-
rum; quia tu solus sine
eis potes me perfécte
imbúere, illi autem sine
te nihil profícient.

2. *Quomodo loquuntur
prophetæ*

Possunt quidem ver-
ba sonáre, sed spíritum
non cónferunt. Púlchri-
ter dicunt, sed te ta-
cénate cor non accén-
dunt. Lítteras tradunt,
sed tu sensum áperis.
Mystéria próferunt, sed
tu réseras intelléctum
signatórum. Mandáta
édicunt, sed tu juvas
ad perficiéndum. Viam
osténdunt, sed tu con-
fórtas ad ambulándum.
Illi foris tantum agunt,
sed tu corda ínstruis et
illúminas. Illi extérius
rigant, sed tu fecundi-
tátem donas. Illi cla-
mant verbis, sed tu
auditui intelligéntiam
tribuis.

3. *Loquatur ipsa
veritas æterna*

Non ergo loquatur mihi Móyses, sed tu, Dómine Deus meus, ætérna Véritas : ne forte móriar et sine fructu efficiar, si fúero tantum foris admónitus, et intus non accensus; ne sit mihi ad iudícium, verbum audítum et non factum, có-

gnitum nec amátum, créditum et non servátum. *Lóquere igitur, Dómine, quia audit servus tuus* (1 Reg. 3, 10): *verba enim vitæ æternæ habes* (Joan. 6, 69). Lóquere mihi, ad qualemcúmque ánimæ meæ consolatiónem, et ad totiús vitæ meæ emendatiónem, tibi autem ad laudem et glóriam et perpétuum honórem.

CAPUT III

*Quod verba Dei cum humilitate sunt
audienda et quod multi ea non ponderant*

1. DOMINUS. *Verba Dei
cum affectu suscipienda*

Audi fili verba mea, verba suavíssima, omnem philosophórum et sapiéntium hujus mundi sciéntiam excédéntia. Verba mea *spíritus et vita sunt* (Joan. 6, 64) nec humano sensu pensánda. Non sunt ad vanam complacéntiam trahénda, sed in siléntio audiénda, et cum omni humilitáte atque magno afféctu suscipiénda.

2. SERVUS

Et dixi: *Beátus, quem tu erudíeris, Dómine, et de lege tua docúeris eum: ut mítigés ei a diébus malis* (Ps. 93, 12-13), et *non desolétur in terra.*

3. DOMINUS

Plures ea non audiunt

Ego, inquit Dóminus, dócui Prophétas ab infítio et usque nunc non cesso ómnibus loqui, sed multi ad vocem meam surdi sunt et duri. Plures mundum libéntius áudient

quam Deum, facilius sequuntur carnis suæ appetitum, quam Dei beneplacitum. Promittit mundus temporalia et parva et servitur ei aviditate magna, ego promitto summa et æterna et torpescunt mortalium corda. Quis tanta cura mihi in omnibus servit et obedit, sicut mundo et dominis ejus servitur? *Erubescere, Sidon, ait mare* (Isaiæ 23, 4). Et si causam quæris, audi quare. Pro módica præbenda, longa via curritur; pro æterna vita, a multis vix pes semel a terra levatur. Vile pretium queritur: pro uno numismate interdum turpiter litigatur: pro vana re et parva promissione, die noctueque fatigari non timetur.

4. *Verba mea neminem fallunt*

Sed, proh pudor! pro bono incommutabili, pro præmio inestimabili, pro summo honore et gloria interminabili, vel ad modicum fatigari pigritatur. Erubescere

ergo, serve piger et querulose, quod illi paratiores inveniuntur ad perditionem, quam tu ad vitam. Gaudent illi amplius ad vanitatem quam tu ad veritatem. Equidem spe sua nunquam frustrantur, sed promissio mea neminem fallit, nec confidentem mihi dimittit inanem. Quod promisi, dabo; quod dixi, implebo; si tamen usque in finem fidelis in dilectione mea quis permanserit. Ego remunerator sum omnium bonorum, et fortis probator omnium devotorum.

5. *Sunt in tentationibus utilia*

Scribe verba mea in corde tuo et pertracta diligenter, erunt enim in tempore tentationis valde necessaria. Quod non intelligis cum legis, cognosces in die visitationis. Duplíciter soleo electos meos visitare, tentatione scilicet et consolatione. Et duas lectiones eis quotidie lego: unam, in-

crepando eorum vitia; alteram, exhortando ad virtutum incrementa. *Qui habet verba mea, et spernit ea, habet qui iudicet eum in novissimo die* (Cf. Joan. 12, 48).

6. Oratio ad implorandam devotionis gratiam.

Domine Deus meus, omnia bona mea tu es. Et quis ego sum, ut audeam ad te loqui? Ego sum pauperrimus servulus tuus, et abjectus vermiculus: multo pauperior et contemptibilior, quam scio et dicere audeo. Meménto tamen, Dómine, quia nihil sum, nihil hábeo, nihilque váleo. Tu solus bonus, justus et sanctus; tu omnia potes, omnia præstas, omnia imples, solum peccatórem inánem re-

linquens. *Reminiscere miseratiónum tuarum* (Ps. 24, 6), et imple cor meum grátia tua, qui non vis esse vácuá ópera tua. Quómodo possum me toleráre in hac mísera vita, nisi me confortáverit misericórdia et grátia tua? Noli avértere fáciem tuam a me, noli visitatiónem tuam prolongáre, noli consolatiónem tuam abstráhere, ne fiat *ánima mea, sicut terra sine aqua tibi* (Ps. 142, 6). Dómine, *doce me fácere voluntátem tuam* (Ps. 142, 10), doce me coram te digne et humíliter conversári, quia sapiéntia mea tu es, qui in veritáte me cognóscis, et cognovisti ántequam fieret mundus, et ántequam natus essem in mundo.

CAPUT IV

Quod in veritate et humilitate coram Deo conversandum est

I. DOMINUS

Ambula coram Deo

Fili, ámbula coram me in veritáte, et in simplicitáte cordis

tui quære me semper. Qui ámbulat coram me in veritáte, tutábitur ab incúrsibus malis, et véritas liberábit eum a

seductóribus et detractiónibus iniquórum. Si véritas te liberáverit, vere liber eris, et non curábis de vanis hóminum verbis.

2. *SERVUS ab omni affectione mala cupit liberari.*

Dómine, verum est sicut dicis; ita, quæso, mecum fiat. Véritas tua me dóceat; ipsa me custódiat et usque ad salutárem finem consérvet. Ipsa me líberet ab omni affectióne mala et inordináta dilectióne, et ambulábo tecum in magna cordis libertáte.

3. *DOMINUS Quam utile sit dolere de peccatis*

Ego te docébo, ait Véritas, quæ recta sunt et plácita coram me. Cógita peccáta tua cum displicéntia magna et mœróre, et numquam réputes te áliquid esse propter ópera bona. Révera peccátor es et multis passiónibus obnoxius et implicátus. Ex te semper ad nihil tendis; cito láberis, cito vínceris; cito turbáris, cito dissólveris. Non

habes quidquam unde possis gloriári, sed multa unde te débeas vilificáre : quia multo infirmior es, quam vales comprehéndere.

4. *Humilitas omnium virtutum radix*

Nil ergo magnum tibi videátur ex ómnibus quæ agis. Nil grande, nil pretiósus, et admirábile, nil reputatióne appáreat dignum : nil altum, nil vere laudábile et desiderábile, nisi quod ætérnum est. Pláceat tibi super ómnia ætérna Véritas, displiceat tibi semper tua máxima vilitas. Nil sic tímeas, sic vitúperes et fúgias sicut vítia et peccáta tua, quæ magis displicére debent quam quælibet rerum damna. Quidam non sincére coram me ambulánt, sed quadam curiositáte et arrogántia ducti, volunt secréta mea scire, et alta Dei intelligere, se et suam salutem negligéntes. Hi sæpe in magnas tentatiónes et peccáta propter suam

supérbiam et curiositatem, me eis adversante, labúntur.

5. *Timor
judiciorum Dei*

Time júdicia Dei, expavésce iram Omnipoténtis. Noli autem discútere ópera Altíssimi, sed tuas iniquitátes perscrutáre, in quantis deliquísti, et quam multa bona neglexísti. Quidam solum portant suam devotiónem in libris, quidam in imaginibus, quidam autem in signis exterióribus et figúris. Quidam ha-

bent me in ore, sed médicum in corde.

6. *Quid sit Spiritum
veritatis in se loquen-
tem sentire?*

Sunt álii, qui intelléctu illumináti et afféctu purgáti, ad æténa semper anhélant; de terrénis gráviter áudiunt, necessitátibus natúræ dolénter insérviunt: et hi séntiunt, quid Spíritus veritátis lóquitur in eis. Quid docet eos terréna despícere et amáre cæléstia, mundum negligere et cælum tota die ac nocte desideráre.

CAPUT V

De mirabili effectu divini amoris

1. **SERVUS**

orat et gratias agit

Benedíco te, Pater cæléstis, Pater Dómini mei Jesu Christi, quia mei páuperis dignátus es recordári. O Pater misericordiárum, et Deus totíus consolatiónis, grátias ago tibi, qui me indignum omni consolatióne, quandóque tua récreas conso-

latiόne. Benedíco te semper et glorífico, cum unigénito Fílio tuo et Spíritu Sancto Paráclito in sæcula sæculórum. Eia, Dómine, Deus amátor sancte meus, cum tu véneris in cor meum, exsuitábunt ómnia interióra mea. Tu es glória mea et exsultatió cordis mei. Tu spes mea *et refúgium*

meum in die tribulationis meae. (Ps. 58, 17.)

2. Fortitudinem petit

Sed quia adhuc debilis sum in amore et imperfectus in virtute, ideo necesse habeo a te confortari et consolari; propterea visita me sapientius, et instrue discipulis sanctis. Libera me a passionibus malis et sana cor meum ab omnibus affectionibus inordinatis, ut intus sanatus et bene purgatus, aptus efficiar ad amandum, fortis ad patiendum, stabilis ad perseverandum.

3. DOMINUS

Divini amoris descriptio

Magna res est amor, magnum omnino bonum: quod solum leve facit omne onerosum, et fert æqualiter omne inæquale. Nam onus sine onere portat, et omne amarum dulce ac sapidum efficit. Amor Jesu nobilis, ad magna operanda impellit, et ad desideranda semper perfectiora excitat. Amor vult esse sursum,

nec ullis infimis rebus retineri. Amor vult esse liber, et ab omni mundana affectione alienus, ne internus ejus impediatur affectus, ne per aliquod commodum temporale implicationes sustineat aut per incommodum succumbat. Nihil dulcius est amore, nihil fortius, nihil altius, nihil latius, nihil jucundus, nihil plenius nec melius in cælo et in terra; quia amor ex Deo natus est, nec potest nisi in Deo super omnia creata quiescere.

4. Amoris effectus *mirabiles*

Amans volat, currit et lætatur; liber est, et non tenetur. Dat omnia pro omnibus, et habet omnia in omnibus; quia in uno summo super omnia quiescit, ex quo omne bonum fluit et procedit. Non respicit ad dona, sed ad donantem se convertit super omnia bona. Amor modum sæpe nescit, sed super omnem modum fervescit. Amor

onus non sentit, labores non reputat, plus affectat quam valet. De impossibilitate non causatur, quia cuncta sibi posse et licere arbitrat. Valet igitur ad omnia, et multa implet, et effectui mancipat, ubi non amans deficit et jacet.

5. *Alii amoris effectus*

Amor vigilat et dormiens non dormitat. Fatigatus non lassatur, arctatus non coarctatur, territus non conturbatur; sed sicut vivax flamma et ardens facula sursum erumpit, securaque pertransit. Si quis amat, novit quid hæc vox clamet. Magnus clamor in auribus Dei est ipse ardens affectus animæ quæ dicit: Deus meus, amor meus: tu totus meus, et ego totus tuus.

6. SERVUS

Oratio pro amore Dei

Dilata me in amore, ut discam interiori cordis ore degustare quam suave sit amare, et in amore liquefieri, et na-

tare. Teneat amore, vadens supra me, præ nimio fervore et stupore. Cantem amoris canticum, sequar te Dilictum meum in altum, deficiat in laude tua anima mea, jubilans ex amore. Amem te plus quam me, nec me nisi propter te, et omnes in te qui vere amant te, sicut jubet lex amoris lucens ex te.

7. DOMINUS

Qualitates amoris

Est amor velox, sincerus, plus jucundus et amœnus, fortis, patiens, fidelis, prudens, longanimis, virilis, et seipsum numquam querens. Ubi enim seipsum aliquis querit, ibi ab amore cadit. Est amor circumspectus, humilis et rectus; non mollis, non levis, nec vanis intendens rebus; sobrius, castus, stabilis, quietus, et in cunctis sensibus custoditus. Est amor subiectus et obediens Prælati, sibi vilis et despictus, Deo devotus et gratificus, fidens et sperans sem-

per in eo, étiam cum sibi non sapit Deus; quia sine dolóre non vívitur in amóre.

8. *Amatoris dispositiones*

Quia non est parátus ómnia pati, et ad vo-

luntátem stare dilécti, non est dignus amátor appellári. Opórtet amántem, ómnia dura et amára propter diléctum libénter amplécti, nec ob contrária accídéntia ab eo deflécti.

CAPUT VI

De probatione veri amatoris

1. DOMINUS

Fili, non es adhuc fortis et prudens amátor.

2. SERVUS. Quare, Dómine?

3. DOMINUS. *Quid sit fortis amator.*

Quia propter módicam contrarietátem déficitis a cœptis, et nimis ávide consolationem quæris. Fortis amátor stat in tentatióibus, nec cállidis credit persuasióibus inimíci. Sicut ei in próseris pláceo, ita nec in advérsis displáceo.

4. *Quid amator prudens ac nobilis*

Prudens amátor, non tam donum amántis

considerat, quam dantis amórem. Afféctum pótius atténdit quam censum, et infra diléctum ómnia data ponit. Nóbilis amátor non quiéscit in dono, sed in me super omne donum. Non est ideo totum pérditum, si quandoque minus bene de me vel de Sanctis meis sentis quam velles. Afféctus ille bonus et dulcis, quem intérdum pércipis, efféctus grátiae præsentis est et quidam prægústus pátriæ cæléstis : super quo non nímium inniténdum, quia vadit et venit. Certáre autem advérsus incidéntes malos motus ánimo, suggestionémque spérnere diaboli, insígne

est virtútis et magni mériti.

5. *Sensus sine consensu non maculat*

Non ergo te contúr-
bent aliénæ phantásiæ;
de quacúmque matéria
ingéstæ. Forte serva
propósitum et intenti-
onem rectam ad Deum.
Nec est illúsió, quod
aliquándo in excéssum
súbito ráperis, et sta-
tim ad sólitas inéptias
cordis revérteris. Illas
enim invíte magis pá-
teris, quam agis, et
quámdiú displicent et
reníteris, méritum est
et non perdtio.

6. *Prudenter certa
cum hoste maligno*

Scito, quod antiquus
inimicus omnino nñti-
tur impedire desidé-
rium tuum in bono, et
ab omni devóto exercí-
tio evacuáre : a San-
ctórum scilicet cultu,
a pia passiónis meæ
memória, a peccatórum
útili recordatióne, a
próprii cordis custódia,
et a firmo propósito
proficiéndi in virtúte.
Multas malas cogita-
tiónes ingerit, ut tæ-

dium tibi fáciat et hor-
rórem, ut ab oratióne
révocet et sacra lecti-
one. Displicet sibi hú-
milis conféssio, et si
posset, a Communióne
cessáre fáceret. Non
credas ei, neque cures
illum, licet sápius tibi
decepti-
onis teténderit
láqueos. Sibi imputa,
cum mala inserit et
immúnda. Dícito illi :
Vade immúnde spíri-
tus, erubésce miser,
valde immúndus es tu,
qui tália infers áuribus
meis. Discéde a me,
sedúctor péssime, non
habébis in me partem
ullam ; sed Jesus me-
cum erit, tamquam bel-
látor fortis, et tu stabis
confúsus. Malo mori et
omnem pœnam sub-
sire, quam tibi consen-
tíre. *Tace et obmutésce*
(Marc. 4, 39), non áu-
diam te ámplius, licet
plures mihi moliáris
moléstias. *Dóminus il-
luminátio mea et salus
mea, quem timébo?*
(Ps. 26, 1). *Si const-
stant advérsus me ca-
stra, non timébit cor
meum* (Ibid. 3). *Dómi-
nus adjutor meus et re-*

démptor meus (Ps. 18, 15.)

7. *A ruina superborum cave*

Certa tamquam miles bonus; et si interdum ex fragilitate corruis, résume vires fortiores prioribus, confidens de ampliori gratia mea, et multum præ-

cave a vana complacentia et superbia. Propter hoc multi in errorem ducuntur, et in cæcitatem pene incurabilem quandoque labuntur. Sit tibi in cautelam et perpetuam humilitatem, ruina hæc superborum de se stulte præsumentium.

CAPUT VII

De occultanda gratia sub humilitatis custodia

1. DOMINUS

Filli, utilius est tibi et securius devotio- nis gratiam abscondere, nec in altum te efferre, nec multum inde loqui, neque multum ponderare; sed magis temetipsum despiciere, et tamquam indigno datam timere. Non est huic affectio- ni tenacius inhærendum, quæ citius potest mutari in contrarium. Cógita in gratia, quam miser et inops esse soles sine gratia. Nec est in eo tantum spiritalis vitæ profectus cum consolationis habueris grá-

tiam, sed cum humiliter et abnegate patienterque túleris ejus subtractionem, ita quod tunc ab orationis studio non torpeas, nec reliqua ópera tua ex usu faciéndam omnino dilabi permittas: sed, sicut melius potueris et intelléxeris, libenter quod in te est, facias; nec propter ariditatem seu anxietatem mentis quam sentis, te totaliter negligas.

2. *Dei est dare et consolari*

Multi enim sunt, qui cum non bene eis suc-

césserit, statim impatiéntes fiunt aut désides. *Non enim semper est in potestáte hóminis via ejus* (Jer. 10, 23), sed Dei est dare et consolári, quando vult et quantum vult et cui vult, sicut sibi placúerit et non ámplius. Quídam incáuti, propter devotiónis grátiam se ipsos destruxérunt, quia plus ágere voluerunt quam potuerunt, non pensántes suæ parvitátis mensúram, sed magis cordis afféctum sequéntes quam ratiónis júdicium. Et quia majóra præsumpsérunt, quam Deo plácitum fuit, idcirco grátiam cito perdidérunt. Facti sunt ínopes et viles relictí, qui in cælum posuerunt nidum sibi, ut humiliáti et depauperáti discant non in alis suis voláre, sed sub pennis meis speráre. Qui adhuc novi sunt et imperíti in via Dómini, nisi consílio discretórum se regant, fácliter decipi possunt et elídi.

3. *Discrete agendum nec desperandum*

Quod si suum sentire magis sequi quam áliis exercitátis crédere volunt, erit eis periculósus éxitus, si tamen rétrahi a próprio concéptu nolúerint. Raro sibi ipsis sapiéntes ab áliis regi humíliter patiúntur. Mélius est sápere módicum cum humilitáte et parva intelligéntia, quam magni scientiárum thesáuri cum vana complacéntia. Mélius est tibi minus habére, quam multum unde posses superbíre. Non satis discrète agit qui se totum lætítiae tradit, oblivíscens prístinæ inópiæ suæ, et casti timóris Dómini, qui timet grátiam oblátam amittere. Nec étiam satis virtuóse sapit, qui témpore adversitátis et cujúsque gravitátis, nimis desperáte se gerit, et minus fidénter de me quam opórtet, recógitat ac sentit.

4. *Subtrahitur gratia ad nostram cautelam et ad Dei gloriam*

Qui tēpore pacis nimis secūrus esse volūerit, sæpe tēpore belli nimis dejēctus et formidolōsus reperietur. Si scires semper hūmilis et módicus in te permanere, nec non spīritum tuum bene moderāri et régere, non incideres tam cito in periculum et offēnsam. Consilium bonum est, ut fervōris spīritu concēpto meditēris quid futūrum sit abscedēte lūmine. Quod dum contigerit, recógita et deo lucem posse revērti, quam ad cautelam tibi, mihi autem ad glóriam, ad tempus subtráxi.

5. *Virtutes consolationibus utiliores sum*

Utlīior est sæpe talis probátio, quam si semper próspēra pro tua habéres voluntáte. Nam mérita non sunt ex hoc existimánda, si quis plures visiónes aut consolationés hábeat, vel si peritus sit in Scriptúris aut in altióri ponátur gradu : sed si vera fúerit humilitáte fundátus et divína caritáte replétus, si Dei honórem pure et integre semper quærat, si seipsum nihil réputet, et in veritáte despiciat, atque ab áliis étiam despici et humiliári magis gáudeat quam honorári.

CAPUT VIII

*De vili æstimatione sui ipsius,
in oculis Dei*

I. SERVUS. *Noverim me : quid sum, quid fui, quid ero*

Loquar ad Dóminum meum, cum sim pulvis et cinis (Gen. 18, 27).

Si me ámplius reputávero, ecce tu stas contra me, et dicunt testimoniúm verum iniquitátes meæ, nec possum contradicere. Si autem

me vilificávero et ad nihilum redígero, et ab omni própria reputatióne defécero, atque sicut sum pulverizávero, erit mihi própria grátia tua, et vicína cordi meo lux tua; et omnis æstimátio, quantulacúmque mínima in valle nihilitátis meæ submergétur et peribit in ætérnum. Ibi ostédis me mihi, quid sum, quid fui, et quo devéni, quia *nihil sum et nescívi* (Ps. 72, 21). Si mihi ipsi relínquor, ecce nihil et tota infirmitas, si autem súbito me respéxeris, statim fortis effícor et novo répleor gáudio. Et mirum valde, quod sic repénte súblevor, et tam benígne a te compléctor, qui próprio póndere semper ad ima feror.

2. *Deus merita supplicum excedit et vota*

Facit hoc amor tuus, gratis prævéniens me,

et in tam multis subveniēns necessitatibus, a grávibus quoque custódiens me perículis, et ab innúmeris (ut vere dicam) erípiens malis. Me síquidem male amándo, me perdididi; et te solum quæréndo et pure amándo, me et te páriter invéni, atque ex amóre profúndius ad nihilum me redégi. Quia tu, o dulcíssime, facis mecum supra méritum omne, et supra id quod áudeo speráre vel rogáre.

3. *Gratias agit de beneficiis acceptis*

Benedíctus sis, Deus meus, quia licet ego ómnibus bonis sim indignus, tua tamen nobilitas et infínita bónitás numquam cessat benefácere étiam ingrátis et longe a te avérsis. Convérte nos ad te, ut simus grati, húmiles et devóti : quia salus nostra tu es, virtus et fortitúdo nostra.

CAPUT IX

Quod omnia ad Deum sicut ad finem ultimum sunt referenda

I. DOMINUS.

Intentio finalis

Fili, ego debeo esse finis tuus supremus et ultimus, si vere desideras esse beatus. Ex hac intentione purificabitur affectus tuus, sapius ad seipsum et ad creaturas male incurvatus. Nam si tempus in aliquo quaeris, statim in te deficiis et arcescis. Omnia ergo ad me principaliter referas, quia ego sum qui omnia dedi. Sic singula considera sicut ex summo bono manantia, et ideo ad me tamquam ad suam originem cuncta sunt reducenda.

2. *Fons omnis gratiae et virtutis*

Ex me pusillus et magnus, pauper et dives, tamquam ex fonte vivo, aquam vivam hauriunt, et qui mihi sponte et libere deseruiunt gratiam pro grá-

tia accipient. Qui autem extra me voluerit gloriari vel in aliquo privato bono delectari, non stabilietur in vero gaudio, neque in corde suo dilatabitur, sed multipliciter impediatur et angustiabitur. Nihil ergo tibi de bono adscribere debes nec alicui homini virtutem attribuas, sed totum da Deo sine quo nihil habet homo. Ego totum dedi, ego totum te re habere volo, et cum magna districtione gratiarum actiones requiro.

3. *Vincit omnia divina caritas*

Hæc est veritas, qua fugatur gloriæ vanitas. Et si intraverit cælestis gratia et vera caritas, non erit aliqua invidia, nec contractio cordis, neque privatus amor occupabit. Vincit enim omnia divina caritas, et dilatat omnes animæ vires. Si recte sapis, in me solo gaudébis,

in me solo sperábis : | 19), qui est super ómnia
quia *nemo bonus, nisi* | laudándus, et in ómni-
solus Deus (Luc. 18, | bus benedicéndus.

CAPUT X

Quod spreto mundo dulce est servire Deo

I. SERVUS. *Dulcedo
divinæ contemplationis*

Nunc iterum loquar,
Dómine, et non si-
lébo; dicam in áuribus
Dei mei, Dómini mei,
et Regis mei, qui est
in excélsó : *O quam
magna multitúdo dulcé-
dinis tuæ, Dómine,
quam abscondisti timén-
tibus te!* (Ps. 30, 20).
Sed quid es amánti-
bus? quid toto corde
tibi serviéntibus? Vere
ineffábilis dulcédo con-
templatiónis tuæ, quam
largiris amántibus te.
In hoc máxime osten-
disti mihi dulcédinem
caritátis tuæ, quia cum
non essem fecisti me,
et cum errárem longe
a te, reduxisti me, ut
servirem tibi; et præ-
cepisti ut diligam te.

2. *Gratia divinæ voca-
tionis servo indigno
concessa*

O fons amóris perpé-

tui, quid dicam de te?
Quómodo pótero tui
oblivísci, qui mei di-
gnátus es recordári,
étiam postquam con-
tábui et périi? Fecisti
ultra omnem spem mi-
secórdiam cum servo
tuo, et ultra omne mé-
ritum grátiam et ami-
cítiam exhibuisti. Quid
retríbuiam tibi pro grá-
tia ista? Non enim óm-
nibus datum est, ut
ómnibus abdicátis sæ-
culo renúntient, et mo-
nástica vitam assú-
mant. Numquid ma-
gnum est, ut tibi sér-
viam, cui omnis crea-
tura servíre tenétur?
Non magnum mihi vi-
déri debet servíre tibi;
sed hoc pótius magnum
mihi et mirándum ap-
páret, quod tam páu-
perem et indignum,
dignáris in servum re-
cípere, et diléctis servis
tuis adunáre.

3. *Deus seipsum tibi
impendit*

Ecce ómnia tua sunt, quæ hábeo et unde tibi sérvio. Verum tamen vice versa, tu magis mihi servis quam ego tibi. Ecce cælum et terra quæ in ministérium hóminis creásti, præsto sunt et fáciunt quotidie quæcúmque mandásti. Et hoc parum est, quin étiam Angelos in ministérium hóminis ordinásti. Transcéndit autem hæc ómnia, quia tu ipse hómini servíre dignátus es, et tépsum datúrum ei promisísti.

4. *Mancipa te ei
in servum perpetuum*

Quid dabo tibi pro ómnibus istis mllibus bonis? Utinam possem tibi servíre cunctis diébus vitæ meæ! Utinam vel uno die dignum servítium exhibére sufficerem! Vere tu es dignus omni servítio, omni honóre, et laude æténa. Vere Dóminus meus es, et ego pauper servus tuus, qui totis víribus téneor tibi servíre, nec

umquam in láudibus tuis débeo fastidíre. Sic volo, sic desídero; et quidquid mihi deest, tu dignéris supplére.

5. *Hæc sancta servitus
est ingens tibi gloria*

Magnus honor, magna glória, tibi servíre, et ómnia propter te contémnere. Habébunt enim grátiam magnam, qui sponte se subjécerint tuæ sanctíssimæ servitúti. Invénient suavíssimam Spíritus Sancti consolatiónem, qui pro amóre tuo omnem carnálem abjécerint delectatiónem. Consequéntur magnam mentis libertátem, qui arctam pro nómine tuo ingrediúntur viam, et omnem mundánam negléxerint curam.

6. *Quam suave
est Dei servitium!*

O grata et jucúnda Dei servitus, qua homo veráciter efficitur liber et sanctus! O sacer status religiósi famulátus, qui hóminem Angelis reddit æquálem, Deo

placábilem, dæmónibus terríbilem, et cunctis fidélibus commendábilem! O amplecténdum, et semper optándum servítium, quo summum promerétur bonum, et gáudium acquiritur sine fine mansúrum!

CAPUT XI

Quod desideria cordis examinanda sunt et moderanda

I. DOMINUS. *Desideria sint divinæ voluntati conformia* | quæsitū áliquid latet, ecce hoc est quod te impedit et gravat.

Fili, opórtet te adhuc multa addiscere, quæ necdum bene didicisti.

SERVUS. — Quæ sunt hæc, Dómine?

DOMINUS. — Ut desiderium tuum ponas totaliter secundum beneplacitum meum, et tui ipsius amator non sis, sed meæ voluntatis cupidus æmulator. Desideria te sæpe accendunt et vehementer impellunt, sed considera an propter honorem meum, an propter tuum commodum magis movearis. Si ego sum in causa, bene contentus eris, quomodo cumque ordinavero; si autem de proprio

2. *Etiam bona desideria moderanda*

Cave ergo, ne nimium innitaris super desiderio præconcepito, me non consueto; ne forte postea pæniteat, aut displiceat, quod primo placuit, et quasi pro meliore zelasti. Non enim omnis affectio, quæ videtur bona, statim est sequenda; sed neque omnis contraria affectio ad primum fugienda. Expedi interdu refrenatione uti, etiam in bonis studiis et desideriis, ne per importunitatem mentis distractionem incurras, ne aliis per indisciplinationem, scandalum generes, vel etiam per

resisténtiam aliórum súbito turbéris et córuas.

3. *Caro etiam nolens spiritui subjecta sit*

Intérdum vera opórtet violéntia uti, et viriliter appetítui sensitivo contraire, nec advértere quid velit caro, et quid non velit;

sed hoc magis satágere, ut subjécta sit étiam nolens spiritui. Et támdiu castigári debet et cogi servitúti subésse, donec paráta sit ad ómnia, paucisque contentári discat et simplicibus delectári, nec contra áliquod inconvéniens mussitáre.

CAPUT XII

De informatione patientiæ, et luctamine adversus concupiscentias

1. SERVUS.

Patientiæ necessitas

Domine Deus, ut vídeo, paciéntia est mihi valde necessária, multa enim in hac vita áccidunt contrária. Nam qualitercúmque ordinávero de pace mea, non potest esse sine bello et dolóre vita mea.

2. DOMINUS. *In tentationibus constantia*

Ita est, fili. Sed volo te non talem quærere pacem, quæ tentatió-nibus cáreat, aut contrária non séntiat; sed tunc étiam æstimáre te pacem invenísse, cum

fúeris váriis tribulatió-nibus exercitátus, et in multis contrarietátibus probátus.

3. *Elige pati in hac vita potius quam in altera*

Si díxeris te non posse multa pati, quómodo tunc sustinébis ignem purgatórii? De duóbus malis minus est semper eligéndum. Ut ergo æténa futúra supplicia possis evádere, mala præsentia stúdeas pro Deo æquanímiter toleráre. An putas, quod hómines sáeculi hujus, nihil vel parum patiántur? Nec hoc invénies, étiamsi delicatíssimos quæséris.

SERVUS. Sed habent multas delectationes et proprias sequuntur voluntates; ideoque parum ponderant suas tribulationes.

4. **DOMINUS.** *Gaudia mundi brevia et amara sunt*

Esto, ita sit, ut habeant quidquid voluerint : sed quamdiu, putas, durabit? Ecce, *quemadmodum fumus deficient* (Ps. 36, 20) abundantes in sæculo, et nulla erit recordatio præteritorum gaudiorum. Sed et cum adhuc vivunt, non sine amaritudine et tædio ac timore in eis quiescunt. Ex eadem namque re, unde sibi delectationem concipiunt, inde doloris pœnam frequenter recipiunt. Juste illis fit : ut, quia inordinate delectationes quærunt et sequuntur, non sine confusione et amaritudine eas expleant.

5. *Mundanas delectationes sperne*

O quam breves, quam falsæ, quam inordinatæ

et turpes omnes sunt! Verumtamen, præ ebrietate et cæcitate non intelligunt; sed velut muta animalia, propter modicum corruptibilis vitæ delectamentum, mortem animæ incurrunt. Tu ergo, *fili, post concupiscentias tuas non eas, et a voluntate tua avertere* (Eccli. 18, 30), *Delectare in Domino, et dabit tibi petitiones cordis tui* (Ps. 36, 4).

6. *Concupiscentias pugnando, divinas consolationes meremur*

Etenim si veraciter vis delectari, et abundantius a me consolari; ecce in contemptu omnium mundanorum, et in abscissione omnium infirmarum delectationum, *erit benedictio tua*, et copiosa tibi reddetur consolatio. Et quanto te plus ab omni creaturarum solatio subtraxeris, tanto in me suaviore et potentiore consolationes invenies. Sed primo, non sine quadam tristitia et labore certaminis,

ad has pertinges. Ob-
sistet inólita consuetú-
do, sed melióri consue-
tú-dine devincétur. Re-
murmurábit caro, sed
fervóre spíritus frená-
bitur. Instigábit et
exacerbábit te serpens
antíquus, sed oratióne
fugábitur : insuper et
labóre útili áditus ei
magnus obstruétur.

CAPUT XIII

De obedientia humilis subditi ad exemplum Jesu Christi

1. DOMINUS. *Victor eris
per solam obedientiam*

Fili, qui se subtráhere
nítitur ab obedién-
tia, ipse se súbtrahit a
grátia : et qui quærit
habére priváta, amíttit
commúnia. Qui non li-
bénter et sponte suo
superióri se subdit, si-
gnum est quod caro
sua necdum perfécte
sibi obédit, sed sæpe
recálcitrat et remúrmu-
rat. Disce ergo celériter
superióri tuo te sub-
míttre, si carnem pró-
priam optas subjugáre.
Cítius namque extérior
víncitur inimícus, si
intérior homo non fúe-
rit devastátus. Non
est moléstior et pejor
ánimæ hostis, quam
tu ipse tibi, non bene
concórdans spíritui.

Opórtet omnino verum
te assúmere tui ipsíus
contémptum, si vis
prævalére advérsus
carnem et sánguinem.
Quia adhuc nimis inor-
dináte te dñligis, ideo
plene te resignáre alió-
rum voluntáti trépidas.

2. *Christus factus est
pro nobis obediens*

Sed quid magnum,
si tu, qui pulvis es et
nihil, propter Deum te
hómíni subdis, quando
ego omnípotens et al-
tíssimus, qui cuncta
creávi ex níhilo, me
hómíni propter te hu-
míliter subjéci? Factus
sum ómnium humílli-
mus et infímus, ut tuam
supérbiam mea humili-
táte vínceres. Disce
obtemperáre, pulves.
Disce te humiliáre, ter-

ra et limus, et sub ómnium pédibus incurvare. Disce voluntates tuas frangere, et ad omnem subjectiónem te dare.

3. *Tu, peccator, minorem omnium te exhibe*

Exardésce contra te, nec patiáris tumórem in te vivere; sed ita subjectum et párvulum te exhibe, ut omnes super te ambuláre possint, et sicut lutum plateárum conculcáre. Quid habes homo inánis cónqueri?

Quid, sórdide peccátor, potes contradícere exprobrántibus tibi, qui tóties Deum offendísti, et inférnum multóties meruísti? Sed pepércit tibi óculus meus, quia pretiósá fuit ánima tua in conspéctu meo; ut cognósceres dilectiónem meam, et gratus semper beneficiis meis exsisteres: et ut ad veram subjectiónem et humilitátem te júgiter dares, patientérque próprium contéptum ferres.

CAPUT XIV

De occultis Dei judiciis considerandis, ne extollamur in bonis

I. *SERVUS. Judicia Dei tremenda*

Intonas super me júdicia tua, Dómine, et timóre ac tremóre concutis ómnia ossa mea, et expavéscit ánima mea valde. Sto attónitus et considéro; quia *cæli non sunt mundi in conspéctu tuo. Si in ángelis reperísti pravitátem.* (Cf. Job 15, 15; 4, 18), nec tamen pepércísti, quid fiet de

me? *Cecidérunt stellæ de cælo* (Cf. Apoc. 6, 13), et ego pulvis quid præsumo? Quorum ópera videbántur laudabília, cecidérunt ad infima, et qui comedébant panem Angelórum, vidi síliquis delectári porcórum.

2. *Sine Deo, nihil sanctum, nihil validum*

Nulla est ergo sanctitas, si manum tuam, Dómine, súbtrahas.

Nulla prodest sapiéntia, si gubernáre desístas. Nulla juvat fortitúdo, si conserváre désinas. Nulla secúra cástitas, si eam non prótegas. Nulla própria prodest custódia, si non adsit tua sacra vigilántia. Nam relictí mérgimur et perímus, visitáti vero erígimur et vívimus. Instábiles quippe sumus, sed per te confirmámur: tepéscimus, sed a te accéndimur.

3. *A me ipso nihil sum, et nihil valeo*

O quam humíliter et abjécte mihi de me ipso sentiéndum est! quam nihili pendéndum, si quid boni vídear habére! O quam profúnde submíttere me débeo sub abyssálibus júdiíis, tuis, Dómine: ubi nihil áliud me esse invénio quam nihil et nihil! O pondus imménsum! O pélagus intransnatábile: ubi ni-

hil de me repéio quam in toto nihil! Ubi est ergo látebra glóriæ? ubi confidéntia de virtúte concépta? Absórpta est omnis gloriátio vana in profunditáte júdióriú tuórum super me.

4. *Vera Dei cognitio perfecte subjectos nos efficit*

Quid est omnis caro in conspéctu tuo? Numquid gloriábitur lutum contra formántem se (Cf. Is. 29, 16)? Quómodo potest érigi vanilóquio, cujus cor in veritáte subjéctum est Deo? Non eum totus mundus ériget, quem véritas sibi subjéct; nec ómnium laudántium ore movébitur, qui totam spem suam in Deo firmávit. Nam et ipsi qui loquúntur, ecce omnes nihil; deficient enim cum sónitú verbórum: *Véritas autem Dómini manet in ætérnum* (Ps. 116, 2).

CAPUT XV

*Qualiter standum sit ac dicendum
in omni re desiderabili*

1. DOMINUS. *Quid
optandum et petendum*

Fili, sic dicas in omni re : Dómine, si tibi plácitum fúerit, fiat hoc ita. Dómine, si fúerit honor tuus, fiat hoc in nómine tuo. Dómine, si mihi víderis expedíre, et útile esse probáveris; tunc dona mihi hoc uti ad honórem tuum. Sed si mihi nocívum fore cognóveris, nec animæ meæ salúti prodésse, aufer a me tale desidérium. Non enim omne desidérium est a Spírítu Sancto, étiam si hómini videátur rectum et bonum. Diffícile est pro vero judicáre, utrum spírítus bonus, an aliénus te impéllat, ad desiderándum hoc vel illud : an étiam ex próprio moveáris spírítu. Multi in fine sunt decépti, qui primo, bono spírítu videbántur indúcti.

2. *In omni humilitate
et subiectione*

Igitur semper cum timóre Dei, et cordis humilitáte desiderándum est et peténdum, quidquid desiderábile menti occúrrit : maxíméque cum própria resignatióne, mihi totum committéndum est, atque dicéndum : Dómine, tu scis quáliter mélius est : fiat hoc vel illud, sicut volúeris. Da quod vis, et quantum vis, et quando vis. Fac mecum, sicut scis, et sicut tibi magis placúerit, et major honor tuus fúerit. Pone me ubi vis, et libere age mecum in ómnibus. In manu tua sum, gyra et revérsa me per circúitum. En servus tuus ego, parátus ad ómnia : quóniam non desídero mihi vívere, sed tibi : útinam digne et perfécte!

3. *Oratio pro beneplacito
Dei faciendo*

Concéde mihi, benigníssime Jesu, grátiam tuam, ut mecum sit, et mecum labóret, mecúmque usque in finem perseverét. Da mihi hoc semper desideráre et velle, quod tibi magis accéptum est, et cárius placet. Tua volúntas mea sit, et mea volúntas, tuam semper sequátur, et óptime ei concórdet. Sit mihi unum velle et nolle tecum, nec áliud posse

velle aut nolle nisi quod tu vis et nolis. Da mihi ómnibus mori, quæ in mundo sunt : et propter te amáre contémpni, et nescíri in hoc sæculo. Da mihi super ómnia desideráta in te requiêscere, et cor meum in te pacificáre. Tu vera pax cordis, tu sola réquies; extra te dura sunt ómnia et inquietá. *In hac pace in idípsum*, hoc est, in te uno summo ætérno bono, *dórmiam et requiêscam* (Ps. 4, 9). Amen.

CAPUT XVI

*Quod verum solatium in solo Deo
est quærendum*

Quidquid desideráre possum vel cogitare ad solátium meum, non hic exspécto sed in pósterum. Quia si ómnia solátia mundi solus habérem et ómnibus deliciis frui possem, certum est quod diu duráre non possent. Unde non póteris, ánima mea, plene consolárinec perfécte recreári nisi in Deo consolatóre páuperum ac suscep-

tóre humílium. Exspécta módicum, ánima mea, exspécta divinum promíssum, et habébis abundántiam ómnium bonórum in cælo. Si nimis inordináte ista áppetis præsentia, perdes ætérna et cælestia. Sint temporália in usu, ætérna in desidério. Non potes áliquo bono temporáli satiári, quia ad hæc fruenda non es creáta.

2. *Omne solatium præter
divinum vanum est*

Etiam si ómnia creáta bona habéres, non posses esse felix et beáta; sed in Deo, qui cuncta creávit, tota beatitúdo tua et felicitas consistit: non qualis vidétur et laudátur a stultis mundi amatóribus; sed qualem expéctant boni Christi fidéles, et prægústant intérdum spirituáles ac mundi corde, quorum conversátio est in cælis. Vanum est et breve omne humánum solá-

tium. Beátum et verum solátium, quod intus a veritáte percípitur. Devótus homo ubíque secum fert consolatórem suum Jesum, et dicit ad eum: Adésto mihi, Dómine Jesu, in omni loco et témpore. Hæc mihi sit consolátio, libénter velle carére omni humáno solátio. Et si tua defúerit consolátio, sit mihi tua volúntas et justa probátio pro summo solátio. *Non enim in perpétuum irascéris, neque in ætérnum commináberis* (Ps. 102, 9).

CAPUT XVII

Quod omnis sollicitudo in Deo statuenda sit

1. DOMINUS

Fili, sine me tecum ágere quod volo, ego scio quid expedit tibi. Tu cógitas sicut homo, tu sentis in multis sicut humánus suádet afféctus.

2. SERVUS. *Deo cura est pro nobis*

Dómine, verum est quod dicis. Major est

sollicitúdo tua pro me, quam omnis cura quam ego gérere possum pro me. Nimis enim casuáliter stat, qui non prójicit omnem sollicitúdi- nem suam in te. Dómine, dúmmodo volúntas mea recta et firma ad te permáneat, fac de me quidquid tibi placúerit. Non enim potest esse nisi bonum, quid-

quid de me féceris. Si me vis esse in ténebris, sis benedíctus; et si me vis esse in luce, sis íterum benedíctus. Si me dignáris consolári, sis benedíctus; et si me vis tribulári, sis æque semper benedíctus.

3. DOMINUS

Fili, sic opórtet te stare, si mecum desíderas ambuláre. Ita promptus esse debes ad patiéndum sicut ad gaudéndum. Ita libénter debes esse inops et pauper, sicut plenus et dives.

4. SERVUS. *Bonum vel*

malum gratanter suscipe de manu Dei

Dómine, libénter pátiar pro te, quidquid volúeris veníre super me. Indifferénter volo de manu tua bonum et malum, dulce et amárum, lætum et triste suscipere; et pro ómnibus mihi contingéntibus grátias ágere. Custódi me ab omni peccáto, et non timébo mortem nec inférnum. Dúmmodo in ætérnum me non projicias, nec déleas de libro vitæ; non mihi nocébit, quidquid vénerit tribulatiónis super me.

CAPUT XVIII

Quod temporales miseriæ, exemplo Christi, æquanimiter sunt ferendæ

1. DOMINUS *semper pro nobis passus est*

Fili, ego descéndi de cælo pro tua salúte; suscépi tuas misérias, non necessitáte, sed caritáte trahénte; ut patiéntiam dísceres, et temporáles misérias non indignánter ferres. Nam ab hora ortus mei

usque ad éxítum in cruce non défuit mihi tolerántia dolóris. Deféctum rerum temporálium magnum hábui, multas querimónias de me frequénter audívi, confusiónes et opprobria benígne sustínui, pro beneficiis ingrati-túdinem recépi, pro

miráculis blasphemias, pro doctrína reprehensiones.

2. *SERVUS. Misericæ hujus vitæ per gratiam sunt valde meritoria*

Dómine, quia tu pátiens fuísti in vita tua, in hoc máxime impléndo præcéptum Patris tui; dignum est, ut ego miséllus peccátor, secúndum voluntátem tuam patiénter me sustíneam, et donec ipse volúeris, onus corruptibilis vitæ pro salúte mea portem. Nam etsi onerosa sentitur præsens vita, facta est tamen jam per grátiam tuam valde meritoria, atque exémplo tuo et Sanctórum tuórum vestigiis, infirmis tolerabilior et clárior. Sed et multo magis consolatória, quam olim in Lege véteri fúerat, cum porta cæli clausa persisteret, et obscúrior étiam via ad cælum videbátur, quando tam

pauci regnum cælórum quærere curábant. Sed neque qui tunc justí erant et salvánde, ante Passiónem tuam et sacræ mortis débitum, cæléste regnum póterant introire.

3. *Christus cælestem viam nobis ostendit*

O quantas tibi grátias téneor réfère, quod viam rectam et bonam dignátus es mihi et cunctis fidélibus ad ætérnum regnum tuum osténdere! Nam vita tua via nostra, et per sanctam patiéntiam ambulámus ad te, qui es coróna nostra. Nisi tu nos præcessísses et docuísses, quis sequi curáret? Heu, quanti longe retróque manérent, nisi tua præclára exémpa inspícerent! Ecce, adhuc tepéscimus, audítis tot signis tuis et doctrínis; quid fíeret, si tantum lumen ad sequéndum te non haberémus?

CAPUT XIX

*De tolerantia injuriarum, et quis verus
patiens probetur*

1. DOMINUS. *Christi et
Sanctorum passionem
meditare*

Quid est quod loqueris, fili? Cessa conqueri, considerata mea et aliorum Sanctorum passione. *Nondum usque ad sanguinem restitisti* (Cf. Hebr. 12, 4). Parum est quod tu pateris, in comparatione eorum qui tam multa passi sunt, tam fortiter tentati, tam graviter tribulati, tam multipliciter probati et exercitati. Opórtet te igitur aliorum graviora ad mentem reducere, ut levius feras tua minima. Et si tibi minima non videntur, vide ne et hoc tua faciat impatentia. Sive tamen parva sive magna sint, stude cuncta patienter sufferre.

*2. Vere patiens
est vere sapiens*

Quanto melius ad patientium te disponis,

tanto sapientius agis, et amplius promereris: feres quoque levius, animo et usu ad hoc seigniter paratus. Nec dicas: non valeo hæc ab homine tali pati, nec hujuscemodi mihi patienda sunt: grave enim intulit damnum, et improperat mihi, quæ numquam cogitaveram: sed ab alio libenter patiar, et sicut patienda videro. Insipiens est talis cogitatio, quæ virtutem patientiæ non considerat, nec a quo coronanda erit, sed magis personas et offensas sibi illatas perpéndit.

*3. Verus patiens omnia
adversa gratanter de
manu Dei accipit*

Non est verus patiens, qui pati non vult, nisi quantum sibi visum fuerit, et a quo sibi placuerit. Verus autem patiens non attendit a quo homine,

utrum a Prælató suo, an ab aliquo æquáli aut inferióri : utrum a bono et sancto viro vel a perverso et indigno exerceátur. Sed indifferénter ab omni creatúra, quantumcúmque et quotiescúmque ei áliquid advérsi acciderit, totum hoc de manu Dei gratánter áccipit, et ingens lucrum réputat : quia nil apud Deum, quantumlibet parvum, pro Deo tamen passum, póterit sine mérito transíre.

4. *Si pati non vis,
non coronaberis*

Esto itaque expeditus ad pugnam, si vis habére victóriam. Sine certámine non potes veníre ad patiéntiæ co-

rónam. Si pati non vis, recúsas coronári. Si autem coronári desíderas, certa viríliter, sústine patiénter. Sine labóre non ténditur ad réquiem, nec sine pugna pervenitur ad victóriam.

5. *SERVUS. Oratio ad
patientiam petendam*

Fiat, Dómine, mihi possibile per grátiam, quod mihi impossibile vidétur per natúram. Tu scis, quod módicum possum pati, et quod cito dejícior, levi exurgénte adversitáte. Efficiátur mihi quælibet exercitátio tribulatiónis pro nómine tuo amábilis et optábilis; nam pati et vexári pro te, valde salúbre est ánimæ meæ.

CAPUT XX

De confessione propriæ infirmitatis et hujus vitæ miseriis

1. *SERVUS Quanta sit
infirmitas nostra*

Confitébor advérsum me injustítiam meam (Ps. 31, 6) : confitébor tibi, Dómine, in-

firmitátem meam. Sæpe parva res est, quæ me dejícit et contrístat. Propóno me fórtiter actúrum, sed cum módica tentátio vénerit,

magna mihi angústia fit. Valde vilis quandoque res est, unde gravis tentatio provenit. Et dum puto me aliquántulum tutum, cum non sentio, invenio me nonnunquam pœne devictum ex levi flatu.

2. *Quam labiles et fragiles sumus*

Vide ergo, Dómine, humilitátem meam, et fragilitátem tibi úndique notam. Miserere, et *eripe me de luto, ut non infigar* (Ps. 68, 15), ne permáneam dejectus usquequaque. Hoc est, quod me frequenter revérberat, et coram te confúndit, quod tam lábilis sum et infirmus ad resisténdum passionibus. Et si non omnino ad consensiónem, tamen mihi étiam mólésta et gravis est eárum insectatio, et tædet valde sic quotidie vívere in lite : ex hinc nota mihi fit infirmitas mea, quia multo facilius frruunt abominándæ semper phantásia quam discédunt.

3. *Sine gratia victores non erimus*

Utinam, fortíssime Deus Israël, zelátor animárum fidélium, respicias servi tui labórem et dolórem, assistásque illi in ómnibus, ad quæcúmque perréxerit. Róbora me cælésti fortitúde, ne vetus homo, misera caro spíritui necdum plene subácta, præváleat dominári : advérsus quam certáre oportébit quám diu spirátur in hac vita misérrima. Heu, qualis est hæc vita, ubi non desunt tribulatiónes et misériæ, ubi plena láqueis et hóstibus sunt ómnia! Nam una tribulatióne seu tentatióne recedente, ália accédit; sed et prióre adhuc duránte conflictu, álii plures supervéniunt, et insperáte.

4. *Falsis gaudiis valedicere oportet*

Et quómodo potest amári vita, tantas habens amaritúdines, tot subjécta calamitatibus et misériis? Quómodo

étiam dicitur vita, tot génerans mortes et pestes? Et tamen amatur, et delectári in ea a multis quæritur. Reprehénditur frequénter mundus, quod fallax sit et vanus, nec tamen fáciie relínquitur, quia concupiscéntiæ carnis nimis dominántur. Sed ália trahunt ad amándum, ália ad contemnéndum. Trahunt ad amórem mundi, desidérium carnis, desidérium oculórum, et supérbia vitæ; sed pœnæ ac misériæ juste sequéntes ea, ódium mundi páriunt et tædium.

5. *Mundi contemptores divinam dulcedinem gustant*

Sed vincit, proh dolor! delectátio prava mentem mundo déditam, et esse sub sénsibus delicias réputat; quia Dei suavitatem et intérnam virtútis amœnitatem nec vidit, nec gustávit. Qui autem mundum perfécte contémnunt, et Deo vivere sub sancta disciplina student, isti divínam dulcedinem, veris abrenuntiátoribus promíssam, non ignórant; et quam gráviter mundus errat et várie fállitur clárius vident.

CAPUT XXI

Quod in Deo super omnia bona et dona requiescendum est

1. *SERVUS. Optat in summo bono requiescere*

Super ómnia, et in ómnibus, requiesces, ánima mea, in Dómino semper, quia ipse Sanctórum æténa réquies.

Da mihi, dulcissime et amantissime Jesu, in

te super omnem creatúram requiescere, super omnem salutem et pulchritúdinem, super omnem glóriam et honórem, super omnem poténtiam et dignitatem, super omnem sciéntiam et subtilitatem, super omnes divi-

tias et artes, super omnem lætitiã et exultationem, super omnem famam et laudem, super omnem suavitatẽ et consolationem, super omnem spem et promissionem, super omne meritum et desiderium, super omnia dona et munerã, quæ potes dare et infundere, super omne gaudium et jubilationem, quam potest mens capere et sentire, denique super Angelos et Archangelos, et super omnem exercitum cæli, super omnia visibilia et invisibilia, et super omne quod Tu, Deus meus, non es.

2. *Sine Deo, cetera bona nihil sunt*

Quia Tu, Dõmine, Deus meus, super omnia optimus es, Tu solus altissimus, Tu solus potentissimus, Tu solus sufficientissimus et plenissimus, Tu solus suavissimus et solatio-sissimus, Tu solus pulcherrimus et amantissimus, Tu solus nobilissimus et gloriosissimus super omnia, in

quo cuncta bona simul et perfecte sunt, et semper fuerunt, et erunt : atque ideo minus est et insufficiens, quidquid præter teipsum mihi donas, aut de teipso revelas vel promittis, te non viso nec plene adẽpto : quoniam quidem non potest cor meum veraciter requiescere, nec totaliter contentari, nisi in te requiescat, et omnia dona omnemque creaturam transcendat.

3. *Suspiria in Jesum dulcissimum animæ sponsum*

O mi dilectissime sponse Jesu Christe, amator purissime, dominator universæ creaturæ : *quis mihi det pennas veræ libertatis, ad volandum et pausandum in te?* (Cf. Ps. 54, 7). O quando ad plenum dabitur mihi vacare et videre, quam suavis es, Dõmine Deus meus? Quando ad plenum me recolligam in te, ut præ amore tuo, non sentiam me; sed te solum, supra omnem sensum et

modum, in modo non ómnibus noto? Nunc autem frequenter gemo, et infelicitátem meam cum dolóre porto. Quia multa mala in hac valle miseriarum occurrunt, quæ me sæpius contúrbant, contristant, et obnúbilant; sæpius impédiunt et dístrahunt, allíciunt et ímplicant, ne líberum hábeam accéssum ad te, et ne jucúndis fruar ampléxibus, præsto semper beátis spirítibus. Móveat te suspirium meum, et desolátio múltiplex in terra.

4. *Sine Jesu, nulla lætitia*

O Jesu, splendor ætérnæ glóriæ, solámen peregrinántis ánimæ, apud te est os meum sine voce et siléntium meum lóquitur tibi. Usquequo tardat ventre Dóminus meus? Véniat ad me paupérculum suum, et lætum fáciat. Mittat manum suam et míserum erípiat de omni angústia. Veni, veni; quia sine te, nulla erit læta dies

aut hora, quia tu lætítia mea, et sine te, vácuá est mensa mea. Miser sum et quodámmodo incarcerationátus et compédibus gravátus, donec luce præsentíæ tuæ me reficias, ac libertáti dones, vultúmque amicábilem demónstres.

5. *Gratiæ desiderium*

Quærant álii pro te áliud, quodcúmque libúerit; mihi áliud ínterim nil placet, nec placébit, nisi tu, Deus meus, spes mea, salus ætérna. Non reticébo, nec deprecári cessábo, donec grátia tua revertátur, mihi que tu intus loquáris.

6. **DOMINUS** — *Ecce adsum.* (Is. 58, 9.) Ecce ego ad te, quia invocásti me. Lácrymæ tuæ, et desidérium ánimæ tuæ, humiliátio tua et contrítio cordis, inclinavérunt me et adduxérunt ad te.

7. **SERVUS.** *Laudem dicit Patris Sapientice*

Et dixi: Dómine, vocávi te, et desiderávi frui te, parátus ómnia

respúere propter te. Tu enim prior excitásti me ut quærerem te. Sis ergo benedictus, Dómine, qui *fecísti hanc bonitátem cum servo tuo* (Cf. Ps. 118, 65), secúndum multitudínem misericórdiæ tuæ. Quid habet ultra dicere servus tuus coram te, nisi ut humiliet se valde ante te, memor semper

própriæ iniquitátis et vilitátis? Non enim est símilis tui, in cunctis mirabílibus cæli et terræ. Sunt ópera tua bona valde, júdicia vera, et providéntia tua regúntur univérsa. Laus ergo tibi et glória, o Patris Sapiéntia, te laudet et benedícat os meum, ánima mea. et cuncta creáta simul.

CAPUT XXII

De recordatione multiplicium beneficiorum Dei

1. SERVUS. *Debitas gratiarum laudes persolvit*

Aperi, Dómine, cor meum in lege tua, et in præcéptis tuis doce me ambuláre. Da mihi intelligere voluntátem tuam, et cum magna reveréntia ac diligénti consideratióne, beneficia tua tam in generáli quam in speciáli memorári; ut digne tibi ex hinc váleam grátias reférre. Verum scio et confiteor, nec pro mínimo puncto me posse débitas gratiárum laudes

persólvere. Minor ego sum ómnibus bonis mihi præstitis, et cum tuam nobilitátem at-téndo, déficit præ magnitúdine spíritus meus.

2. *Et laudat divinam dispensationem*

Omnia quæ in ánima habémus et corpore, et quæcúmque extérius vel intérius naturáliter vel supernaturáliter possidémus, tua sunt beneficia, et te benéfícum, píum ac bonum comméndant, a quo bona cuncta accépi-

mus. Etsi álius plura, álius paucióra accépit, ómnia tamen tua sunt, et sine te nec mínimum potest habéri.

Ille qui majóra accépit, non potest mérito suo gloriári, neque super álios extólli, nec minóri insultáre; quia ille major et mélior, qui sibi minus adscribit, et in regratiándo humilior est atque devótior. Et qui ómnibus viliórem se exístimat, et indigniórem se júdicat, áptior est ad percipiéndam majóra.

3. Ad majorem nostram utilitatem sua dona largitur Deus

Qui autem paucióra accépit, contristári non debet; nec indignánter ferre, neque ditióri invidére; sed te pótius atténdere; et tuam bonitátem máxime laudáre quod tam affluénter, tam gratis et libénter, sine personárum acceptióne tua múnera largíris. Omnia ex te, ideo in ómnibus es laudándus. Tu scis, quid unicuíque donári expé-

diat, et cur iste minus et ille ámplius hábeat, non nostrum sed tuum est hoc discérnere, apud quem singulórum definita sunt mérita.

4. Paupertas et humilitas sunt Dei beneficia

Unde, Dómine Deus, pro magno étiam réputo beneficio, non multa habére, unde extérius et secúndum hómines laus et glória appáret; ita ut consideráta quis paupertáte et vilitáte persónæ suæ, non modo gravitátem aut tristítiam vel dejectionem inde concípiat, sed pótius consolatiónem et hilaritátem magnam; quia tu, Deus, páuperes et húmiles, atque huic mundo despéctos, tibi elegísti in familiáres et domésticos. Testes sunt ipsi Apóstoli tui, quos príncipes super omnem terram constituísti. (Cf. Ps. 44, 17). Fuérunt tamen sine queréla conversáti in mundo (Cf. Philp. 3, 6), tam húmiles et símlices, sine omni malítia et dolo, ut étiam pati contumélias

gaudèrent pro nómine tuo (Act. 6, 41); et quæ mundus abhórret, ipsi amplecteréntur affectu magno.

5. *Dei voluntas nobis magis placeat quam omnia ejus dona*

Nihil ergo amatórem tuum et cognitórem beneficiórum tuórum ita lætificáre debet, sicut volúntas tua in eo, et beneplácitum ætérnæ dispositiónis tuæ. De qua tantum contentári debet et consolári, ut ita libénter

velit esse mínimus, sicut áliquis optáret esse máximus: et ita pacíficus et conténtus in novíssimo, sicut in loco primo, atque ita libénter despiciábilis et abjéctus, nullus quoque nóminis et famæ, sicut céteris honorabílior et major in mundo. Nam volúntas tua, et amor honóris tui, ómnia excédere debet: et plus eum consolári, magisque placére, quam ómnia beneficia sibi data vel danda.

CAPUT XXIII

De quatuor magnam importantibus pacem

1. DOMINUS

Fili, nunc docébo te viam pacis et veræ libertátis.

2. SERVUS. Fac, Dómine, quod dicis, quia hoc mihi gratum est audíre.

3. DOMINUS. Stude, fili, altérius pótius fácere voluntátem quam tuam.

Elige semper minus quam plus habére.

Quære semper infériórem locum et ómnibus subesse.

Opta semper et ora ut volúntas Dei íntegre in te fiat.

Ecce talis homo ingréditur fines pacis et quiétis.

4. SERVUS. *Cupit hanc viam pacis et perfectionis sequi*

Dómine, sermo tuus iste brevis, multum in secóntinet perfectiónis.

Parvus est dictu, sed plenus sensu, et uber in fructu. Nam si posset a me fidéliter custodíri, non debéret tam fácilis in me turbátio oríri. Nam quóties me impacátum séntio et gravátum, ab hac doctrína me recessísse invénio. Sed tu, qui ómnia potes, et ánimæ proféctum semper díligis, adáuge majórem grátiam, ut possim tuum complére sermónem et meam perficere salútem.

5. *Oratio contra cogitationes malas*

Domine Deus meus, *ne elongéris a me : Deus meus, in auxiliúm meum réspice* (Ps. 70, 12) : quóniam insurrexérunt in me váriæ cogitatiónes, et timóres magni, affligéntes ánimam meam. Quómodo pertransíbo illæsus? quómodo perfringam eas? *Ego, inquit, ante te ibo, et gloriósos terræ humiliábo.* (Isaíæ 45, 2.) Apériam jánuas cárceris, et arcána secretórum revelábo tibi.

Fac, Dómine, ut lóqueris, et fúgiant a fácie tua omnes iníquæ cogitatiónes. Hæc spes et única consolátio mea ad te in omni tribulatióne confúgere, tibi confídere, te ex íntimo invocáre, et patiénter consolatiónem tuam exspectáre.

6. *Oratio pro illuminatione mentis*

Clarifica me, Jesu bone, *claritáte* intérni lúminis, et educ de habitáculo cordis mei ténebras univérsas. Cónhibe evagatiónes multas, et vim faciéntes élíde tentatiónes. Pugná fórtiter pro me et expúgna malas béstias, concupiscéntias dico illecebrósas; ut *fiat pax in virtúte tua*, et abundantia laudis tuæ resonet in aula sancta, hoc est, in consciéntia pura. Impera ventis et tempestátibus : dic mari « Quiésce » et Aquilóni « Ne fláveris; » et erit tranquillitas magna. *Emítte lucem tuam et veritátem* (Ps. 42, 3) ut lúceant

super terram : quia *terra* sum *inánis et vácuá*, donec illúmines me. Effúnde grátiam désuper, perfúnde cor meum rore cælésti, ministra devotiónis aquas ad irrigándam fáciem terræ, ad producéndum fructum bonum et óptimum. Eleva mentem pressam mole peccatórum, et ad cæléstia totum desidérium meum suspénde; ut, gustáta

sua vitáte supérnæ felicitátis, pígeat de terrenis cogitáre. Rape me et éripe ab omni creaturárum indurábili consolatióne; quia nulla res creáta appetítum meum valet plenárie quietáre et consolári. Junge me tibi inseparábili dilectiónis vínculo, quóniam tu solus súfficis amánti, et absque te frívola sunt univérssa.

CAPUT XXIV

De evitacione curiosæ inquisitionis super alterius vita

1. DOMINUS. *Providentiæ divini omnia committenda*

Fili, noli esse curiosus nec vácuas génerere sollicitúdes. *Quid hoc vel illud ad te? tu me séquere.* (Joan. 21, 22.) *Quid enim ad te, utrum ille sit talis vel talis, aut iste sic agit vel lóquitur?* Tu non indiges respondére pro aliis, sed pro teípso ratiónerem reddes. *Quid ergo te ímplicas?* Ecce, ego omnes cognóscó et cuncta quæ sub sole

fiunt vídeo, et scio quáliter cum unoquóque sit, quid cógitet, quid velit, et ad quem finem tendat ejus inténtio. Mihi ígitur ómnia committénda sunt; tu vero conserva te in bona pace, et dímítte agitántem agitáre, quantum volúerit. Véniet super eum, quidquid fécerit vel díxerit, quia me fállere non potest.

2. *Ostium cordis Deo aperire*

Non sit tibi curæ de *magni nóminis umbra,*

non de multórum familiaritáte, nec de priváta hóminum dilectióne. Ista enim génerant distractiões et magnas in corde obscuritátes. Libénter lóquerer tibi verbum meum et abs-

cóndita revelárem, si advéntum meum diligénter observáres, et óstium cordis mihi aperíres. Esto próvidus et vígila in oratióibus, et humília te in ómni-

CAPUT XXV

In quibus firma pax cordis et verus profectus consistit

1. DOMINUS. *De his quibus dat suam pacem*

Fili, ego locútus sum: *Pacem relínquo vobis, pacem meam do vobis: non quómo modo mundus dat, ego do vobis.* (Joann. 14, 27). Pacem omnes desíderant; sed quæ ad veram pacem pértinent non omnes curant. Pax mea cum humilibus et mansuétis corde. Pax tua erit in multa paciéntia. Si me audíeris, et vocem meam secútus fúeris, póteris multa pace frui.

2. SERVUS. *Quíd igitur fáciam?*

3. DOMINUS. *Soli Deo placeas et alios non júdices*

In omni re atténde tibi, quid fácias et quid dicas: et omnem intentionem tuam ad hoc dírige, ut mihi soli pláceas, et extra me nihil cúpias vel quæras. Sed et de aliórum dictis vel factis nil témere júdices, nec cum rebus tibi non commíssis te ímplices; et póterit fferi ut parum vel raro turbéris.

4. *De rebus in quibus non consistit vera pax*

Numquam autem sentíre áliquam turbatió-nem nec áliquam pati cordis vel córporis moléstiam, non est præ-séntis témporis, sed status ætérnæ quiétis.

Non ergo æstimes te veram pacem invenisse si nullam sēseris gravitatem; nec tunc totum esse bonum, si nēminem pāteris adversarium; nec hoc esse perfectum, si cuncta fiant secūndum tuum affectum. Neque tunc aliquid magni te réputes, aut specialiter dilectum existimes, si in magna fueris devotione atque dulcedine : quia in istis non cognoscitur verus amator virtutis; nec in istis consistit profectus et perfectio hominis.

5. SERVUS. In quo ergo, Dómine?

6. DOMINUS. *Perfectus sui ipsius contemptus pacem Christi confert*

In offerendo te ex toto corde tuo voluntati divinae; non quaerendo quæ tua sunt, nec in parvo, nec in magno,

nec in tempore, nec in æternitate : Ita ut una æquali facie, in gratiarum actione permanens : inter prospera et contraria, omnia æqua lance pensando. Si fueris tam fortis et longanimis in spe, ut, subtracta interiori consolatione, etiam ad ampliora sustinenda cor tuum præparaveris, nec te justificaveris, quasi hæc tantaque pati non deberes; sed me in omnibus dispositionibus justificaveris, et sanctum laudaveris : tunc in vera et recta via pacis ambulas, et spes indubitata erit, quod rursus in júbilo faciem meam sis visurus. Quod si ad plenum tui ipsius contemptum perveneris, scito quod tunc abundantia pacis perfrueris, secūndum possibilitatem tui incolatus.

CAPUT XXVI

De eminentia liberæ mentis quam supplex oratio magis meretur quam lectio

1. SERVUS

Domine, hoc opus est perfecti viri nunquam ab intentione cælestium animum relaxare et inter multas curas, quasi sine cura transire, non more torpentis, sed prerogativa quadam liberæ mentis, nulli creaturæ inordinata affectione adherendo.

2. Oratio ad mentis libertatem petendam

Obsecro te, piissime Deus meus, præserva me a curis hujus vitæ, ne nimis implicer; a multis necessitatibus corporis, ne voluptate capiatur: ab universis animæ obstaculis, ne molestiis fractus deiciatur. Non dico ab his rebus, quas toto affectu ambit vanitas mundana; sed ab his miseriis, quæ animam servi tui, communi maledicto mortalitatis, pœnaliter gravant et retardant,

ne in libertatem spiritus, quoties liberit, valeat introire.

3. O Deus meus, dulcedo ineffabilis, verte mihi in amaritudinem omnem consolationem carnalem ab æternorum amore me abstrahentem: et ad se, intuitu cujusdam boni delectabilis præsentis, male allicientem. Non me vincat, Deus meus, non me vincat caro et sanguis, non me decipiat mundus et brevis gloria ejus, non me supplantet diabolus et astutia illius. Da mihi fortitudinem resistendi, patientiam tolerandi, constantiam perseverandi. Da pro omnibus mundi consolationibus suavissimam spiritus tui unctionem, et pro carnali amore tui nominis infunde amorem.

4. Ecce cibus, potus, vestis, ac cetera uten-

sília ad córporis sustentáculum pertinéntia, fervénti spíritui sunt onerósa. Tríbue tálibus foméntis temperáte uti, non desidério nímio implicári. Abjícere ómnia non licet, quia natúra sustentán-

da est; requírere autem supérflua, et quæ magis deléctant, lex sancta próhibet : nam álias, caro advérsus spíritum insolésceret. Inter hæc, quæso, manus tua me regat et dóceat, ne quid nímium fiat.

CAPUT XXVII

Quod privatus amor a summo bono maxime retardat

1. DO MINUS. *Ordinatus esse debet amor*

Fili, opórtet te dare totum pro toto, et nihil tui ipsius esse. Scito quod amor tui ipsius magis nocet tibi quam áliæ res mundi. Secúndum amórem et afféctum quem geris quælibet res plus vel minus adhæret. Si fúerit amor tuus purus, simplex et bene ordinátus, eris sine captivité rerum. Noli concupiscere quod non licet habére, noli habére quod te potest impedire, et libertáte interióri priváre. Mirum, quod non ex toto fundo cordis teipsum mihi com-

míttis, cum ómnibus quæ desideráre potes vel habére.

2. *Quære Dei beneplacitum et fuge propriam voluntatem*

Quare vano mœróre consúmeris! Cur supérfluis curis fatigáris? Sta ad beneplácitum meum, et nullum patiéris detriméntum. Si quæris hoc vel illud, et volúeris esse ibi vel ibi, propter tuum cómodum et próprium beneplácitum magis habéndum, numquam eris in quietúdine nec liber a sollicitúdine; quia in omni re repe-riétur áliquis deféctus,

et in omni loco erit qui adversetur.

3. *Jesu solus erit
pax nostra*

Juvat igitur, non quælibet res adæpta vel multiplicata extèrius, sed pótius contèmpta et decisa ex corde radicitus. Quod non tantum de censu æris et divitiarum intèlligas, sed de honóris étiam ámbitu, ac vanæ laudatiónis desidèrio, quæ ómnia tránseunt cum mundo. Munit parum locus, si deest spíritus fervóris : nec diu stabit pax illa quæsita forinsecus, si vacat a vero fundaménto status cordis, hoc est, nisi steteris in me; permutáre te potes, sed non melioráre. Nam occasiõe orta et accèpta invénies quod fugisti et ámplius.

4. *Oratio pro purgatione
cordis, et cælesti sapientia*

CONFIRMA me, Deus, per grátiam Sancti Spíritus.

Da virtútem corroborári in interióri hómine, et cor meum ab omni inútili sollicitúdine et angóre evacuáre, nec váriis desidèriis trahi cujuscúmque rei vilis aut pretiósæ; sed ómnia inspícere sicut transeúntia et me páriter cum illis transitúrum :

Quia nihil pérmanens sub sole, ubi ómnia *vánitas et afflictio spíritus*. O quam sápiens, qui ita considerat!

5. Da mihi, Dómine, cælestem sapiéntiam, ut discam te super ómnia quærere et inveníre, super ómnia sápere et diligere, et cétera, secúndum órđinem sapiéntiæ tuæ, prout sunt, intèlligere. Da prudénter declináre blandiéntem et patiénter ferre adversántem : quia hæc magna sapiéntia, non movéri omni vento verbórum, nec aurem male blandiénti præbére *Sirénæ* : sic enim incépta pérgitur via secúre.

CAPUT XXVIII

Contra linguas obtrectatorum

1. DOMINUS. *Volantia
verba sperne*

Filli, non ægre feras si quidam de te male senserint, et dixerint quod non libenter audias. Tu deteriora de te ipso sentire debes, et neminem infirmiorum te credere. Si ambulas ab intra, non multum ponderabis volantia verba. Est non parva prudentia, silere in tempore malo, et introrsus ad me converti nec humano iudicio disturbari.

2. *Pax tua sit in me
et non in hominum ore*

Non sit pax tua in ore hominum: sive enim bene, sive male interpretati fuerint, non es ideo alter homo. Ubi est vera pax et vera gloria? Nonne in me? Et qui non appetit hominibus placere nec timet displicere, multa perfruatur pace. Ex inordinato amore et vano timore oritur omnis inquietudo cordis et distractio sensuum.

CAPUT XXIX

*Qualiter, instante tribulatione, Deus
invocandus est et benedicendus*

SIT nomen tuum, Domine, benedictum in sæcula (Tob. 3, 23): quia voluisti hanc tentationem et tribulationem venire super me. Non possum eam effugere, sed necesse habeo ad te confugere, ut me adjuves et in bonum mihi convertas. Domi-

ne, modo sum in tribulatione, et non est cordi meo bene, sed multum vexor a presenti passione. Et nunc Pater dilecte, quid dicam? Deprehensus sum inter angustias. *Salvifica me ex hac hora.*

Sed propterea veni in hanc horam, (Joann.,

12, 27), ut tu clarificeris, cum fuero valde humiliatus, et per te liberatus. *Compláceat tibi, Dómine, ut éruas me* (Ps. 39, 14): nam ego pauper quid ágere possum, et quo ibo sine te? Da paciéntiam, Dómine, étiam hac vice. Adjuva me, Deus meus, et non timébo quantumcúmque gravátus fuero.

2. *Deus, cujus solius est liberare, sua gratia nos adjuvet*

Et nunc inter hæc quid dicam? Dómine, *fiat volúntas tua* (Matth.

6, 10 et 26, 42). Ego bene mérui tribulári et gravári. Opórtet úti- que ut sustineam; et útinam paciénter, donec tránseat tempé- stas, et mélius fiat! Potens est autem omnipotens manus tua, étiam hanc tentatió- nem a me auferre et ejus ímpetum mitigáre, ne pénitus succumbam; quemá- modum et prius sápius egísti mecum, Deus meus, misericórdia mea.

Et quanto mihi difficilius, tanto tibi facilius est *hæc mutatio dexteræ Excélsi*. (Ps. 76, 11.)

CAPUT XXX

De divino petendo auxilio, et confidentiâ recuperandæ gratiæ

1. DOMINUS. *Solus salvat sperantes in se*

Fili, ego Dóminus, *confórtans in die tribulatió- nis*. (Nahum 1, 7.) Vénias ad me, cum tibi non fuerit bene. Hoc est quod máxime consolatió- nem impedit cælestem, quia tárdius te convértis ad

oratió- nem. Nam ánte- quam me inténte roges, multa interim solátia quæris, et récreas te in extérnis. Ideóque fit, ut parum ómnia prosint donec advértas, quia ego sum qui éruo spe- rantes in me, nec est extra me valens auxí- lium, neque útile con-

sílium, sed neque durábile remédium. Sed jam resúmpito spírítu post tempestátem, reconvalésce in luce miseratiónum meárum; quia prope sum (dicit Dóminus), ut restáurem univérssa, non solum íntegre, sed et abundánter ac cumuláte.

2. *Omnia possibilía sunt credenti*

Numquid mihi quidquam est difícilé; aut ero símilis dicéti, et non faciéti?

Ubi est fides tua? Sta fírmiter, et perseveránter. Esto longánimis et vir fortis; véniet tibi consolátió in témpore suo. Exspécta me, exspécta; véniam, et curábo te. Tentátió est, quæ te vexat: et formído vana, quæ te extérret. Quid impórtat sollicitúdo de futúris contingéntibus, nisi ut tristítiam super tristítiam hábeas? *Súfficit diéi máltia sua.* (Matth. 6, 34.) Vanum est et inútile de futúris conturbári vel gratulári,

quæ forte numquam evénient.

3. *Credo in Jesum: misericórdiam ejus invoca*

Sed humánum est hujúsmodi imaginatió-nibus illúdi, et parvi adhuc ánimi signum tam léviter trahi ad suggestiÓnem inimíci. Ipse enim non curat, utrum veris an falsis illúdat et decípiat, utrum præsentium amóre aut futurórum formídine prostérnat. Non ergo turbétur cor tuum, neque formídet. Crede in me, et in misericórdia mea habéto fidúciam. Quando tu putas te elongátum a me, sæpe sum propínquior. Quando tu æstimas pene totum pérditum, tunc sæpe majus meréndi instat lucrum. Non est totum pérditum, quando res áccidit in contrárium. Non debes judicáre secúndum præsens sentire: nec sic gravitáti alicui, undecúmque veniéti, inhæ-rére et accípere, tamquam omnis spes sit abláta emergéndi.

4. *Tribulationis necessitas*

Noli putare te relictum ex toto, quamvis ad tempus tibi miserim aliquam tribulationem, vel etiam optatam subtraxerim consolationem: sic enim transitur ad regnum cælorum. Et hoc sine dubio magis expedit tibi, et ceteris servis meis, ut exercitèmini adversis, quam si cuncta ad libitum haberetis. Ego novicogitationes absconditas; quia multum expedit pro salute tua, ut interdum sine sapore relinquaris, ne forte elevèris in bono successu, et tibi ipsi placere velis in eo quod non es. Quod dedi, auferre possum, et restituere cum mihi placuerit.

5. *Omne datum optimum et omne donum perfectum desursum est*

Cum dèdero, meum est: cum retraxero, tuum non tuli; quia meum est omne datum bonum, et omne donum perfectum. (Jac. 1, 17.) Si tibi admiserò gravi-

tatem, aut quàmlibet contrarietatem, ne indignèris, neque concidat cor tuum; ego cito sublevare possum, et omne onus in gaudium transmutare. Verùm tamen justus sum, et commendabilis multum, cum sic facio tecum.

6. *Modus quo Christus suos dilexit*

Si recte sapis, et in veritate aspicias, numquam debes propter adversa tam dejècte contristari, sed magis, gaudere, et gràtias agere: imo hoc unicum reputare gaudium, quod affligens te dolòribus, non parco tibi. *Sicut dilexit me Pater, et ego dilexi vos* (Joann. 15, 9), dixi dilectis discipulis meis: quos utique non misi ad gaudia temporalia sed ad magna certamina, non ad honores sed ad despectiones, non ad otium sed ad labores, non misi ad requiem sed ad afferendum fructum multum in patientia. Horum memènto, fili mi, verbòrum.

CAPUT XXXI

*De neglectu omnis creaturæ,
ut creator possit inveniri*

1. SERVUS. *Qui nil
desiderat liber est*

Domine, bene indigeo adhuc majóri grátia, si débeam illuc pervenire, ubi me nemo póterit, nec ulla creatúra impedire. Nam, quámduu res áliqua me rétinet, non possum libere ad te voláre. Cupiébat libere voláre, qui dicébat: *Quis dabit mihi pennas sicut colúmbæ, et volábo, et requiescam?* (Ps. 54, 7.) Quid simplici óculo quiétius? Et quid libérius nil desideránte in terris? Opórtet igitur omnem supertransire creatúram, et seípsum perfécte desérere, ac in excéssu mentis stare, et vidére te ómnium conditórem cum creatúris nil símile habére. Et nisi quis ab ómnibus creatúris fúerit expeditus, non póterit libere inténdere divínis. Ideo enim pauci inveniún-

tur contemplávi, quia pauci sciunt se a peritúris et creatúris ad plenum sequestrári.

2. *Deo totus unicus res
caducas parvi pendet*

Ad hoc magna requiritur grátia, quæ ánimam levet et supra semetípsum rápiat. Et nisi homo sit in spírítu elevátus, et ab ómnibus creatúris liberátus, ac Deo totus unicus; quidquid scit, quidquid étiam habet, non est magni pónderis. Diu parvus erit, et infra jacébit, qui áliquid magnum æstimat, nisi solum unum imménsum, ætérnum bonum. Et quidquid Deus non est, nihil est, et pro nihilo computári debet. Est magna différentia, sapiéntia illumináti et devóti viri, et sciéntia litteráti atque studiósí clérici. Multo nobílior est illa doctrína, quæ de sursum ex

divina influéntia manat, quam quæ laboriöse humano acquiritur ingénio.

3. *Contemplatio impossibilis est sine mortificatione*

Plures reperiúntur contemplationem desideráre; sed quæ ad eam requirúntur, non student exercére. Est magnum impediméntum, quia in signis et sensibilibus rebus statur, et parum de perfectá mortificatione habétur. Nescio quid est, quo spiritu dúcimur, et quid præténdimus, qui spirituáles dici vidémur; quod tantum labórem, et ampliorem sollicitudinem pro transitóriis et vilibus rebus ágimus, et de interióribus nostris vix raro, plene recolléctis sénsibus, cogitámus.

4. *De oblivione creaturarum*

Proh dolor! statim post módicam recollectionem foras erúmpimus; nec ópera nostra, districta examinatione trutinámus. Ubi jacent

afféctus nostri non aténdimus, et quam impúra sint ómnia non deplorámus. *Omnis quippe caro corrúperat viam suam* (Gen. 6, 12), et ideo sequebátur dilúvium magnum. Cum ergo intérior afféctus noster multum corrúptus sit, necesse est, ut áctio sequens, index caréntiæ interiórís vigóris, corrumpátur. Ex puro corde procedit fructus bonæ vitæ.

5. *Virtutes excolendæ et non humanæ qualitates*

Quantum quis fécerit quæritur, sed ex quanta virtúte agit, non tam studiöse pensátur. Si fúerit fortis, dives, pulcher, hábilis vel bonus scriptor, bonus cantor, bonus laborátor investigátur : quam pauper sit spiritu, quam pátiens et mitis, quam devótus et intérnus, a multis tacétur. Natúra exterióra hóminis respicit; grátia ad interióra se convértit. Illa frequénte fállitur; ista in Deo sperat, ut non decipiátur.

CAPUT XXXII

*De abnegatione sui, et abdicatione
omnis cupiditatis*

1. DOMINUS. *Dimitte omnia et invenies omnia*

Fili, non potes perfectam possidere libertatem, nisi totaliter abneges temetipsum. Compediti sunt omnes proprietarii, et sui ipsius amatores, cupidi, curiosi, gyrovagi, quaerentes semper mollia, non quae Jesu Christi, sed hoc saepe fingentes et componentes, quod non stabit. Peribit enim totum, quod non est ex Deo ortum. Tene breve et consummatum verbum : Dimitte omnia et invenies omnia, relinque cupidinem et reperies requiem. Hoc mente pertracta, et cum impleris intelliges omnia.

2. SERVUS. Domine, hoc non est opus unius diei, nec ludus parvulorum, imo in hoc brevi includitur omnis perfectio Religiosorum.

3. DOMINUS. *Caelestis sapientia ad sublimiora nos provocat*

Fili, non debes averti, nec statim dejici audita via perfectorum; sed magis ad sublimiora provocari, et ad minus ad haec ex desiderio suspirare. Utinam sic tecum esset, et ad hoc pervenisses, ut tui ipsius amator non esses, sed ad nutum meum pure stares, et ejus quem tibi praeposui patris : tunc mihi valde placeres, et tota vita tua in gaudio et pace transiret. Adhuc multa habes ad relinquendum; quae nisi mihi ex integro resignaveris, non acquies quod postulas. *Suadeo tibi emere a me aurum ignitum, ut locuples fias* (Apoc. 3, 18), id est, caelestem sapientiam, omnia infima conculcantem. Postpone terrenam sapientiam, om-

nem humanam et propriam complacentiam.

4. *Pretiosa margarita a multis abscondita*

Dixi, viliora tibi emenda pro pretiosis et altis, in rebus humanis. Nam valde vilis et parva, ac pene oblivioni

tradita videtur vera caelestis sapientia; non sapiens alta de se, nec magnificari quaerens in terra: quam multi ore tenus praedicant, sed vita longe dissentiunt: ipsa tamen est pretiosa margarita a multis abscondita.

CAPUT XXXIII

De instabilitate cordis, et de intentione finali ad Deum habenda

1. *DOMINUS. Pura intentio in Deum nos stabiles reddit*

Fili, noli credere affectui tuo: qui nunc est cito mutabitur in aliud. Quamdiu vixeris, mutabilitati subiectus es, etiam nolens: ut modo laetus, modo tristis; modo pacatus, modo turbatus; nunc devotus, nunc indevotus; nunc studiosus, nunc acediosus; nunc gravis, nunc levis inveniaris.

Sed stat super haec mutabilia sapiens et bene doctus in spiritu, non attendens quid in

se sentiat, vel qua parte flet ventus instabilitatis; sed ut tota intentio mentis ejus ad debitum et optatum proficiat finem. Nam sic poterit unus et idem inconcussusque permanere, simplici intentionis oculo per tot varios eventus, ad me impraetermisse directo.

2. *Quid sit oculus simplex?*

Quanto autem purior fuerit intentionis oculus, tanto constantius inter diversas itur procellas. Sed in multis caligat oculus purae intentionis, respicitur enim cito in aliquod

delectabile quod occurrerit. Et raro totus liber quis invenitur a nævo propriæ exquisitiõnis. Sic Judæi olim vènerant in Bethániam ad Martham et Mariam, *non propter Jesum tantum,*

sed et ut Lázarum viderent. (Joann. 12, 9.) Mundándus est ergo intentiõnis óculus, ut sit simplex et rectus, atque ultra ómnia vária média ad me dirigéndus.

CAPUT XXXIV

Quod amanti sapit Deus super omnia et in omnibus

1. SERVUS. *Quam jucundum sit Deum amare*

ECce Deus meus et ómnia. Quid volo ámplius, et quid felicius desideráre possum? O sápidum et dulce verbum! sed amanti Verbum, non mundum, nec ea quæ in mundo sunt. Deus meus et ómnia! Intellegenti satis dictum est, et sæpe repétere jucúndum est amanti. Te síquidem præsentè jucúnda sunt ómnia, te autem absente fastidiunt cuncta. Tu facis cor tranquillum, et pacem magnam, lætitiámque festívam. Tu facis bene sentíre de ómnibus et in ómnibus te

laudáre, nec potest áliquid sine te diu placére; sed si debet gratum esse et bene sápere, opórtet grátiam tuam adesse, et condiménto tuæ sapiéntiæ condíri.

2. *Super omnia et in omnibus diligatur Deus*

Cui tu sapis, quid ei recte non sápiet? Et cui tu non sapis, quid ei ad jucunditátem esse póterit? Sed deficiunt in sapiéntia tua mundi sapiéntes, et qui carnem sápiunt: quia ibi plúrima vánitas, et hic mors invenitur. Qui autem te per contéptum mundanórum, et carnis mortificatiónem sequúntur, vere sapiéntes esse cognoscúntur,

quia de vanitate ad veritatem, de carne ad spiritum transferuntur. Istis sapit Deus; et quidquid boni invenitur in creaturis totum ad laudem referunt sui Conditoris. Dissimilis tamen, et multum dissimilis sapor Creatoris et creaturæ, æternitatis et temporis, lucis increatæ et lucis illuminatæ.

3. *Petitur unio divina*

O lux perpétua, cuncta creata transcendens lumina! fúlgura coruscationem de sublimi penetrantem omnia cordis mei íntima. Purifica, lætifica, clarifica et vivifica spiritum meum cum suis potentis, ad inhærendum tibi jubilosis excéssibus. O quando véniet hæc beata et desiderá-

bilis hora, ut tua me sáties præsentia, et sis mihi ómnia in ómnibus! Quám diu hoc datum non fúerit, nec plenum gáudium erit. Adhuc, proh dolor! vivit in me vetus homo, non est totus crucifixus, non est perfécte mórtuus. Adhuc concupiscit fórtiter contra spiritum, bella movet intestina, nec regnum animæ pátitur esse quiétum.

Sed tu, qui *domináris potestáti maris, et motum flúctuum ejus míltigas* (Ps. 88, 10), *exsúrge, ádjuva me. Dissipa gentes quæ bella volunt* (Ps. 67, 31) : cóntere eas in virtúte tua. Osténde, quæso, magnália tua, et glorificétur dextera tua : quia non est spes ália, nec refúgium mihi, nisi in te, Dómine Deus meus.

CAPUT XXXV

*Quod non est securitas a tentatione
in hac vita*

1. DOMINUS. *Bonus miles esto adversus animæ hostes*

Fili, numquam securus es in hac vita, sed quoad vixeris, semper arma spirituália tibi sunt necessariá. Inter hostes versáris, et a dextris et a sinistris impugnáris. Si ergo non úteris úndique scuto paciéntiæ, non eris diu sine vúlnerē. Insuper, si non ponis cor tuum fixe in me, cum mera voluntáte cuncta patiéndi propter me, non póteris ardorem istum sustinére nec ad palmam pertinere beatórum. Opórtet te ergo viriliter ómnia pertransíre, et poténti manu uti advérsus objecta. Nam vincénti datur manna, et torpénti relínquitur multa miséria.

2. *Ea quæ juvant ad virtutem*

Si quæris in hac vita réquiem, quómodo tunc

pervénies ad ætérnam réquiem? Non ponas te ad multam réquiem, sed ad magnam paciéntiam. Quære veram pacem, non in terris, sed in cælis : non in homínibus, nec in céteris creatúris, sed in Deo solo. Pro amóre Dei debes ómnia libénter subíre, labóres scilicet et dolóres, tentatiónes, vexatiónes, anxietátes, necessitátes, infirmitátes, injúrias, oblocutiónes, reprehensiónes, humiliatiónes, confusiónes, correctiόnes et despectiόnes. Hæc juvant ad virtútem : hæc probant Christi tyrónem : hæc fábricant cælestem corónam. Ego reddam mercédem ætérnam pro brevi labóre, et infinítam glóriam pro transitória confusiόne.

3. *Exemplum Sanctorum considera*

Putas, tu, quod semper habébis pro tua vo-

luntate consolaciones spirituales? Sancti mei non semper habuerunt tales, sed multas gravitates, et tentaciones varias, magnasque desolaciones. Sed patienter sustinuerunt se in omnibus, et magis confisi sunt Deo, quam sibi: scientes quia *non sunt condignae passionnes hujus temporis, ad futuram gloriam promerendam.* (Rom. 8, 18.)

Vis tu statim habere, quod multi post multas lacrymas et magnos labores vix obtinuerunt? *Exspecta Dominum, viriliter age* (Ps. 26, 14), et confortare: noli diffidere, noli discedere: sed corpus et animam exponere constanter pro gloria Dei. Ego reddam plenissime: ego tecum ero in omni tribulatione.

CAPUT XXXVI

Contra vana hominum judicia

Fili, jacta cor tuum firmiter in Domino, et humanum ne metuas iudicium, ubi te conscientia pium reddit et insontem. Bonum est et beatum taliter pati, nec hoc erit grave humili cordi, et Deo magis quam sibi ipsi confidenti. Multi multa loquuntur, et ideo parva fides est adhibenda. Sed et omnibus satis esse, non est possibile. Etsi *Paulus* omnibus studuit in Domino placere, et omnibus omnia factus est: tamen etiam

pro minimo duxit, quod ab humano die iudicatus fuit.

2. Pauli imitator fidelis esto

Egit satis pro aliorum aedificatione et salute, quantum in se erat et poterat: sed ne ab aliis aliquando iudicaretur, vel ne despiceretur, cohibere non potuit. Ideo totum Deo commisit, qui totum noverat; et patientia ac humilitate, contra ora loquentium iniqua, aut etiam vana ac mendosa cogitantium, at-

que pro libitu suo quæque jactantium, se defendit. Respondit tamen interdum ne infirmis, ex sua taciturnitate, generaretur scandalum.

3. *Per impatientiam non minuas coronam tuam!*

Quis tu, ut timeas a mortali homine? Hodie est, et cras non comparet. Deum time, et hominum terrores non expavesces. Quid potest aliquis in te verbis, aut injuriis? Sibi potius nocet, quam ti-

bi : nec poterit iudicium Dei effugere, quicumque est ille. Tu habe Deum præ oculis, et noli contendere verbis querulosis. Quod si ad præsens tu videris succumbere, et confusionem pati quam non meruisti, ne indigneris ex hoc, neque per impatientiam minuas coronam tuam : sed ad me potius respice in cælum, qui potens sum eripere ab omni confusione et injuria, et unicuique reddere secundum opera sua.

CAPUT XXXVII

*De pura et integra resignatione sui,
ad obtinendam cordis libertatem*

1. DOMINUS

Fili, relinque te et invenies me. Sta sine electione et omni proprietate, et lucraberis semper. Nam et adjicietur tibi amplior gratia, statim ut te resignaveris nec resumpseris.

2. **SERVUS.** Domine, quoties me resignabo, et in quibus me relinquam?

3. DOMINUS. *Qualis debeat esse resignatio*

Semper et omni hora : sicut in parvo, sic et in magno. Nihil excipio, sed in omnibus te nudatum inveniri volo. Alioquin, quomodo poteris esse meus, et ego tuus, nisi fueris ab omni propria voluntate intus et foris spoliatus? Quanto celarius hoc agis, tanto melius ha-

bébis : et quanto plénius et sincérius, tanto mihi plus placébis, et ámplius lucráberis.

4. *Absque perfecta sui immolatione non pervenitur ad unionem*

Quidam se resignant, sed cum áliqua exceptióne : non enim plene Deo confidunt, ideo sibi providére sátagunt. Quidam étiam primo totum ófferunt, sed póstea tentatióne pulsáti, ad própria rédeunt, ideo mínime in virtúte proficiunt. Hi ad veram puri cordis libertátem, et jucúndæ familiaritátis meæ grátiam, non pertingent, nisi íntegra resignatióne, et quotidiána sui immolatióne prius facta : sine qua non stat, nec stabit únio fruitíva.

5. *Nudus*

nudum Jesum sequere

Dixi tibi sæpíssime, et nunc íterum dico : Relínque te, resigna te et fruéris magna intérna pace. Da totum pro toto : nil exquíre, nil répete : sta pure et inhæsitánter in me, et habébis me. Eris liber in corde, et ténebræ non conculcábunt te. Ab hoc conáre, hoc ora, hoc desídera : ut ab omni proprietáte possis exspoliári, et nudus nudum Jesum sequi ; tibi mori, et mihi æternáliter vívere. Tunc deficiant omnes vanæ phantásia, conturbatiónes iniquæ, et curæ superfluæ. Tunc étiam recédet immoderátus timor et inordinátus amor moriétur.

CAPUT XXXVIII

*De bono regimine in externis,
et recurso ad Deum in periculis*

1. DOMINUS.

Libertas filiorum Dei

Fili, ad istud diligén-
ter téndere debes,
ut in omni loco et acti-
o-

ne, seu occupatióne ex-
térna, sis íntimis liber
et tui ipsíus potens, et
sint ómnia sub te, et tu
non sub eis : ut sis dó-

minus actiónum tuárum et rector, non servus, nec emptíus : sed magis exémpus verúsque *Hebræus*, in sortem ac libertátem tránsiens filiórum Dei : qui stant super præ-séntia, et speculántur ætérna : qui transitória sinistro intuéntur óculo, et dextro cæléstia : quos temporália non trahunt ad inhæréndum, sed trahunt ipsi magis ea ad bene serviéndum : prout ordináta sunt a Deo, et institúta a summo opífice, qui nil inordinátum in sua reliquit creatúra.

2. *Recursum Moysis ad Dominum imitare*

Si autem in omni événtu stas, non in aparéntia extérna, nec óculo carnáli lustras visa vel audíta, sed mox in quálibet causa

intras cum *Moyse* in tabernáculum, ad consuléndum Dóminum : áudies nonnúmquam divínium respónsum, et rédies instrúctus de multis præ-séntibus et futúris. Semper enim *Moses* recúrsum hábuit ad tabernáculum, pro dúbiis et quæstiónibus solvéndis, fugítque ad oratiónis adjutórium, pro perículis et improbitátibus hóminum sublevándis. Sic et tu confúgere debes in cordis tui secretárium, divínium intén-tius implorándo suffrágium. Proptérea namque *Jósue* et filii *Israel* a *Gabaonítis* legúntur decépti : quia *os Dómini* prius non interro-gáverunt (Jos. 9, 14), sed nímium créduli dúlcibus sermónibus, falsa pietáte delúsi sunt.

CAPUT XXXIX

Quod homo non sit importunus in negotiis

1. DOMINUS

Fili, commítte mihi semper causam tuam, ego bene dispónam

in témpore suo. Ex-spécta ordinatió-nem meam, et sénties inde proféctum.

2. SERVUS. Dómine, satis libériter tibi omnes res commítto; quia parum potest cogitatio mea proficere. Utinam non multum adhærérem futúris événtibus, sed ad beneplácitum tuum incunctánte me offerrem!

3. DOMINUS. *Quam mutabilia sint nostra desideria!*

Fili, sæpe homo rem aliquam veheménte ágitat, quam desíderat: sed cum ad eam pervénerit, áliter sentíre incipit: quia affectiões circa idem non sunt durábiles, sed magis de uno ad áliud

impéllunt. Non est ergo mínimum, étiam in mínimis se ipsum relínquere.

4. *Adversarius noster a tentatione non cessat*

Verus proféctus hóminis est abnegatio sui ipsíus: et homo abnegátus, valde liber est et secúrus. Sed antiquus hostis, ómnibus bonis advérsans, a tentatiõe non cessat: sed die noctúque graves molitur insídias, si forte in láqueum deceptiõnis possit præcipitáre incáutum. *Vigiláte et oráte*, dicit Dóminus, *ut non intrétis in tentatiõnem.* (Matth. 26, 41.)

CAPUT XL

*Quod homo nihil boni ex se habet,
et de nullo gloriari potest*

1. SERVUS. *Quam pauper sit homo et infirmus*

Domine, quid est homo, quod memor es ejus? aut fílius hóminis, quia vísitas eum? (Ps. 8, 5.) Quid proméruit homo, ut dares illi grátiam tuam? Dómine, quid possum cón-

queri, si me déservis? aut quid juste obténdere possum, si quod peto non féceris? Certe hoc in veritáte cogitáre possum, et dicere: Dómine nihil sum, nihil possum, nihil boni ex me hábeo; sed in ómnibus defscio, et ad nihil semper tendo. Et nisi

a te fúero adjútus, et intérius informátus, totus efficior tépidus et dissolútus.

2. *Quomodo fortior efficiatur*

Tu autem, Dómine, semper idem ipse es, et pérmanes in ætérnum, semper bonus, justus et sanctus, bene, juste, ac sancte agens ómnia, et dispónens in sapiéntia. Sed ego, qui ad deféctum sum magis pronus quam ad proféctum, non sum semper in uno statu perdúrans, quia septem témpora mutántur super me. Verum tamen cito mélius fit, cum tibi placúerit, et manum porréxeris adjutricem: quia tu solus sine humano suffrágio póteris auxiliári, et in tantum confirmáre ut vultus meus ámplius in diversa non mutétur, sed in te uno cor meum convertátur, et quiescat.

3. *Deum quærendo, consolationem invenit*

Unde, si bene scírem omnem humanam consolationem abjícere, si-

ve propter devotióem adipiscéndam, sive propter necessitátem, qua compéllor te quæ- rere, quia non est homo qui me consolétur: Tunc possem mérito de grátia tua speráre, et de dono novæ consolationis exsultáre.

4. *Inanis gloria cælesti spoliatur gratia*

Grátias tibi, unde totum venit, quotiescúmque mihi bene succédit. Ego autem vánitas *et níhilum ante te* (Ps. 38, 6) incónstans homo et infirmus. Unde ergo possum gloriári, aut cur áppetó reputári? Numquid de níhilo? et hoc vaníssimum est. Vere inánis glória mala pestis, vánitas máxima: quia a vera trahit glória, et cælesti spoliatur grátia. Dum enim homo cómplacet sibi, displicet tibi; dum inhiat láudibus humanis, privátur veris virtútibus.

5. *Nihil gloriabor nisi in infirmitatibus meis*

Est autem vera glória et exsultatio sancta,

gloriári in te et non in se, gaudére in nómine tuo, non in própria virtúte, nec in áliqua creatúra delectári, nisi propter te. Laudétur nomen tuum, non meum; magnificétur opus tuum, non meum; benedicátur nomen sanctum tuum, nihil mihi autem attribuátur de láudibus hóminum. Tu glória mea, tu exsultatio cordis mei. In te gloriabor et exsultábo tota die; pro me autem nihil, nisi in infirmitátibus meis. (2 Cor. 12, 5.)

6. *Uni Deo sit laus et honor*

Quærant *Judæi* glóriam, quæ ab invicem est: ego hanc requiram, quæ a solo Deo est. Omnis quidem glória humana, omnis honor temporális, omnis altitúdo mundána, æternæ glóriæ tuæ comparáta, vánitas est et stultítia. O véritas mea et misericórdia mea, Deus meus, Trinitas beáta! tibi soli laus, honor, virtus et glória, per infiníta sæculórum sæcula.

CAPUT XLI

De contemptu omnis temporalis honoris

1. DOMINUS

Fili, noli tibi attráhere, si vídeas álios honorári et elevári, te autem déspecti et humiliári. Erige cor tuum ad me in cælum, et non contristábit te contemptus hóminum in terris.

2. **SERVUS.** *Merito et juste patimur pro peccatis nostris*

Dómine, in cæcitate sumus, et vanitate cito

sedúcimur. Si recte me inspicio, numquam mihi facta est injúria ab áliqua creatúra, unde nec juste hábeo conquæri advérsus te. Quia autem frequénter et gráviter peccávi tibi, mérito armátur contra me omnis creatúra. Mihi igitur juste debétur confúsió et contemptus; tibi autem laus, honor et glória. Et nisi me ad hoc præparáve-

ro, quod velim libenter ab omni creatúra despicí et relínqui, atque pénitus nihil vidéri, non possum intérius pacificári et stabilíri, nec spirituáliter illuminári, neque plene tibi uníri.

CAPUT XLII

Quod pax non est ponenda in hominibus

1. **DOMINUS.** *Mortuus esto humanis affectionibus*

Fili, si ponis pacem tuam cum áliqua persóna, propter tuum sentíre et convívère, instábilis eris et implicátus. Sed si recúrsum habes ad semper vivéntem et manéntem veritátem, non contristábit amícus recédens aut móriens. In me debet amíci diléctio stare : et propter me diligéndus est, quisquis tibi bonus visus est, et multum carus in hac víta. Sine me non valet nec durábit amicítia : nec est vera et munda diléctio, quam ego non cópulo. Ita mórtuus debes esse tálibus affectiónibus dilectórum hóminum, ut (quantum ad te pertinet) sine omni humano optáres esse consór-

tio. Tanto homo Deo magis appropínquat, quanto ab omni solátio terréno lóngius recédit. Tanto étiam áltius ad Deum ascéndit, quanto profúndius in se descéndit, et plus sibi ipsi viléscit.

2. *Creaturas relinque et Creatorem invenies*

Qui autem sibi áliquid boni attribuit, grátiam Dei in se veníre ímpedit : quia grátia Spíritus Sancti, cor húmíle semper quærit. Si scires te perfécte annihiláre, atque ab omni creáto amóre evacuáre, tunc debérem in te cum magna grátia emanáre. Quando tu réspicis ad creatúras, subtráhitur tibi adspéctus Creatóris. Disce te in ómnibus propter Creatórem víncere, tunc ad divínam valé-

bis cognitióem pertín- náte dilígitur et respí-
gere. Quantumcúmque citur, retárdat a sum-
módicum sit, si inordi- mo, et vítiat.

CAPUT XLIII

*Contra vanam et sæcularem scientiam*1. DOMINUS. *Humana scientia inflat*

Fili, non te móveant pulchra et subtília hóminum dicta. *Non enim in sermóne est regnum Dei, sed in virtúte.* (1. Cor. 4, 20.) Atténde verba mea, quæ corda accéndunt, et mentes illúminant : indúcunt compuncti-
nem, et váriam ingerunt consolatióem. Numquam ad hoc legas verbum, ut dóctior aut sapiéntior possis vidéri. Stude mortificatióni vitiórum, quia hoc ámplius tibi próderit, quam notítia multárum difficílium quæstiónum.

2. *Magister et Judex solus Christus*

Cum multa légeris et cognóveris, ad unum semper opórtet redíre princípium. Ego sum, qui dóceo hóminem sciéntiam, et clariórem

intelligéntiam párvulis tríbuo, quam ab hómine possit docéri. Cui ego loquor, cito sápiens erit et multum in spírítu proficiet. Væ eis qui multa curiósá ab homínibus inquírun, et de via mihi serviéendi párum curant. Véniet tempus, quando appárebit Magíster magistrórum Christus, Dóminus Angelórum, cunctórum auditúrus lectiões, hoc est, singulórum examináturus consciéntias. Et tunc scrutábitur *Jerúsalem* in lucérnis, et manifésta erunt abscóndita tenebrárum, tacebúntque arguménta linguárum.

3. *Intus docet nos suas virtutes*

Ego sum, qui húmílem in puncto élevo mentem : ut plures æternæ veritátis cápiat ratiões, quam si quis

decem annis studisset in scholis. Ego doceo sine strépitu verbórum, sine confusióne opiniónum, sine fastu honóris, sine pugnatione argumentórum. Ego sum qui doceo terréna despícere, præséntia fastidíre, æténa quærere, æténa sápere, honóres fúgere, scándala sufférre, omnem spem in me pónere, extra me nil cúpere, et super ómnia me ardén-ter amáre.

4. *Diversis modis per amorem suum nos docet*

Nam quidam amándo me íntime, dídicít

divína et loquebátur mirabília. Plus profécit in relinquéndo ómnia, quam in studéndo subtília. Sed áliis loquor commúnia, áliis speciália : alíquibus in signis et figúris dúlci-ter appáreo, quibúsdam vero in multo lúmine revélo mystéria. Una vox librórum, sed non omnes æque infórmát : quia intus sum doctor veritátis, scrutátor cordis, cogitátiónum intelléctor, actiónum promótor, distríbuens síngulis, sicut dignum judicávero.

CAPUT XLIV

De non attrahendo sibi res exteriores

1. **DOMINUS.** *Qui aures et oculos a vanitate avertit, quæ Dei sunt cogitat*

Fili, in multis opórtet te esse íncium et æstimáre te tamquam mórtuum super terram, et cui totus *mundus crucifíxus sit*. Multa étiam opórtet surda aure per-

transíre, et quæ tuæ pacis sunt magis cogitáre. Utílius est óculos a rebus displicéntibus avértere, et unicuíque suum sentíre relínquere, quam contentiósus sermónibus deservíre. Si bene stéteris cum Deo, et ejus judícium adspéxeris, facílius te victum portábis.

2. SERVUS. *Temporale
damnum magis fletur
quam æternum*

O Dómine, quoúsque
vénimus? Ecce dam-
num deflétur temporá-
le, pro módico quæstu
laborátur et cúrritur,
et spirituále detrimén-
tum in obliviónem

transit, et vix sero re-
dítur. Quod parum vel
nihil prodest, atténdi-
tur; et quod summe
necessárium est, negli-
génter prætéritur: quia
totus homo ad extérna
défluit; et nisi cito re-
sipíscat, libens in exte-
rióribus jacet.

CAPUT XLV

*Quod omnibus non est credendum :
et de facili lapsu verborum*

1. SERVUS. *Vanum est
in hominibus sperare*

DA mihi *auxílium*,
Dómine, *de tribula-
tíone, quia vana salus
hóminis.* (Ps. 59, 13.)
Quam sæpe ibi non in-
veni fidem, ubi me ha-
bére putávil Quóties
étiam ibi réperi, ubi mi-
nus præsumpsi? Vana
ergo spes in homíni-
bus : salus autem ju-
stórum, in te, Deus.
Benedíctus sis, Dómine
Deus meus, in ómni-
bus, quæ áccidunt no-
bis. Infrmi sumus et
instábiles, cito fállimur
et permutámur.

2. *Deus solus est amicus
fidelissimus*

Quis est homo, qui
ita caute et circum-
spécte in ómnibus se
custodíre valet, ut ali-
quándo in áliquam de-
ceptiónem vel perplexi-
tátem non véniat? Sed
qui in te, Dómine, con-
fídit, ac simplici ex
corde quærit, non tam
fácile lábitur. Et si in-
ciderit in áliquam tri-
bulatiónem, quocúm-
que modo fúerit étiam
implicátus, cítius per
te eruétur, aut a te
consolábitur : quia tu
non déservis in te spe-

rántem usque in finem. Rarus fidus amicus, in cunctis amici perseverans pressuris. Tu, Dómine, tu solus es fidelissimus in ómnibus, et præter te non est alter talis.

3. *Homines fragiles sumus*

O quam bene sáruit sancta illa ánima, quæ dixit: Mens mea solidáta est, et in Christo fundáta. (S. Agatha.) Si ita mecum foret, non tam fáciie timor humanus me sollicitáret, nec verbórum jácula movérent. Quis ómnia prævidére, quis præcavére futúra mala súfficit? Si prævísa sæpe étiam lædunt, quid improvisa nisi gráviter fériunt? Sed quare mihi mísero non mélius providi? Cur étiam tam fáciie áliis crédidi? Sed hómines sumus, nec áliud quam frágiies hómines sumus, étiam si ángeli a multis æstimámur et dícimur. Cui credam, Dómine? cui nisi tibi? Véritas es, quæ non fallis, nec falli potes.

Et rursum: *Omnis homo mendax* (Ps. 115, 2), infirmus, instábilis et lábilis, máxime in verbis; ita ut statim vix credi débeat, quod rectum in fácie sonáre vidétur.

4. *A lingua dolosa cavendum*

Quam prudénter præmonuísti, cavéndum ab homínibus! et quia *inimici hóminis doméstici ejus* (Matth. 10, 36): nec credéndum, si quis dixerit: *Ecce hic*, aut *ecce illic*. Doctus sum damno meo; et útinam ad cautélam majórem, et non ad insipiéntiam mihi! Cautus esto (ait quidam), cautus esto, serva apud te quod dico. Et dum ego síleo, et abscónditum credo, nec ille sílere potest quod síléndum pétiit, sed statim prodit me et se, et ábiit. Ab hujusmodi fábulis et incáutis homínibus prótege me, Dómine, ne in manus eórum incidam, nec umquam tália commíttam. Verbum verum et stábiie da in os

meum, et linguam calidam longe fac a me. Quod pati nolo, omnimode cavere debeo.

5. *Silentium de se et de aliis servandum*

O quam bonum et pacificum de aliis silere, nec indifferentur omnia credere, neque de facili ulterius effari: Paucis se ipsum revelare; te semper inspectorem cordis quaerere: nec omni vento verborum circumferri, sed omnia intima et externa, secundum placitum tuae

voluntatis, optare perfici! Quam tutum pro conservacione caelestis gratiae, humanam fugere apparentiam, nec appetere quae foris admirationem videntur praebere: sed ea, tota sedulitate sectari, quae vitae emendationem dant et fervorem! Quam multis nocuit virtus scita, ac praeproperelandata! Quam sane profuit gratia silentio servata in hac fragili vita, quae tota tentatio fertur et militia!

CAPUT XLVI

De confidentia in Deo habenda, quando insurgunt verborum jacula

1. DOMINUS

Fortia verba toleranda

Fili, sta firmiter, et spera in me. Quid enim sunt verba nisi verba? Per aerem volant, sed lapidem non laedunt. Si reus es, cogita quod libenter emendare te velis: si nihil tibi conscius es, pensa quod velis libenter pro Deo hoc susti-

nere. Parum satis est, ut vel verba interdum sustineas, qui necdum fortia verbera tolerare vales. Et quare tam parva tibi ad cor transeunt, nisi quia adhuc carnalis es, et homines magis quam oportet attendis? Nam quia despici metuis, reprehendi pro excessibus non vis, et excusationum umbracula quaeris.

2. *Nocere nequeunt eis qui verbum Christi audiunt*

Sed inspice te mélius, et agnósces quia vivit adhuc in te mundus, et vanus amor placéndi homínibus. Cum enim bassári réfugis, et confúndi pro deféctibus, constat útique, quod nec verus húmilis sis, nec vere mundo mórtuus, nec mundus tibi crucifíxus. Sed audi verbum meum, et non curábis decem míllia verba hóminum. Ecce, si cuncta contra te diceréntur, quæ fingi malitiosíssime possent; quid tibi nocérent, si omníno transíre permítteres, nec plusquam festúcam perpénderes? Numquid vel unum capíllum tibi extráhere possent?

3. *Ad nos probandum permittuntur a Deo*

Sed qui cor intus non habet, nec Deum præ óculis, facíliter verbo movétur vituperatiónis. Qui autem in me confídit, nec próprio

judício stare áppetit, absque húmano terróre erit. Ego enim sum judex, et cógnitor ómnium secretórum: ego scio quáliter res acta est; ego injuriántem novi, et sustinéntem. A me éxiit verbum istud, me permitténte hoc áccidit, *ut reveléntur ex multis córdibus cogitatiónes* (Luc. 2, 35). Ego reum et innocéntem judicábo, sed occúlto judício utrúmque ante probáre vólui.

4. *Qui, scrutans corda et renes, secundum veritatem judicat*

Testimónium hóminum sæpe fallit: meum judícium verum est; stabit et non subvertétur. Latet plerúmque, et paucis ad síngula patet: numquam tamen errat, nec erráre potest, etiámsi óculis insipiéntium non rectum videátur. Ad me ergo curréndum est in omni judício, nec próprio inniténdum arbitrio. Justus enim non conturbábitur, *quidquid a Deo ei acciderit* (Prov.

12, 21). Etiámsi injúste áliquíd contra eum prolátum fúerit, non multum curábit. Sed nec vane exsultábit, si per álios rationabiliter excusétur. Pensat namque, quia ego sum *scrutans corda et renes*, qui non júdico secúndum fáciem et humánam aparéntiam. Nam sæpe in óculis meis reperitur culpábile, quod hóminum júdicio créditur laudábile.

5. *SERVUS gratiam sufficientiæ implorat*

Dómine Deus, judex juste, fortis et pátiens, qui hóminum nosti fragilitátem et pravitátem, esto robur meum, et tota fidúcia mea : non enim mihi súfficit

consciéntia mea. Tu nosti, quod ego non novi : et ideo in omni reprehensióne humiliáre me débui, et mansuète sustinére. Ignósce quoque mihi propítius, quóties sic non egi, et dona iterum grátiam ampliórís sufficientiæ. Mélior est enim mihi tua copiósá misericórdia ad consecutiónem indulgéntiæ, quam mea opináta jústítia pro defensióne laténtis consciéntiæ. Etsi *nihil mihi cónsciús sum* (1 Cor. 4, 4), tamen in hoc justificáre me non possum : quia remóta misericórdia tua, *non justificábitur in conspéctu tuo omnis vivens* (Ps. 142, 2).

CAPUT XLVII

Quod omnia gravia pro æterna vita sunt toleranda

1. *DOMINUS. Labores breves sunt*

Fili, non te frangant labóres quos assumpsisti propter me nec tribulatiónes te de-

jiciant usquequáque : sed mea promíssio in omni événtu te róboret et consolétur. Ego súfficiens sum ad reddéndum supra omnem modum et mensúram. Non

diu hic laborábis, nec semper graváberis doloribus. Exspécta paulisper, et vidébis célerem finem malórum. Véniet una hora, quando cessábit omnis labor et tumúltus. Módicum est et breve, omne quod transit cum témpore.

2. *Deus ipse erit
merces nostra*

Age, quod agis: fídeliter labóra in vinea mea, ego ero merces tua. Scribe, lege, canta, geme, tace, ora, sústine viriliter contrária: digna est his ómnibus et majóribus præliis vita ætérna. Véniet pax in die una, quæ nota est Dómino: et erit non dies neque nox hujus scilicet témporis, sed lux perpétua, cláritas infínita, pax firma, et réquies secúra. Non dices tunc: *Quis me liberábit de corpore mortis hujus?* (Rom. 7, 24). Neque clamábis: *Heu mihi, quia incolátus meus prolongátus est!* (Ps. 119, 5) quóniam præcipitábitur mors, et salus

erit indefectíva; anxietas nulla, jucúnditas beáta, societas dulcis et decóra.

3. *Per tribulationem cæli adepti sunt sancti*

O si vidísses Sanctórum in cælo corónas perpétuas! quanta quoque nunc exsúltant glória, qui huic mundo olim contemptíbiles, et quasi vita ipsa indigni putabántur; profecto te statim humiliáres usque ad terram, et affectáres pótius ómnibus subesse, quam uni præesse: nec hujus vitæ lætos dies concupisceres, sed magis pro Deo tribulári gauderes: et pro níhilo inter hómines computári máximum lucrum dúceres.

4. *Ad exemplum Christi et sanctorum pro æterna vita laboremus*

O si tibi hæc sáperent, et profúnde ad cor transírent! quómodo audéres vel semel cónqueri? Nonne pro vita ætérna, cuncta laboriósa sunt toleránda? Non est parvum quid, pèrdere aut lucrári regnum

Dei. Leva igitur faciem tuam in cælum. Ecce ego, et omnes Sancti mei mecum, qui in hoc sæculo magnum habuere certamen, modo gaudent, modo consolantur, modo securi sunt, modo requiescunt, et sine fine mecum in regno Patris mei permanebunt.

CAPUT XLVIII

*De die æternitatis, et hujus vitæ angustiiis*1. *SERVUS ad æternam claritatem suspirat*

O Supernæ civitatis mansio beatissima! O dies æternitatis clarissima; quam nox non obscurat, sed summa veritas semper irradiat: dies semper læta, semper secūra, et nunquam statum mutans in contraria! O utinam dies illa illuxisset, et cuncta hæc temporalia finem accepissent! Lucet quidem Sanctis perpetua claritate splendida, sed non nisi a longe et per speculum peregrinantibus in terra.

2. *Quam amara et incerta sit vita præsens*

Norunt cæli cives, quam gaudiosa sit illa: gemunt *exsuies filii*

Evæ, quod amara et tædiosa sit ista. Dies hujus temporis parvi et mali, pleni doloribus et angustiiis: ubi homo multis peccatis inquinatur, multis passionibus irretitur, multis timoribus stringitur, multis curis distenditur, multis curiositatibus distrahitur, multis vanitatibus implicatur, multis erroribus circumfunditur, multis laboribus attëritur, tentationibus gravatur, deliciis enervatur, egestate cruciatur.

3. *Plena miseriis et bellis*

O quando finis horum malorum? quando liberabor a misera servitute vitiõrum? quando memorabor, Dõmine, tui solius? quando ad plenum lætabor in

te? Quando ero sine omni impediménto in vera libertáte, sine omni gravámíne mentis et córporis? Quando erit pax sólida, pax imperturbábilis et secúra, pax intus et foris, pax ex omni parte firma? Jesu bone, quando stabo ad vidéndum te? quando contemplábor glóriam regni tui? quando eris mihi ómnia in ómnibus? O quando ero tecum in regno tuo, quod præparásti dilectis tuis ab ætérno? Relíctus sum pauper et exsul in terra hostili, ubi bella quotidiána, et infortúnia máxima.

4. *Angustiis circumdata*

Consoláre exsiliium meum, mítiga dolórem meum, quia ad te súspirat omne desidérium meum. Nam onus mihi totum est, quidquid hic mundus offert ad solátiium. Desídero te íntime frui, sed néqueo apprehéndere. Opto inhærére cæléstibus, sed déprimunt res temporáles, et immortificátæ passiones. Mente ómni-

bus rebus superésse volo, carne autem invíte subésse cogor. Sic ego homo infélix mecum pugno *et factus sum mihimetípsi gravis* (Job 7, 20), dum spíritus sursum, et caro quærit esse deórsum.

5. *Christus adjuvet nos, ne mens nostra vanitatibus inhæreat*

O quid intus pátor, dum mente cæléstia tracto, et mox carnálium turba occúrrit oránti! Deus meus, ne elongéris a me, neque *declínes in ira a servo tuo* (Ps. 26, 9). Fúlgura coruscationem tuam, et díssipa eas: emítte sagittas tuas, et conturbéntur omnes phantásia inimíci. Recóllige sensus meos ad te: fac me oblivísci ómnium mundanórum: da cito abjícere, et contémnere phantásmata vitiórum. Succúrre mihi, ætérna Véritas, ut nulla me móveat vánitas. Adveni, cæléstis suávitatis, et fúgiat a fácie tua omnis impúritas. Ignósce quoque mihi, et misericór-

diter indulge, quoties præter te aliud in oratione revolve. Confiteor etenim vere, quia valde distracte me habere consuavi. Nam ibi multoties non sum, ubi corporaliter sto aut sedeo : sed ibi magis sum, quo cogitationibus feror. Ibi sum, ubi cogitatio mea est. Ibi est frequenter cogitatio mea, ubi est quod amo. Hoc mihi cito occurrit, quod naturaliter delectat, aut ex usu placet.

6. *Cælum diligamus :
ibi sit cor nostrum*

Unde tu Veritas aperte dixisti : *Ubi enim est thesaurus tuus, ibi est et cor tuum* (Matth. 6, 21). Si cælum diligo, libenter de cælestibus penso. Si mundum

amo, mundi felicitatibus congaudeo, et de adversitatibus ejus tristor. Si carnem diligo, quæ carnis sunt sæpe imaginor. Si spiritum amo, de spiritalibus cogitare delector. Quæcumque enim diligo, de his libenter loquor et audio, atque talium imagines mecum ad domum reporto. Sed beatus ille homo, qui propter te, Domine, omnibus creaturis licentiam abeundi tribuit : qui naturæ vim facit, et concupiscentias carnis fervore spiritus crucifigit : ut serenata conscientia puram tibi orationem offerat, dignusque sit angelicis interesse choris, omnibus terrenis foris et intus exclusis.

CAPUT XLIX

*De desiderio æternæ vitæ,
et quanta sint certantibus bona promissa*

1. DOMINUS. *Tale desiderium est Dei beneficium*

Fili, cum tibi desiderium æternæ beatitudinis desuper infundi

sentis, et de tabernaculo corporis exire concupiscis, ut claritatem meam sine vicissitudinis umbra contemplari possis; dilata cor tuum,

et omni desidério hanc sanctam inspiratióem súscipe. Redde amplissimas supérnæ bonitati grátias, quæ tecum sic dignánter agit, cleménter vísitat, ardénter éxcitat, poténter súblevat, ne próprio pón-dere ad terréna labáris. Neque enim hoc cogitátu tuo aut conátu áccipis, sed sola dignatióne supérnæ grátiae et divíni respéctus : quátenus in virtútibus et majóri humilitáte proficias, et ad futúra certámina te præpares, mihique toto cordis afféctu adhærere, ac fervénti voluntáte stú-deas deservire.

2. *Quam purum
debeat esse*

Fili, sæpe ignis ardet, sed sine fumo flamma non ascéndit. Sic et aliquórum desidéria ad cæléstia flagrant, et tamen a tentatióne carnális afféctus líberi non sunt. Idcirco nec omnino pure pro honóre Dei agunt, quod tam desideránter ab eo petunt. Tale est et tuum

sæpe desidérium, quod insinuásti fore tam importúnium. Non enim est hoc purum et perfectum, quod própria commoditáte est inféctum.

3. *Deo sit gratum,
non tibi*

Pete non quod tibi est delectábile et còmodum, sed quod mihi est acceptábile atque honoríficum : quia si recte júdicas, meam ordinatióem tuo desidério et omni desideráto præferre debes ac sequi. Novi desidérium tuum, et frequétes gémitus audivi. Jam velles esse in libertáte glóriæ filiórum Dei : jam te deléctat domus æténa et cæléstis pátria gáudio plena : sed nondum venit hora ista, sed est adhuc áliud tempus scilicet tempus belli, tempus labóris et probatiónis. Optas summo repléri bono, sed non potes hoc ásequi modo. Ego sum : exspécta me, dicit Dóminus, donec véniat regnum Dei.

4. *Robustus esto
in agendo et patiēdo*

Probāndus est adhuc in terris, et in multis exercitāndus. Consolātio tibi interdum dābitur, sed copiōsa satietas non concedētur. *Confortāre igitur, et esto robūstus* (Deut. 31, 7), tam in agēdo, quam in patiēdo naturæ contrāria. Opórtet te novum indūere hóminem, et in áltērum virum mutári. Opórtet te sæpe ágere quod non vis; et quod vis, opórtet relínquere. Quod áliis placet, procéssum habébit: quod tibi placet ultra non proficiet. Quod álii dicunt, audiētur: quod tu dicis, pro níhilo computābitur. Petent álii, et accípiēt; tu petes, nec impetrābis.

5. *Per sui abnegationem
fit probatio*

Erunt álii magni in ore hóminum, de te autem tacébitur. Aliis hoc vel illud committētur, tu autem ad nihil útile judicāberis. Propter hoc natura quan-

dóque contristābitur; et magnum, si silens portáveris. In his et similibus multis, probári solet fidélis Dómini servus, quáliter se abnegāre, et in ómnibus frángere queat. Vix est áliquid tale, in quo tantúmdem mori indiges, sicut vidére et pati quæ voluntāti tuæ advérsa sunt: máxime autem, cum disconveniētia, et quæ minus utilia tibi appárent, fieri jubéntur. Et quia non audes resistere altióri potestāti, sub domínio constitútus: ideo durum tibi vidétur, ad nutum altérius ambulāre, et omne próprium sentíre omíttere.

6. *Qualis sit fructus
abnegationis*

Sed pensa, fili, horum fructum labórum, célerem finem, atque præmium nimis magnum: et non habébis inde gravámen, sed fortíssimum patiētiæ tuæ solámen. Nam et pro módica hac voluntáte, quam nunc sponte

déseris, habébis semper voluntátem tuam in cælis. Ibi quippe invénies omne quod volúeris, omne quod desideráre póteris. Ibi áderit tibi totíus facultas boni, sine timóre amitténdi. Ibi volúntas tua una semper mecum, nil cúpiet extráneum vel privátum. Ibi nullus resístet tibi, nemo de te conquerétur, nemo impédiet, nihil obviábit : sed cuncta desideráta simul erunt præséntia, totúmque afféctum tuum reficient, et adimplébunt usque ad summum. Ibi reddam glóriam pro contumélia perpéssa; pállium laudis, pro mærore; pro loco novíssimo, sedem regni in sæcula. Ibi aparébit fructus obediéntiæ gaudébit labor pæniténtiæ, et húmilis subjéctio coronábitur glorióse.

7. *Omnibus libenter
te submitte*

Nunc ergo inclína te humíliter sub ómnium mánibus : nec sit tibi curæ, quis hoc díxerit vel jússerit. Sed hoc magnópere curáto, ut sive prælátus, seu júnior, aut æquális, áliquid a te expóscerit vel innúerit, pro bono totum accípias, et sincéra voluntáte stúdeas adimplére. Quærat álius hoc, álius illud; gloriétur ille in illo, et iste in isto, laudetúrque míllies mille : tu autem nec in isto nec in illo, sed in tui ipsius gaude contéptu, et in mei solius beneplácito ac honóre. Hoc optándum est tibi, ut sive per vitam, sive per mortem, Deus semper in te glorificétur.

CAPUT L

*Qualiter homo desolatus se debet
in manus Dei offerre**1. Oratio animæ
in desolatione*

Domine Deus, sancte Pater, sis nunc et in ætérnum benedictus, quia sicut vis, sic factum est: et quod facis, bonum est. Lætetur in te servus tuus, non in se, nec in aliquo alio: quia tu solus lætítia vera, tu spes mea et coróna mea, tu gáudium meum et honor meus, Dómine. Quid habet servus tuus, nisi quod a te accépit, étiam sine mérito suo? Tua sunt ómnia, quæ dedísti et quæ fecísti. *Pauper sum, et in labóribus meis a juventúte mea* (Ps. 87, 16): et contristátur ánima mea nonnúnquam usque ad lácrymas, quandóque étiam conturbátur ad se, propter imminéntes passiónes.

*2. Quando præsens vel
absens sit divina gratia*

Desídero pacis gáudium, pacem filiórum

tuórum flágitó, qui in lúmine consolatiónis a te pascúntur. Si das pacem, si gáudium sanctum infúndis, erit ánima servi tui plena modulatióne, et devóta in laude tua. Sed si te subtráxeris, sicut sæpíssime soles, non póterit cúrrere viam mandatórum tuórum; sed magis ad tundéndum pectus génuae ejus incurvántur: quia non est illi *sicut heri et nudius-tértius*, quando splendebat lucérna tua super caput ejus, et sub umbra alárum tuárum protegebátur a tentatióibus irruéntibus.

*3. Probatio servi
ab æterno præparata*

Pater juste et semper laudánde, venit hora ut probétur servus tuus. Pater amánde, dignum est, ut hac hora patiátur pro te aliquid servus tuus. Pater perpétue veneránde, venit hora, quam ab ætérno

præsciébas affutúram : ut ad módicum tempus succúmbat foris servus tuus, vivat vero semper apud te intus : Páululum vilipendátur, humiliétur, et deficiat coram homínibus, passiónibus conterátur et languóribus : ut íterum tecum in auróra novæ lucis resúrgat, et in cæléstibus clarificétur. Pater sancte, tu sic ordinásti, et sic voluísti : et hoc factum est, quod ipse præcepísti.

4. *Quam utile sit animæ pati et tribulari*

Hæc est enim grátia ad amícum tuum, pati et tribulári in mundo, pro amóre tuo, quotiescúmque, et a quocúmque id permíseris fieri. Sine consílio et providéntia tua, et sine causa nihil fit in terra. *Bonum mihi, Dómine, quia humiliásti me, ut discam justificatiónes tuas* (Ps. 118, 71), et omnes elatiónes cordis atque præsumptiões abjiciam. Utile mihi, quod confúsió cooperuit fáciem meam : ut te pó-

tius, quam hómínes, ad consolándum requíram. Dídici étiam ex hoc, inscrutábile júdícium tuum expavéscere, quia affligis justum cum impio, sed non sine æquitáte et justítia.

5. *De angustiis gratias agit*

Grátias tibi ago, quia non pepercísti malis meis, sed attrivísti me verbéribus amáris, inflígens dolóres, et immíttens angústias foris et intus. Non est qui me consolétur, ex ómnibus quæ sub cælo sunt, nisi tu, Dómine Deus meus, cæléstis médicus animárum, qui pércutis et sanas, *dedúcis ad inferos et redúcis* (Tob. 13, 2). Disciplína tua super me, et virga tua ipsa me docébit.

6. *Virga tua et baculus tuus ipsa me consolata sunt*

Ecce, Pater dilécte, in mánibus tuis sum ego, sub virga correctiões tuæ me inclino. Pércute dorsum meum, et collum meum, ut in-

cúrvem ad voluntátem tuam tortuositátem meam. Fac me pium et húmílem discípulum, sicut bene fácere consuevísti, ut ámbulem ad omnem nutum tuum. Tibi me, et ómnia mea, ad corrigéndum comméndo : mélius est hic córripi, quam in futúro. Tu scis ómnia et singula, et nil te latet in húmana consciéntia. Antequam fiant, nosti ventúra; et non opus est tibi, ut quis te doceat, aut admóneat de his quæ gerúntur in terra. Tu scis quid expedit ad proféctum meum, et quantum desérvit tribulátio ad rubiginem vitiórum purgándam. Fac mecum desiderátum beneplácitum tuum, et ne despicias peccaminósam vitam meam, nulli mélius nec clárius, quam tibi soli notam.

7. *Non secundum visionem oculorum, sed juxta Dei voluntatem, judicare petit*

Da mihi, Dómine, scire quod sciéndum

est; hoc amáre, quod amándum est; hoc laudáre, quod tibi summe placet; hoc reputáre, quod tibi pretiósus appáret, hoc vituperáre quod óculis tuis sordéscit. Non me sinas *secúndum visionem oculórum* exteriórum judicáre, *neque secúndum auditum áurium* hóminum imperitórum sentiári : sed in judicio vero de visibilibus et spirituálibus discérnere, atque super ómnia, voluntátem benepláciti tui semper inquirere. Fallúntur sæpe hóminum sensus in judicándo : fallúntur et amatóres sæculi, visibília tantúmmodo amándo. Quid est homo inde mélior, quia reputátur ab hómine major? Fallax fallácem, vanus vanum, cæcus cæcum, infirmus infirmum decipit, dum exáltat; et veráciter magis confúndit, dum inániter laudat. Nam *quantum unusquisque est in óculis tuis, tantum est, et non ámplius*, ait húmílis sanctus Franciscus.

CAPUT LI

*Quod humilibus insistendum
est operibus cum deficitur a summis*

1. DOMINUS. *Contemplatio impossibilis tibi est aliquando*

Fili, non vales semper in ferventiōri desidērio virtūtum stare, nec in altiōri gradu contemplatiōnis consistere; sed necesse habes intērdum, ob originālem corruptēlam, ad inferiōra descēdere, et onus corruptibilis vitæ, etiā invīte et cum tædio portāre. Quāmdiu mortāle corpus geris, tædium sentiēs, et gravāmen cordis. Opōrtet ergo sæpe in carne, de carnis ōnere gēmere: eo quod non vales spirituālibus studiis et divīnæ contemplatiōni indesinēter inhærere.

2. *Tunc bonis operibus*

intentus, humiliter expecta Dominum

Tunc expedit tibi ad humilia et exteriōra ōpera confūgere, et in bonis āctibus te recreāre; advēntum meum et supērnā visitatiōnem firma confidētia expectāre: exsiliū tuum, et ariditatem mentis patiēter suffēre, donec iterum a me visitēris, et ab ōnibus anxietātibus liberēris. Nam faciā te labōrum oblivisci, et intērna quiēte pēfrui. Expādam coram te prata Scripturārum; ut, dilatāto corde, cūrrere incīpiās viam mandatorū meōrum. Et dices: *Non sunt condignæ passiōnes hujus tēporis ad futūram glōriam, quæ revelābitur in nobis* (Rom. 8, 18).

CAPUT LII

Quod homo non reputet se consolatione dignum, sed magis verberibus reum

1. SERVUS

indignum se agnoscit

Domine, non sum dignus consolatione tua, nec aliqua spiritali visitatione : et ideo juste mecum agis, quando me inopem et desolatum relinquis. Si enim ad instar maris lacrymas fundere possem, adhuc consolatione tua dignus non essem. Unde nihil dignus sum, quam flagellari et puniri : quia graviter et saepe te offendi, et in multis valde deliqui. Ergo vera pensata ratione, nec minima sum dignus consolatione. Sed tu, clemens et misericors Deus, qui non vis perire opera tua, ad ostendendum divitias bonitatis tuae in vasa misericordiae, etiam praeter omne proprium meritum dignaris consolari servum tuum supra humanum modum. Tuae enim con-

solationes, non sunt sicut humanae confabulationes.

2. *Nihil merui nisi infernum*

Quid egi, Domine, ut mihi conferres aliquam caelestem consolationem? Ego nihil boni me egisse recolo, sed semper ad vitia pronum, et ad emendationem pigrum fuisse. Verum est et negare non possum. Si aliter dicerem, tu stares contra me, et non esset qui defenderet. Quid merui pro peccatis meis, nisi infernum, et ignem aeternum? In veritate confiteor, quoniam dignus sum omni ludibrio et contemptu, nec decet me inter tuos devotos commemorari. Et licet hoc aegre audiam, tamen adversum me pro veritate peccata mea arguam, ut facilius misericordiam tuam merear impetrare.

3. *Peccator sum et reus*

Quid dicam reus, et omni confusióne plenus? Non hábeo os loquéndi, nisi hoc tantum verbum: Peccávi, Dómine, peccávi; miserére mei, ignósce mihi. Sine me *páululum, ut plangam dolórem meum, ántequam vadam ad terram tenebrósam, et opértam mortis calligine* (Job 10, 21-22). Quid tam máxime a reo et mísero peccatóre requíris, nisi ut conterátur, et humiliet se pro delictis suis? In vera contritióne et cordis humiliatióne, náscitur spes vénia, reconciliátur perturbáta consciéntia, reparátur grátia pérdita, tuétur homo a fu-

túra ira; et occúrrunt sibi mútuo, in ósculo sancto, Deus et pœnitens ánima.

4. *Lacrimabilis contritio ad pedes Jesu*

Húmilis peccatórum contritio, acceptábile tibi est, Dómine, sacrificium; longe suávius odórans in conspéctu tuo, quam thuris incensum. Hæc est gratum étiam unguéntum, quod sacris pédibus tuis infúndi voluísti: quia cor contrítum et humiliátum nunquam despexísti. Ibi est locus refúgii a fácie iræ inimici. Ibi emendátur et ablúitur, quidquid aliunde contráctum est et inquinátum.

CAPUT LIII

*Quod gratia Dei non miscetur
terrena sapientibus*1. *DOMINUS. Ama secretum et Deo vaca*

Fili, pretiósá est grátia mea, non pátitur se miscéri extráneis rebus, nec consolatió-

nibus terrénis. Abjícere ergo opórtet ómnia impediménta grátia, si optas ejus infusióne suscipere. Pete secretum tibi, ama solus habitáre tecum, nullius

requirere confabulationem; sed magis ad Deum devotam effunde precem, ut compunctam teneas mentem et puram conscientiam. Totum mundum nihil aestima; Dei vacationem omnibus exterioribus antepone. Non enim poteris mihi vacare, et in transitoriis pariter delectari. A notis et a caris oportet elongari et ab omni temporali solatio mentem tenere privatam. Sic obsecrat B. Apostolus Petrus, ut tamquam advenas et peregrinos in hoc mundo se contineant Christi fideles (I Petr. 2, 11).

2. Perfecta victoria est de seipso triumphare

O quanta fiducia erit morituro, quem nullius rei affectus detinet in mundo! Sed sic segregatum cor habere ab omnibus, æger necdum capit animus, nec animalis homo novit interni hominis libertatem. Attamen si vere velit esse spiritualis, oportet eum renuntiare tam re-

motis quam propinquis, et a nemine magis cavere quam a se ipso. Si temetipsum perfecte viceris, cetera facilius subjugabis. Perfecta victoria est, de semetipso triumphare. Qui enim semetipsum subiectum tenet, ut sensualitas rationi, et ratio in cunctis obediat mihi; hic vere victor est sui, et dominus mundi.

3. Pauci sibi ipsis perfecte mori laborant

Si ad hunc apicem scandere gliscis, oportet viriliter incipere, et securim ad radicem ponere, ut evellas et destruas occultam inordinatam inclinationem ad te ipsum, et ad omne privatum et materiale bonum. Ex hoc vitio, quod homo semetipsum nimis inordinate diligit, pene totum pendet quidquid radicaliter vincendum est: quo devicto et subacto malo, pax magna et tranquillitas erit continuo. Sed quia pauci sibi ipsis perfecte mori la-

bórant, nec plene extra se tendunt, propterea in se implicati remanent, nec supra se in spiritu elevari possunt. Qui autem libere mecum ambulare deside-

rat, necesse est ut omnes pravas et inordinatas affectiones suas mortificet, atque nulli creaturæ, privato amore, concupiscenter inhæreat.

CAPUT LIV

De diversis motibus naturæ et gratiæ

1. DOMINUS.

Filli, diligenter advertite motus naturæ et gratiæ, quia valde contrarie et subtiliter moventur: et vix, nisi a spirituáli et íntime illumináto hómíne, discernuntur. Omnes quidem bonum appetunt, et aliquid boni in suis dictis vel factis prætendunt, ideo sub specie boni multi falluntur.

Naturá cállida est, et multos trahit, illaqueat, et decipit, et se semper pro finem habet: sed grátia simpliciter ámbulat, ab omni specie mala declinat; fallácias non prætendit, et ómnia pure propter Deum agit, in quo et finaliter requiescit.

2. *Motus diversi circa mortificationem et commodum*

Naturá invíte vult mori, nec premi, nec superári, nec subesse, nec sponte subjugári: grátia vero studet mortificatióni própriae, resistit sensualitati, quærit súbjici, appetit vinci, nec própria vult libertate fungi; sub disciplina amat tenéri, nec alicui cupit dominári; sed sub Deo semper vivere, stare et esse, atque propter Deum omni humanæ creaturæ humiliter parata est inclinári.

Naturá pro suo cómodo labórat, et quid lucri ex alio sibi proveniat attendit: grátia autem, non quid sibi

útile et cómodum sit, sed quod multis proficiat, magis considerat. Natúra libénter honórem et reveréntiam áccipit : grátia vero omnem honórem et glóriam Deo fidéliter attribuit.

3. Circa confusiones, otium et bona

Natúra confusiónem timet et contéptum : grátia autem gaudet *pro nómine Jesu contuméliam pati* (Act. 5, 41).

Natúra ótium amat et quiétem corporálem : grátia vero vácuá esse non potest, sed libénter ampléctitur labórem.

Natúra quærit habére curiósa et pulchra, abhórret vília et grossa ; grátia vero simplicibus delectátur et humilibus, áspera non aspernátur, nec vetústis réfugit indui panis.

Natúra réspicit temporália, gaudet ad lucra terréna, tristátur de damno, irritátur levi injúriæ verbo : sed grátia atténdit æténa, non inhæret temporáli-

bus, nec in perditióné rerum turbátur, neque verbis durióribus acerbátur ; quia thesáurum suum et gáudium in cælo, ubi nil perit, constituit.

4. Circa dona, creaturas et solatium

Natúra cúpida est, et libéntius áccipit quam donat, amat própria et priváta. Grátia autem pia est et commúnis, vitat singulária, contentátur paucis, *beátius dare júdicat quam accipere* (Act. 20, 35). Natúra inclínat ad creatúras, ad carnem própria, ad vanitátes et discúrsus : sed grátia trahit ad Deum et ad virtútes, renúnciat creatúris, fugit mundum, odit carnis desidéria, restríngit evagatiónes, erubéscit in público apparére. Natúra libénter áliquod solatium habet extérnum, in quo delectétur ad sensum : sed grátia in solo Deo quærit consolári, et in summo bono super ómnia visibília delectári.

5. *Circa lucrum
et præmium.*

Natúra totum agit propter lucrum et cõmodum prõprium, nihil gratis fácere potest, sed aut æquále, aut mélius, aut laudem, vel favõrem pro benefáctis cõsequi sperat; et multum ponderári sua gesta et dona concupiscit : grátia vero nil temporále quærit nec áliud præmium, quam Deum solum, pro mercéde póstulat; nec ámplius de temporálibus necessariis desíderat, nisi quantum hæc sibi ad assecutiõnem æternõrum váleant deservire.

6. *Circa divitias,
honores et amicos.*

Natúra gaudet de amicis multis et propinquis, gloriátur de nobili loco et ortu generis; arrídet poténtibus, blandítur divítibus, appláudit sibi similibus : grátia autem, et inimicos díligit, nec de amicõrum turba extóllitur; nec locum, nec ortum natálium répu-

tat, nisi virtus major ibi fúerit : favet magis páuperi quam díviti, compátitur plus innocéti quam potéti; congáudet veráci, non falláci; exhortátur semper bonos meliõra charísmata æmulári, et Fílio Dei per virtútes assimilári.

Natúra de deféctu et moléstia cito conquéritur : grátia constánter fert inópiam.

7. *Circa finem et honorem diversos quos intendunt gratia et natura.*

Natúra ómnia ad se refléctit, pro se certat et árguit; grátia autem ad Deum cuncta redúcit, unde origináliter émanant; nihil boni sibi ascríbit, nec arrogánter præsumit; non conténdit nec suam senténtiam áliis præfert; sed in omni sensu et intellectu, æternæ sapiéntiæ ac divíno exámini se submíttit.

Natúra áppetit scire secréta, et nova audire : vult extérius apparére, et multa per sensus ex-

periri; desiderat agnoscere, et agere unde laus et admiratio procedit: sed gratia non curat nova nec curiosa percipere; quia totum hoc de vetustate corruptionis est ortum, cum nihil novum et durabile sit super terram. Docet itaque sensus restringere, vanam complacentiam et ostentationem devitare, laudanda et digne miranda humiliter abscondere, et de omni re, et in omni scientia, utilitatis fructum, atque Dei laudem et honorem querere. Non vult se nec sua predicari, sed Deum in donis suis optat bene-

dici, qui cuncta ex mera caritate largitur.

8. *Gratia naturam vincit, elevat ac perficit.*

Hæc gratia supernaturalæ lumen, et quoddam Dei speciale donum est, et proprie electorum signaculum, et pignus salutis æternæ: quæ hominem de terrenis ad cælestia amanda sustollit, et de carnali spiritualem efficit.

Quanto igitur natura amplius premitur et vincitur, tanto major gratia infunditur; et quotidie novis visitationibus interior homo, secundum imaginem Dei, reformatur.

CAPUT LV

De corruptione naturæ, et efficacia divinæ gratiæ

1. *SERVUS divinam gratiam petit.*

Domine Deus meus, qui me creasti ad imaginem et similitudinem tuam, concede mihi hanc gratiam, quam ostendisti tam magnam

et necessariam ad salutem: ut vincam pessimam naturam meam, trahentem ad peccata, et in perditionem. Sentio enim in carne mea legem peccati contradicentem legi mentis meæ, et captivum me

ducéntem ad obediéndum sensualitáti in multis : nec possum resistere passiónibus ejus, nisi assistat tua sanctíssima grátia, cordi meo ardénter infúsa.

2. *Probatur ejus necessitas.*

Opus est grátia tua, et magna grátia : ut vincátur natúra, ad malum semper prona ab adolescéntia sua. Nam per primum hóminem *Adam* lapsa, et vitiáta per peccátum, in onnes hómines pœna hujus máculæ descéndit : ut ipsa natúra, quæ bona et recta a te cóndita fuit, pro vitio jam, et infirmitáte corrúptæ natúræ ponátur, eo quod motus ejus sibi relictus, ad malum et inferióra trahit. Nam módica vis quæ remán-sit, est tamquam scintilla quædam latens in cinere. Hæc est ipsa rátio naturális, circumfúsa magna calí-gine, adhuc judícium habens boni et mali, veri falsique distántiam; licet ímpotens sit adimplére

omne quod ápprobat, nec pleno jam lúmine veritátis, nec sanitáte affectiónum suárum potiátur.

3. *Adjuvat infirmitatem nostram.*

Hinc est, Deus meus, quod *condeléctor legi tuæ secúndum interiorem hóminem* (Rom. 7, 22), sciens mandátum tuum fore bonum, justum et sanctum, árguens étiam omne malum et peccátum fugiéndum. *Carne autem sérvio legi peccáti* (Rom. 7, 25), dum magis sensualitáti obédio quam ratióni. Hinc est, quod *velle bonum mihi ádjacet, perficere autem non invénio* (Rom. 7, 18). Hinc sæpe multa bona propóno, sed quia grátia deest ad adjuvándum infirmitátem meam, ex levi resisténtia resílio et defício. Hinc áccidit, quod viam perfectiónis agnósco, et quáliter ágere debeam, clare satis vídeo : sed própriæ corruptiónis pón-dere pressus, ad perfectióra non assúrgo.

4. *Est proprium donum electorum*

O quam máxime est mihi necessária, Dómine, tua grátia, ad inchoándum bonum, ad proficiéndum et ad perficiéndum! Nam sine ea nihil possum fácere, ómnia autem possum in te, confortánte me grátia. O vere cæléstis grátia, sine qua nulla sunt própria mérita, nulla quoque dona naturæ ponderánda! Nihil artes, nihil divitiæ, nihil pulchritúdo vel fortitúdo, nihil ingénium vel eloquéntia valent apud te, Dómine, sine grátia. Nam dona naturæ bonis et malis sunt commúnia : electórum autem próprium donum est grátia sive diléctio, qua insigniti, digni habéntur vita ætérna. Tantum éminet hæc grátia, ut nec donum prophetiæ, nec signórum operátio, nec quantálibet alta speculátio áliquid æstiméntur sine ea. Sed neque fides, neque spes, neque áliæ virtútes, tibi

accéptæ sunt sine caritate et grátia.

5. *Cunctis hostibus potentior est*

O beatíssima grátia! quæ páuperem spíritu, virtútibus dívitem facis : et dívitem multis bonis, húmilem corde reddis. Veni, descénde ad me, reple me mane consolatióne tua, ne deficiat præ lassitúdine et ariditate mentis ánima mea. Obsecro, Dómine, ut invéniam grátiam in óculis tuis : *súfficit enim mihi grátia tua* (2 Cor. 12, 9), céteris non obténtis, quæ desíderat natura. Si fúero tentátus et vexátus tribulatióibus multis, non timébo mala, dum mecum fúerit grátia tua. Ipsa fortitúdo mea, ipsa consílium confert et auxiliúm. Cunctis hostibus poténtior est, et sapiéntior univérsis sapiéntibus.

6. *Devotionem nutrit*

Magístra est veritátis, doctrix disciplinæ, lumen cordis, solámen pressúræ, fugátrix tri-

stítia, ablátrix timóris, nutrix devotiónis, producútrix lacrymárum. Quid sum sine ea, nisi áridum lignum, et stirps inútilis ad eji-ciéndum? «Tua ergo me, Dómine, grátia semper et præveniát et sequátur, ac bonis opéribus júgiter præstet esse inténtum per Jesum Christum Fílium tuum.» Amen. (*Collecta XVI. Dom. post Pentec.*)

CAPUT LVI

Quod nos ipsos abnegare et Christum imitari debemus per crucem

1. DOMINUS. *Audi Christum et eum sequere*

Fili, quantum a te vales exire, tantum in me póteris transire. Sicut nihil foris concupiscere, intérrnam pacem facit; sic se intérrnus relínquere, Deo conjúngit. Volo te addiscere perféctam abnegatióem tui in voluntáte mea, sine contradicóne et queréla. Séquere me: *Ego sum via, véritas et vita* (Joann. 14, 6). Sine via, non itur; sine veritate, non cognóscitur; sine vita non vívitur. Ego sum via, quam sequi debes; véritas, cui credere debes; vita, quam speráre debes. Ego sum

via inviolábilis, véritas infallíbilis, vita interminábilis. Ego sum via rectíssima, véritas supréma, vita vera, vita beáta, vita increáta. Si mánseris in via mea, cognósces veritátem, et véritas liberábit te, et apprehédes vitam ætérnam.

2. *Soli servi Crucis beatitudinem inveniunt*

Si vis ad vitam ingredi, serva mandáta (Matth. 19, 17). Si vis veritátem cognóscere, crede mihi. *Si vis perféctus esse, vende ómnia* (Ibid. 21). Si vis esse discipulus meus, ábne-ga temetípsum. Si vis beátam vitam possidére, præsentem vitam

contémne. Si vis exaltári in cælo, humiliá te in mundo. Si vis regnâre mecum, porta crucem mecum. Soli enim servi crucis invéniunt viam beatitúdinis, et veræ lucis.

3. **SERVUS** *optat Christum cum mundi despéctu imitari*

Dómine Jesu, quia arcta erat vita tua, et mundo despécta, dona mihi, te cum mundi despéctu imitári. *Non enim major est servus dómīno suo, nec discipulus supra magistrum* (Matth. 10, 24). Exerceátur servus tuus in vita tua, quia ibi est salus mea, et sánctitas vera. Quidquid extra eam lego, vel áudio, non me récreat, nec delectat plene.

4. **DOMINUS**. Fili, quia hæc scis, et legisti ómnia, beátus eris si féceris ea. *Qui habet mandáta mea, et servat ea, ipse est qui diligit me; et ego diligam eum, et manifestábo ei me- ipsum* (Joann. 14, 21): et fáciam eum conse-

dére mecum in regno Patris mei.

5. **SERVUS**. *Rex noster graditur ante nos, suam crucem portans*

Dómine Jesu, sicut dixísti et promisísti, sic útique fiat, et mihi promeréri contíngat. Suscépi, suscépi de manu tua crucem; portábo, et portábo eam usque ad mortem, sicut imposulsti mihi. Vere vita boni mónachi crux est, sed dux paradísi. Incéptum est, retro abíre non licet, nec relínquere opórtet. Eia fratres, pergámus simul, Jesus erit nobiscum. Propter Jesum suscépimus hanc crucem: propter Jesum perseverémus in cruce. Erit adjútor noster, qui est dux noster, et præcésor. En, rex noster ingréditur ante nos, qui pugnábit pro nobis. Sequámur viríliter, nemo métuat terróres: simus paráti mori fórtiter in bello, nec inférámus crimen glóriæ nostræ (1 Mach. 9-10), ut fugiámus a cruce.

CAPUT LVII

Quod homo non sit nimis dejectus, quando in aliquos labitur defectus

1. DOMINUS. *Patiens in adversis melior est quam devotus in prosperis*

Filli, magis placent mihi patientia et humilitas in adversis, quam multa consolatio et devotio in prosperis. Ut quid te contristat parvum factum contra te dictum? Si amplius fuisset, commoveri non debuisses. Sed nunc permitte transire; non est primum, nec novum; nec ultimum erit, si diu vixeris. Satis virilis es, quamdiu nil obviat adversi. Bene etiam consulis, et alios nosti roborare verbis; sed cum ad januam tuam venit repentina tribulatio, deficiis consilio et robore. Attende magnam fragilitatem tuam, quam sæpius experiris in modicis objectis: tamen pro salute tua ista fiunt, cum hæc et similia contingunt.

2. *Nihil inordinatum ex ore tua exeat*

Pone, ut melius nosti, ex corde: et si te tetigit, non tamen deiciat, nec diu implicet. Ad minus sustine patienter, si non potes gaudenter. Etiam si minus libenter audis, et indignationem sentis, reprime te, nec patiaris aliquid inordinatum ex ore tuo exire, unde parvuli scandalizentur. Cito conquiescet commotio excitata, et dolor internus revertente dulcorabitur gratia. Adhuc vivo ego, dicit Dominus, juvare te paratus, et solito amplius consolari: si confisus fueris mihi, et devote invocaveris.

3. *Noli turbari in tentationibus: homo es, caro es*

Animæquior esto, et ad majorem sustentiam accingere. Non est totum frustratum, si te sæpius percipis

tribulátum, sed grávi-
ter tentátum. Homo es,
et non Deus : caro es
non Angelus. Quómo-
do tu posses semper in
eódem statu virtútis
permanére, quando hoc
défuit Angelo in cælo,
et primo hómini in pa-
radíso? Ego sum qui
mæréntes érgo sospi-
táte : et suam cogno-
scéntes infirmitátem,
ad meam próveho divi-
nitátem.

4. SERVUS. *Verbum Dei
consolatur nos in tri-
bulatione*
Dómine, benedíctum

sit verbum tuum, dulce
super mel et favum ori
meo. Quid fácerem in
tantis tribulatióibus
et angústis meis, nisi
me confortáres tuis
sanctis sermónibus?
Dúmmodo tandem ad
portum salutis pervé-
niam, quid curæ est, quæ
et quanta passus fúe-
ro? Da finem bonum :
da felícem ex hoc mun-
do tránsitum. Meménto
mei, Deus meus, et
dirige me recto itínere
in regnum tuum.
Amen.

CAPUT LVIII

*De altioribus rebus, et occultis judiciis Dei
non scrutandis*

1. DOMINUS. *Arcana Dei
superant hominis intel-
lectum*

Fili, cáveas disputáre
de altis matériis, et
de occúltis Dei judiciis:
cur iste sic relínquitur,
et ille ad tantam grá-
tiam súmitur : cur
étiam iste tantum aff-
ligitur, et ille tam ex-
mie exaltátur. Ista om-
nem humánam facultá-

tem excédunt : nec ad
investigándum judí-
cium divínium, ulla rá-
tio prævalet, vel dispu-
tatio. Quando ergo hæc
tibi súggerit inimícus,
vel étiam quidam cu-
riósi inquirunt hómi-
nes, respónde illud
Prophétæ : *Justus es
Dómine, et rectum ju-
dícium tuum* (Ps. 118,
137). Et illud : *Judícia*

Dómini vera, justificáta in semetipsa (Ps. 18, 10). Judícia mea metuenda sunt, non discutienda; quia humano intellectui sunt incomprehensibilia.

2. De meritis Sanctorum inutile est disputare

Noli étiam inquirere, nec disputare de méritis Sanctorum, quis álio sit sánctior, aut quis major fúerit in regno cælórum. Tália génerant sæpe lites et contentiónes inútiles, nútriunt quoque superbiam et vanam glóriam; unde oriúntur invidiæ et dissensiones, dum iste illum Sanctum, et álius álium conátur superbe præferre. Tália autem velle scire et investigare, nullum fructum áfferunt, sed magis Sanctis displicent: quia non sum Deus dissensionis, sed pacis; quæ pax magis in humilitate vera, quam in própria exaltatione consistit.

3. Sancti sunt gratiæ divinæ opera

Quidam zelo dilectio-

nis trahúntur ad hos vel ad illos amplióri afféctu, sed humano pótius quam divíno. Ego sum qui cunctos cón-di Sanctos; ego donávi grátiam, ego præstiti glóriam. Ego novi singulórum mérita; ego præveni eos in benedictiónibus dulcédinis meæ. Ego præscívi dilectos ante sæcula: ego eos elégi de mundo, non ipsi me præelegérunt. Ego vocávi per grátiam, attráxi per misericórdiam: ego perdúxi eos per tentationes várias. Ego infúdi consolatiónes magnificas, ego dedi perseverántiam, ego coronávi eórum patientiam.

4. Deus mirabilis in sanctis suis

Ego primum et novíssimum agnóscó: ego omnes inæstimábili dilectiône ampléctor. Ego laudándus sum in ómnibus Sanctis meis: ego super ómnia benedicéndus sum, et honorándus in singulis, quos sic glorióse magnificávi et prædesti-

návi, sine ullis præcedéntibus própriis méritis. Qui ergo unum de mínimis meis contémpserit, nec magnum honórat; quia pusillum et magnum ego feci. Et qui dérogať alicui Sanctórum, dérogať et mihi, et céteris ómnibus in regno cælórum. Omnes unum sunt per caritátis vñculum: idem séntiunt, idem volunt, et omnes in unum se diligunt.

5. Non humano modo de eis iudicandum

Adhuc autem, quod multo áltius est, plus me, quam se et sua mérita, diligunt. Nam supra se rapti, et extra própriam dilectiónem tracti, toti in amórem mei pergunt, in quo et fruitíve quiéscunt. Nihil est, quod eos avérttere possit aut deprímere: quippe qui ætérna veritate pleni, igne ardéscunt inexstinguibilis caritátis. Táceant igitur carnáles et animáles hómines de Sanctórum statu dissérere, qui non norunt nisi pri-

váta gáudia diligere. Demunt et addunt pro sua inclinacióne, non prout placet ætérnæ veritatí.

6. Non naturali affectu diligendi sunt

In multis est ignorantia, eórum máxime qui, parum illuminátí, raro áliquem perfectá dilectiónem spirituáli diligere norunt. Multum adhuc naturali affectu et humana amicítia, ad hos vel ad illos trahúntur; et sicut in inferioribus se habent, ita et de cælestibus imaginántur. Sed est distántia incomparábilis inter ea quæ imperfecti cógitant, et ea quæ illuminátí viri per revelatióem supérnam speculántur.

7. Melius est Sanctos exorare et imitari

Cave ergo, fili, de istis curióse tractáre, quæ tuam sciéntiam excédunt; sed hoc magis sátage et inténde, ut vel mínimus in regno Dei queas inveniri. Et si quispiam sciret, quis álio sánctior esset,

vel major haberétur in regno cælórum : quid ei hæc notítia prodésset, nisi se ex hac cognitióne coram me humiliáret, et in majórem nóminis mei laudem exsúrgeret? Multo accéptius Deo facit, qui de peccatórum suórum magnitúdine, et virtútum suárum parvitáte cógitat, et quam longe a perfectiÓne Sanctórum distat; quam is qui de eórum majoritáte vel parvitáte disputat. Mélius est Sanctos devótis précibus et lácrymis exoráre, et eórum gloriósa suffrágia húmili mente imploráre, quam eórum secréta vana inquisitione perscrutári.

8. Humiliores in seipsis altiores sunt in gloria

Illi bene et óptime contentántur, si hómines scirent contentári, et vanilóquia sua compéscere. Non gloriántur de própriis méritis, quippe qui sibi nihil bonitátis ascribunt, sed totum mihi, quóniam ipsis cuncta ex infinita

caritáte mea donávi. Tanto amóre divinitátis, et gáudio superefluénti repléntur, ut nihil eis desit glóriæ, nihilque possit deesse felicitátis. Omnes Sancti, quanto altióres in glória, tanto humilióres in se ipsis, et mihi vicinióres et dilectióres existunt. Ideóque habes scriptum, quia mittébant corónas suas ante Deum, et ceciderunt in fácies suas coram Agno, *et adoravérunt Vivéntem in sæcula sæculórum* (Apoc. 5, 14).

9. In cælo omnes magni sunt

Multi quærunt, quis major sit in regno Dei; qui ignórant, an cum minimis erunt digni computári? Magnum est, vel mínimum esse in cælo, ubi omnes magni sunt; quia omnes filii Dei vocabúntur et erunt. *Mínimus erit in mille* (Is. 60, 22), *et peccátor centum annórum moriétur* (Ibid. 65, 20). Cum enim quærent discipuli, *quis ma-*

ior esset in regno cælorum, tale audierunt responsum : Nisi conversi fueritis, et efficiamini sicut parvuli, non intrabitis in regnum cælorum. Quicumque ergo humiliaverit se, sicut parvulus iste, hic major est in regno cælorum (Matth. 18, 3, 4).

*10. Væ superbis
et divitibus*

Væ eis, qui cum parvulis humiliare se

sponte dedignantur : quoniam humilis janua regni cælestis, eos non admittet intrare. Væ etiam divitibus, qui habent hic consolationes suas! quia pauperibus intrantibus in regnum Dei, ipsi stabunt foris ejulantes. Gaudete humiles, et exultate pauperes, quia vestrum est regnum Dei, si tamen in veritate ambulatis.

CAPUT LIX

*Quod omnis spes et fiducia in solo Deo
est figenda*

1. SERVUS

Domine, quæ est fiducia mea, quam in hac vita habeo? aut quod majus solatium meum, ex omnibus apparentibus sub cælo? Nonne tu, Domine Deus meus, cujus misericordiæ non est numerus? Ubi mihi bene fuit sine te? Aut quando male esse potuit, præsentem te? Malo pauper esse propter te, quam dives sine te. Eligo potius tecum in terra peregri-

nari, quam sine te cælum possidere. Ubi tu, ibi cælum : atque ibi mors et inférnus, ubi tu non es. Tu mihi in desiderio es, et ideo post te gemere, clamare et exorare necesse est. In nullo denique possum plene confidere, qui in necessitatibus auxilietur opportunius, nisi in te solo Deo meo. Tu es spes mea, tu fiducia mea; tu consolator meus, et fidelissimus in omnibus.

2. *In adversitatibus
laudetur Deus*

*Omnes quæ sua sunt
quærent* (Philipp. 2,
21): tu salutem meam,
et profectum meum so-
lúmmodo prætendis, et
omnia in bonum mihi
convértis. Etiam si vá-
riis tentationibus et
adversitatibus expónas
me, hoc totum ad uti-
litatem meam órinas,
qui mille modis diléctos
tuos probare consueví-
sti. In qua probatióne
non minus díligi debes
et laudári, quam si cæ-
léstibus consolatióni-
bus me repléres.

3. *Sit unica spes nostra*

In te ergo, Dómine
Deus, pono totam spem
meam et refúgium: in
te omnem tribulatió-
nem et angústiam me-
am constituo: quia to-
tum infirmum et instá-
bile invénio, quidquid
extra te conspicio. Non
enim próderunt multi
amíci, neque fortes au-
xiliárii adjuvare póte-
runt, nec prudéntes
consiliárii respónsum
útile dare, neque libri

doctórum consolári, nec
áliqua pretiósá sub-
stántia liberáre, nec lo-
cus áliquis secrétus et
aménus contutári; si
tu ipse non assístas,
juves, confórtes, con-
soléris, instruas et cu-
stódias. Omnia nam-
que, quæ ad pacem
vidéntur esse, et felici-
tatem habéndam, te
absénte, nihil sunt, ni-
hilque felicitátis in ve-
ritate cónferunt. Finis
ergo ómnium bonórum,
et altitúdo vitæ, et pro-
fúnditas eloquiórum tu-
es, et in te super ómnia
speráre, fortíssimum
solátium servórum tuó-
rum.

4. *Oratio ad misericor-
diarum Patrem*

Ad te sunt óculi mei,
in te confido, Deus
meus, misericordiárum
Pater. Bénedic et san-
ctifica ánimam meam
benedictiÓne cælésti, ut
fiat habitátiO sancta
tua, et sedes ætérnæ
glóriæ tuæ: nihilque
in templo tuæ dignitá-
tis inveniátur, quod
óculos tuæ majestátis
offéndat. Secúndum

magnitudinem bonitatis tuæ et multitudinem miserationum tuarum, respice in me, et exaudi orationem pauperis servi tui, longe exsulantis in regione umbræ mortis. Prætege et conserva animam servuli tui, inter tot discrimina vitæ corruptibilis; ac comitante gratia tua, dirige per viam pacis, ad patriam perpætuae claritatis. Amen.

EXPLICIT LIBER DE INTERNA CONSOLATIONE

LIBER QUARTUS

De Sacramento Altaris

Devota exhortatio ad sacram Communionem

VOX CHRISTI

 Venite ad me omnes, qui laboratis et onerati estis, et ego reficiam vos (Matth. 11, 28), dicit Dóminus.

Panis, quem ego dabo, caro mea est, pro mundi vita (Joann. 6, 57).

Accípite et comédite, hoc est Corpus meum,

quod pro vobis tradétur: hoc fácite in meam commemoratióem (Matth. 26, 26; 1 Cor. 11, 26).

Qui mandúcat meam carnem et bibit meum sánguinem, in me manet, et ego in illo (Joann. 6, 57).

Verba quæ ego locútus sum vobis, spíritus et vita sunt (Joann. 5, 64).

CAPUT I

Cum quanta reverentia Christus sit suscipiendus

VOX DISCIPULI. *Me trahunt verba Christi, sed avertunt propria delicta*

HÆC sunt verba tua, Christe, Véritas ætérna, quamvis non uno témpore proláta, nec uno in loco conscri-

pta. Quia ergo tua sunt et vera, gratánte mihi et fidéliter cuncta sunt accipiéndá. Tua sunt, et tu ea protulísti; et mea quoque sunt, quia pro salúte mea ea edidísti. Libénte suscipio ea ex ore tuo, ut árcétius inserántur cordi

meo. Excitant me verba tantæ pietátis, plena dulcédinis et dilectiónis, sed terrent me delicta própria, et ad capiéndã tanta mystéria, me revérberat impúra consciéntia. Próvocat me dulcédò verbórum tuórum, sed ónerat multitúdo vitiórum meórum.

2. *Amicalis invitatio ad omnes*

Jubes ut fiduciáliter ad te accédam, si tecum velim habére partem; et ut immortalitátis accípiam alimóniam, si ætérnam cúpiam obtinére vitam et glóriam. *Veníte*, inquis, *ad me omnes qui laborátis et onerátis estis, et ego reficiam vos* (Matth. 11, 28). O dulce et amicábile verbum in aure peccatóris, quod tu, Dómine Deus meus, egénus et páuperem invítas ad Communió-nem tui sanctíssimi Córporis. Sed quis ego sum, Dómine, ut ad te præsumam accédere? Ecce cæli cælórum te non cápiunt; et tu di-

cis: *Veníte ad me omnes* (Matth. 11, 28).

3. *Etsi indignum, me invitat Jesus*

Quid sibi vult ista piíssima dignátio, et tam amicábilis invitátio? Quómodo ausus ero venire, qui nihil boni mihi cóncilius sum, unde possim præsumere? Quómodo te introdúcam in domum meam, qui sæpius of-féndi benigníssimam fáciem tuam? Reveréntur Angeli et Archángeli, métuunt sancti et justí; et tu dicis: *Veníte ad me omnes* (Matth. 11, 28). Nisi tu, Dómine, hoc díceres, quis verum esse créderet? Et nisi tu jubéres, quis accédere attentáret?

4. *Exemplum Noë, Moysis ac Salomonis*

Ecce, Noë vir justus in arcæ fábrica centum annis laborávit, ut cum paucis salvarétur; et ego quómodo me pótero una hora præparáre, ut mundi fabricatórem cum reveréntia sumam?

Moyses fámulus tuus magnus, et speciális amicus tuus, *Arcam* ex lignis imputribilibus fecit, quam et mundissimo vestívit auro, ut tábulas Legis in ea repóneret : et ego pútrida creatúra, audébo te conditórem legis, ac vitæ datórem, tam fá-cile suscipere ?

Sálon sapientíssimus regum *Israël*, templum magnificum, septem annis, in laudem nóminis tui ædificávit : Et octo diébus festum dedicatiónis ejus celebrávit : mille hóstias pacíficas óbtulit : et *Arcam* fœderis in clangóre búccinæ et júbilo, in locum sibi præparátum solémniter collocávit.

Et ego infélix et paupérrimus hóminum quómodo te in domum meam introdúcam, qui vix médiam expénderé devóte novi horam? et útinam vel semel digne fere médiam!

5. *Digna sit præparatio*

O mi Deus, quantum illi, ad placéndum tibi, ágere studuérunt! Heu,

quam pusillum est quod ago! quam breve éxpleo tempus, cum me ad comunicándum dispóno. Raro totus colléctus, raríssime ab omni distractióné purgátus. Et certe in tuæ salutári Deitátis præ-séntia, nulla debéret occúrrere indecens cogitátio, nulla étiam occupáre creatúra : quia non Angelum, sed Angelórum Dóminum susceptúrus sum hospítio.

6. *Discrimen inter duo testamenta*

Est tamen valde magna distántia inter *Arcam* fœderis cum suis reliquiis, et mundíssimum Corpus tuum cum suis ineffabílibus virtútibus : inter legália illa sacrificia futurórum præfigurátiva, et veram Córporis tui hóstiam, ómnium antiquórum sacrificiórum completívam.

7. *Quanta erat Patriarcharum devotio*

Quare igitur non magis ad tuam venerábilem inardésco præsen-

tiam? Cur non majóri me præparo sollicitúdine ad tua sancta suménda; quando illi antiqui sancti *Patriarchæ et Prophætæ*, *Reges* quoque et *Príncipes*, cum univérso pópulo, tantum devotiõnis demonstrárunť afféctum erga cultum divínium?

8. *David coram Arca*

Saltávit devotíssimus rex *David* coram *Arca* Dei totis víribus, récolens beneficia olim indúlta *Pátribus*: fecit divérsi géneris órgana, Psalmos édedit, et cantári instituit cum lætítia, cécinít et ipse fréquénter in cíthara, Spíritus Sancti afflátus grátia: dócuit pópulum *Israël* toto corde Deum laudáre, et ore cónsono, diébus síngulis, benedicere et prædicáre. Si tanta agebátur tunc devótiõ, ac divínæ laudis éxstitit recordátio coram *Arca* testaménti; quanta nunc mihi et omni pópulo christiáno, habénda est reveréntia et devótiõ, in præsentia Sacraménti, in sum-

ptiõne excellentíssimi Córporis Christi?

9. *Sæpe curiositas ad peregrinationem trahit, hic sola fides*

Currunt multi ad divérsa loca, pro visitándis reliquiis Sanctórum, et mirántur audítis gestis eórum; ampla ædificia templórum inspíciunt, et osculántur séricis et auro involúta sacra ossa ipsórum. Et ecce, tu præsens es hic apud me in altári, Deus meus, Sanctus Sanctórum, Créator hóminum, et Dóminus Angelórum. Sæpe in tálibus vidéndis curiositas est hóminum, et nóvitas invisórum, et módicus reportátur emendatiõnis fructus, máxime ubi est tam levis, sine vera contritiõne, discúrsus. Hic autem in Sacraménto altáris, totus præsens es, Deus meus, homo Christus Jesus: ubi et copiósus percípitur ætérnæ salútis fructus, quotiescúmque fúeris digne ac devóte susceptus. Ad istud vero non trahit

lévitas áliqua, nec curiositas aut sensuálitás, sed firma fides, devóta spes, et sincéra caritas.

10. Devotionis gratiam et virtutis amorem simul cum Jesu recipiunt fideles

O invisibilis conditor mundi Deus, quam mirabiliter agis nobiscum! quam suaviter et gratiose cum electis tuis disponis, quibus temetipsum in Sacramento sumendum proponis! Hoc namque omnem intellectum superat: hoc specialiter devotorum corda trahit, et accendit affectum. Ipsi enim veri fideles tui, qui totam vitam suam ad emendationem disponunt, ex hoc dignissimo Sacramento magnam devotionis gratiam, et virtutis amorem frequenter recipiunt.

11. Hæc gratia solis patet piis

O admirabilis et abscondita gratia Sacramenti, quam norunt

tantum Christi fideles, infideles autem, et peccatis serviētes, experiri non possunt! In hoc Sacramento confertur spiritalis gratia, et reparatur in anima virtus amissa; et per peccatum deformata, redit pulchritudo. Tanta est aliquando hæc gratia, ut ex plenitudine collatae devotionis, non tantum mens, sed et debile corpus vires sibi prestitas sentiat ampliores.

12. Sed heu dolenda est negligentia nostra

Dolendum tamen valde et miserandum super tepiditate et negligentia nostra, quod non majori affectione trahimur ad Christum sumendum, in quo tota spes salvandorum consistit, et meritum. Ipse enim est sanctificatio nostra, et redemptio; ipse consolatio viatorum, et Sanctorum æterna fructio. Dolendum itaque valde, quod multi tam parum hoc salutare mysterium advertunt, quod cælum

lætificat, et mundum
conservat univérsum.
Heu cæcitas, et duritia
cordis húmáni, tam
ineffábile donum non
magis atténdere, et ex
quotidiáno usu étiam
ad inadverténtiam de-
flúere.

*13. Oblatio frequens fit
ut ejus gratia sit ubi-
que diffusa*

Si enim hoc sanctís-
simum Sacraméntum
in uno tantum celebra-
rétur loco, et ab uno
tantum consecrarétur
Sacerdóte in mundo;
quanto putas desidério
ad illum locum, et ad
talem Dei Sacerdótem
hómínes afficeréntur,
ut divína mystéria ce-

lebrári vidérent! Nunc
autem multi facti sunt
Sacerdótes, et in multis
locis offértur Christus,
ut tanto major appá-
reat grátia, et diléctio
Dei ad hómínem, quan-
tolátius est sacra Com-
múnio diffúsa per or-
bem.

Grátias tibi, Jesu bo-
ne, pastor ætérne, qui
nos páuperes et éxsules
dignátus es pretióso
Córpoze et Sánguine
tuo reficere: et ad hæc
mystéria percipiéndá,
étiam próprii oris tui al-
lóquio invitáre, dicén-
do: *Veníte ad me omnes,
qui laborátis et oneráti
estis, et ego reficiam
vos* (Matth. 11, 28).

CAPUT II

*Quod magna bonitas et caritas Dei
in sacramento homini exhibetur*

VOX DISCIPULI. *Quis
sum ego, ut venias ad
me?*

Super bonitáte tua,
et magna miseri-
córdia tua, Dómine,
confísus, accédo æger
ad Salvatórem, esú-

riens et sítiens ad Fon-
tem vitæ, egénus ad
Regem cæli, servus ad
Dóminum, creatúra ad
Creatórem, desolátus
ad meum pium Conso-
latórem. Sed unde hoc
mihi, ut vénias ad me?
Quis ego sum, ut præ-

stes mihi te ipsum? Quómodo audet peccátor coram te apparére? et tu quómodo dignáris ad peccatórem veníre? Tu nosti servum tuum, et scis quia nil boni in se habet, unde hoc illi præstes. Confiteor igitur vilitátem meam, agnóscó tuam bonitátem, laudo pietátem, et grátias ago propter nímiám caritátem. Propter temetípsum enim hoc facis, non propter mea mérita; ut bónitas tua mihi magis innotéscat, caritas ámplior ingerátur, et humilitas perfectius commendé- tur. Quia ergo tibi hoc placet, tu sic fieri jus- sísti, placet et mihi dignátio tua; et útinam iniquitas mea non ob- sistat!

2. Reverentia et humili- tas exquiruntur

O dulcíssime et beni- gníssime Jesu, quanta tibi reverentia et gra- tiárum áctio cum per- pétua laude, pro sus- ceptióne sacri Córporis tui debétur, cujus di- gnitátem nullus hómi-

num explicáre potens invenitur! Sed quid co- gitábo in hac Commu- nióne, in accéssu ad Dóminum meum, quem débite venerári néqueo, et tamen devóte susci- pere desídero? Quid cogitábo mélius et sa- lúbrius, nisi me ípsum totáliter humiliándo coram te, et tuam infi- nítam bonitátem exal- tándo supra me?

3. Pia precatio ad Jesum

Laudo te, Deus meus, et exálto in ætérnum. Despicio me, et subjicio tibi, in profúndum vili- tátis meæ. Ecce tu Sanctus sanctórum, et ego sordes peccatórum. Ecce tu inclínas te ad me, qui non sum dignus ad te respicere. Ecce tu venis ad me, tu vis esse mecum, tu invitás me ad convívium tuum. Tu mihi dare vis cæ- léstem cibum, et *panem Angelórum* ad mandu- cándum, non álium sa- ne, quam te ipsum, panem vivum, qui de cælo descendísti, et das vitam mundo. (J. C., 33, 51.)

4. Celebrantur Dei dilectio et sapientia

Ecce, unde dilectio procedit, qualis dignatio illucéscit! quam magnæ gratiarum actiones et laudes tibi pro his debentur! O quam salutáre et útile consílium tuum, cum istud instituisti! quam suáve et jucúndum convívium, cum te ipsum in cibum donásti! O quam admirábilis operátio tua, Dómine! quam potens virtus tua! quam ineffábilis véritas tua! Dixísti enim, et facta sunt ómnia; et hoc factum est, quod ipse jussísti.

5. Mira Ejus potentia ac bonitas extolluntur

Mira res, et fide digna, ac humánum vincens intelléctum; quod tu, Dómine Deus meus, verus Deus et homo sub módica spécie panis et vini integer continéris, et sine consumptione a sumente manducáris. Tu, Dómine universórum, qui nullus habes indigentiam, voluisti per Sa-

craméntum tuum habitáre in nobis; consérva cor meum et corpus immaculátum, ut læta et pura consciéntia sæpius tua váleam celebráre mystéria, et ad meam perpétuam accíperere salutem, quæ ad tuum præcípue honórem, et memoriále perénne, sanxísti et instituisti.

6. Gratiarum actio pro tanto beneficio

Lætáre, ánima mea, et grátias age Deo pro tam nóbili múnere et solátio singulári, in hac lacrymárum valle tibi relicto. Nam quóties hoc mystérium récolis, et Christi Corpus áccipis, tóties tuæ redemptionis opus agis, et párticeps ómnium meritórum Christi effíce-
ris. Cáritas étenim Christi nunquam minúitur, et magnitúdo propitiatiónis ejus nunquam exhauritur. Ideo nova semper mentis renovatióne ad hoc dispónere te debes, et magnum salutis mystérium atténta consi-

deratione pensare. Ita magnum, novum et jucundum tibi videri debet, cum celebras, aut Missam audis, ac si eodem die, Christus primum in úterum Virginis descendens, homo factus esset; aut in cruce pendens, pro salute hominum pateretur et moreretur.

CAPUT III

Quod utile sit sæpe communicare

VOX DISCIPULI. *Considera cur, et ad quem accedas*

Ecce, ego ad te venio, Domine, ut bene mihi sit ex munere tuo, et lætificer in convivio sancto tuo, quod *parasti in dulcedine tua pauperi, Deus* (Ps. 67, 11). Ecce, in te est totum, quod desiderare possum et debeo; tu salus mea et redemptio, spes et fortitudo, decus et gloria. *Lætifica ergo hodie animam servi tui, quoniam ad te, Domine Jesu animam meam levavi* (Ps. 85, 4). Desidero te nunc devòte ac reverènter suscipere: cupio te in domum meam inducere, quatenus cum Zachæo merear a te benedici, ac inter filios *Abrahæ*

computari. Anima mea Corpus tuum concupiscit, cor meum tecum unfri desiderat.

2. Hoc cibo fraudata deficit anima

Trade te mihi, et sufficit. Nam præter te, nulla consolatio valet. Sine te esse nequeo; et sine visitatione tua vivere non valeo. Ideoque oportet me frequenter ad te accedere, et in remedium salutis meae recipere: ne forte deficiam in via, si fuero cælesti fraudatus alimonia. Sic enim tu, misericordissime Jesu, prædicans populis, et varios curans languores, aliquando dixisti: *Dimittere eos jejunos nolo, ne deficiant in via* (Matth. 15, 32). Age igitur hoc mecum mo-

do, qui te pro fidélium consolatióne in Sacraménto reliquisti. Tu es enim suávis refectio ánimæ: et qui te digne manducáverit, párticeps et heres erit æternæ glóriæ. Necessárium quidem mihi est, qui tam sæpe labor et pecco, tam cito torpésco et deficio; ut per frequentes oratiónes et confessiões, ad sacram Córporis tui perceptiõem, me rénovem, mundem et accéndam; ne forte diútius abstinéndo, a sancto propósito défluam.

3. Communio nos retrahit a malo et in bono confortat

Proni enim sunt sensus hóminis ad malum ab adolescéntia sua (Cf. Gen. 8, 21); et nisi succúrrat divína medicina, lábitur homo mox ad pejóra. Rétrahit ergo sancta Commúnio a malo: et confórtat in bono. Si enim modo tam sæpe négligens sum et tépidus, quando commúnico aut célebro; quid fieret, si medélam

non súmerem, et tam grande juvámen non quærerem? Et licet omni die non sim aptus, nec ad celebrándum bene dispósitus; dabo tamen óperam, congruis temporibus divína percípere mystéria, ac tantæ grátiaé partícipem me præbere. Nam hæc est una principális fidélis ánimæ consolatió, quámduo peregrinátur a te in mortáli corpore, ut sæpius memór Dei sui, diléctum suum devóta suscípiat mente.

4. Pauper servus Deum suum recipit!

O mira circa nos tuæ pietátis dignátio! quod tu, Dómine Deus, Créator et Vivificátor ómnium spirítuum, ad paupérculam dignáris veníre ánimam, et cum tota divinitáte tua ac humanitáte, ejus impinguáre esúriem. O felix mens, et beáta ánima, quæ te Dóminum Deum suum merétur devóte suscípere, et in tua susceptiõe spiritali gáudio repléri! O quam

magnum súscipit Dóminum, quam diléctum indúcit hóspitem, quam jucúndum récipit sócium, quam fidélem acéptat amicum, quam speciósus et nóbilem ampléctitur sponsum præ ómnibus diléctis, et super ómnia desiderabilia amándum! Sí-

leant a fácie tua, dulcíssime dilécte meus, cælum et terra, et omnis ornátus córum; quóniam quidquid laudis habent ac decóris, ex dignatióne tuæ est largitátis, nec ad decórem tui pervénient nóminis, *cujus sapiéntiæ non est númerus* (Ps. 146, 5).

CAPUT IV

Quod multa bona præstantur devote communicantibus

VOX DISCIPULI. *Devotionis ac fidei necessitas*

Domine Deus meus, præveni servum tuum *in benedictiónibus dulcédinis tuæ* (Ps. 20, 4), ut ad tuum magnificum Sacraméntum digne ac devóte mérear accédere. Excita cor meum in te, et a gravi tórpore éxue me. *Vísita me in salutári tuo* (Ps. 105, 4), ad gustándum in spíritu suavitatem tuam, quæ in hoc Sacraménto, tamquam in fonte, plenarie latet.

Illúmina quoque óculos meos, ad intuéndum tantum mystérium, et ad credéndum illud indubitáta fide me róborra. Est enim operátio tua, non humana poténtia; tua sacra institútio, non hóminis adinvéntio. Non enim ad hæc capiéndam et intelligéndam áliquis idóneus per se reperitur, quæ angélicam étiam subtilitatem transcéndunt. Quid ergo ego peccátor indignus, terra et cinis de tam alto sacro secréto pótero investigare et cápere?

2. *Mirabiles communionis effectus*

Dómine, in simplicitate cordis mei, in bona firma fide, et in tua jussione, ad te cum spe ac reverentia accedo, et vere credo, quia tu præsens es hic in Sacramento, Deus et homo. Vis ergo, ut te suscipiam, et me ipsum tibi in caritate uniam. Unde tuam precor clementiam, et specialem ad hoc imploro mihi donari gratiam; ut totus in te liquefam et amore pereffluam, atque de nulla aliena consolatione amplius me intromittam. Est enim hoc altissimum et dignissimum Sacramentum salus animæ et corporis, medicina omnis spiritualis languoris; in quo vitia mea curantur, passiones frenantur, tentationes vincuntur aut minuuntur, gratia major infunditur, virtus incæpta augetur, firmatur fides, spes roboratur, et caritas ignescit ac dilatatur.

3. *Quos Jesus operari solet in amicis suis*

Multa namque bona largitus es, et adhuc sæpius largiris in Sacramento, dilectis tuis devôte communicantibus, Deus meus, susceptor animæ meæ, reparator infirmitatis humanæ, et totius dator consolationis internæ. Nam multam ipsis consolationem adversus variam tribulationem infundis, et de imo dejectionis propriæ ad spem tuæ protectionis erigis, atque nova quadam gratia eos intus recreas et illustras: ut qui anxii primum, et sine affectione se ante Communionem senserant, postea refecti cibo potuque cælesti, in melius se mutatos inveniant. Quod idcirco cum electis tuis dispensanter agis, ut veraciter agnoscant, et patenter experiantur, quantum infirmitatis ex se ipsis habeant, et quid bonitatis ac gratiæ ex te consequantur. Quia ex semetipsis frigidi, du-

ri, et indevóti : ex te autem fervéntes, ála- cres, et devóti esse me- réntur. Quis enim ad fontem suavitatís hu- míliter accédens, non módicum suavitatís inde repórtat? Aut quis juxta copiósium ignem stans, non parúm ca- lóris inde pércipit? Et tu fons es semper ple- nus et superabúndans, ignis júgiter ardens, et nunquam defficiens.

4. *Conandum ad devotionem*

Unde si mihi non licet hauríre de plenitúdine fontis, nec usque ad satietátem potáre, ap- pónam tamen os meum ad forámen cæléstis fistulæ; ut saltem módicam inde gúttulam cápiam ad refocillán- dam sitim meam, et non pénitus exaréscam. Et si necdum totus cæléstis et tam ignítus, ut Chérubim et Séra- phim, esse possum; conábor tamen devo- tióni insístere, et cor meum præparáre, ut vel módicam divíni in- céndii flammam, ex hú-

mili sumptióne vivífici Sacraménti conquíram. Quidquid autem mihi deest, Jesu bone, Sal- vátor sanctíssime, tu pro me supplé benigne ac gratióse qui omnes ad te dignátus es vo- cáre, dicens : *Veníte ad me omnes qui laborátis et oneráti estis, et ego reficiam vos* (Matth. 11, 28).

5. *Pia precatio*

Ego quidem labóro in sudóre vultus mei, do- lóre cordis tórqueor, peccátis óneror, tenta- tió nibus inquietor, mul- tis malis passió nibus ímplicor et premor : *et non est qui ádjuvet* (Ps. 21, 12), non est qui lí- beret, et salvum fáciat, nisi tu, Dómine Deus, salvátor meus, cui commítto me et ómnia mea, ut me custódiás, et perdúcas in vitam ætérnam.

Súscipe me in laudem et glóriam nóminis tui, qui Corpus tuum et Sánguinem in cibum et potum mihi pará- sti. « Præsta, Dómine Deus, salutáris meus,

ut cum frequentatióne | meæ devotiónis affé-
mystérii tui, crescat | ctus.»

CAPUT V

De dignitate sacramenti, et statu sacerdotali

VOX DILECTI.

Dignitas sacerdotis

SI habéres angélicam puritátem, et sancti Joánnis Baptistæ sanctitátem : non esses dignus hoc Sacraméntum accíperere, nec tractáre. Non enim hoc méritis debétur hóminum, quod homo cónsecret et tractet Christi Sacraméntum, et sumat in cibum panem Angelórum. Grande mystérium et magna dignitas Sacerdótum : quibus datum est, quod Angelis non est concéssum. Soli namque Sacerdótes rite in Ecclésia ordináti, potestátem habent celebránda, et Corpus Christi consecránda. Sacerdos quidem mínister est Dei, utens verbo Dei, per jussiónem et institutiónem Dei : Deus autem ibi princípális est auctor, et

invisíbilis operátor, cui subest omne quod volúerit, et parét omne quod jússerit.

2. *Sancta sancte tractet*

Plus ergo crédere debes Deo omnipoténti, in hoc excellentíssimo Sacraménto, quam próprio sénsui, aut alicui signo visíbili. Ideóque cum timóre et reveréntia ad hoc opus est accedéndum. Atténde tibi, et vide cujus ministérium tibi tráditum est per impositiόνem manus Epíscopi. Ecce, Sacérdos factus es, et ad celebrándum consecrátus; vide nunc, ut fidéliter et devóte, in suo témpore, Deo sacrificium ófferas, et te ipsum irreprehensibilem exhibeas. Non alleviásti onus tuum, sed arctióri jam alligátus es vínculo disciplinæ, et ad majórem tenéris perfectiόνem san-

ctitátis. Sacerdos ómnibus virtútibus debet esse ornátus, et áliis bonæ vitæ exéplum præbere. Ejus conversatio non cum populáribus et commúnibus hóminum viis, sed cum Angelis in cælo, aut cum perfectis viris in terra.

3. *Christi vices gerit*

Sacerdos sacris vestibus indútus, Christi vices gerit, ut Deum pro se et pro omni populo suppliciter et humiliter roget. Habet ante se et retro Domínicæ crucis signum, ad memorándam júgiter Christi passiónem. Ante se crucem in cásula portat, ut Christi vestigia diligénter inspiciat, et sequi fervénter

stúdeat. Post se cruce signátus est, ut adversa quælibet ab áliis illáta, cleménter pro Deo tóleret. Ante se crucem gerit, ut própria peccáta lúgeat; post se, ut aliórum étiam commissa per compassiónem défleat, et se médium inter Deum et peccatórem, constitútum esse sciat: Nec ab oratióne et oblatiόne sancta torpéscat, donec grátiam et misericórdiam impetráre mereátur. Quando Sacerdos célebrat, Deum honórat, Angelos lætíficat, Ecclesiám ædificat, vivos ádjuvat, defúctis réquiem præstat; et sese ómnium bonórum participem éfficit.

CAPUT VI

Interrogatio de exercitio ante communionem

VOX DISCIPULI.

Quid agendum?

CUM tuam dignitátem, Dómine, et meam vilitátem penso, valde contremísco, et in me ipso confúndor.

Si enim non accédo, vitam fúgio; et si indigné me ingéssero, offénsam incúrro. Quid ergo fáciam, Deus meus, auxiliátor meus, et consiliátor in necessitátibus?

2. *Breve exercitium
nos doceat Jesus*

Tu doce me viam rectam; propone breve aliquod exercitium, sacrae Communioni congruum. Utile est enim scire, qualiter scilicet

devote ac reverenter tibi praeparare debeam cor meum, ad recipiendum salubriter tuum Sacramentum, seu etiam celebrandum tam magnum et divinum sacrificium.

CAPUT VII

De discussione propriae conscientiae, et emendationis proposito

VOX DILECTI.

*Præmitte conscientiae
examen et confessionem*

Super omnia, cum summa humilitate cordis et supplici reverentia, cum plena fide et pia intentione honoris Dei, ad hoc Sacramentum celebrandum, tractandum, et sumendum, oportet Dei accedere Sacerdotem. Diligenter examina conscientiam tuam, et pro posse tuo, vera contritione et humili confessione eam munda et clarifica; ita ut nil grave habeas aut scias, quod te remordeat et liberum accessum impediat. Habeas displicentiam omnium pec-

catórum tuórum in generali, et pro quotidianis excéssibus magis in speciali dóleas et gemas. Et si tempus patitur, Deo in secreto cordis cunctas confitère passiónum tuárum miserias.

2. *Catalogus
frequentiorum lapsuum*

Ingemisce et dole, quod adhuc ita carnalis sis et mundanus, tam immortificatus a passionibus, tam plenus concupiscentiarum motibus. Tam incustoditus in sensibus exterioribus, tam saepe multis vanis phantasiis implicatus; tam multum inclinatus ad exteriora, tam negligens ad inte-

rióra; tam levis ad risum et dissolutiónem, tam durus ad fletum et compunctiónem; tam promptus ad laxióra et carnis cómmoda, tam segnis ad rigórem et fervórem; tam curiosus ad nova audiénda et pulchra intuénda, tam remíssus ad humília et abjecta amplecténda; tam cúpidus ad multa habénda, tam parcus ad dandum, tam tenax ad retinéndum; tam inconsiderátus in loquéndo, tam incóntinens in tacéndo; tam incompósitus in móribus, tam importúnus in áctibus; tam effúsus super cibum, tam surdus ad Dei verbum; tam velox ad quiétem, tam tardus ad labórem; tam vígilans ad fábulas, tam somnoléntus ad vigílias sacras; tam festínus ad finem, tam vagus ad attendéndum; tam négligens in Horis persolvéndis, tam tépidus in celebrándo, tam áridus in comunicándo; tam cito distráctus, tam raro plene tibi colléctus; tam sú-

bito commótu ad iram, tam fácilis ad altérius displicéntiam, tam pronus ad judicándum, tam rígídu ad arguéndum; tam lætus ad próspéra, tam débilis in advérsis; tam sæpe multa bona propónens, et módicum ad efféctum perdúcens.

3. *Firmum statue propositum*

His et áliis deféctibus tuis, cum dolóre et magna displicéntia própriæ infirmitátis conféssis ac deplorátis, firmum státue propósitum semper emendánda vitam tuam, et in mélius proficiénda. Deínde cum plena resignatióne, et íntegra voluntáte, offer te ipsum in honórem nóminis mei, in ara cordis tui holocáustum perpétuum; corpus tuum scílicet et ánimam mihi fidéliter committéndo : quátenus et sic digne mereáris ad offeréndum Deo sacrificium accédere, et Sacraméntum Córporis mei salúbriter suscipere.

4. *Major satisfactio
pro peccatis*

Non est enim oblátio dignior, et satisfactio major pro peccáti diluéndis quam se ipsum pure et íntegre, cum oblatióne Córporis Christi, in Missa et in Communióne Deo offerre. Si fécerit homo quod

in se est, et vere pœnitúerit : quotiescúmque pro vénia et grátia ad me accésserit, *Vivo ego, dicit Dóminus, qui nolo mortem peccatóris, sed magis ut convertátur et vivat* (Ezec. 33, 11) : quóniam peccatórum suórum non recordábor ámplius, sed cuncta sibi indúlta erunt.

CAPUT VIII

De oblatione Christi in cruce, et propria resignatione

VOX DILECTI. *Gratum non erit quidquid offeres sine te*

Sicut ego me ipsum, expánsis in cruce mánibus, et nudo corpore, pro peccáti tuis Deo Patri sponte ób-tuli, ita ut nihil in me remaneret, quin totum in sacrificium divínæ placatiónis transfret : ita debes et tu temet-ípsam mihi voluntárie in oblatióne puram et sanctam, quotidie in Missa, cum ómnibus ví-ribus et afféctibus tuis, quanto intímus vales, offerre. Quid magis a

te requiro, quam ut te stúdeas mihi ex íntegro resignáre? Quidquid præter te ipsum das, nihil curo : quia non quæro datum tuum, sed te.

2. *Cum hac tui oblatione dignus eris divina unione*

Sicut non sufficeret tibi ómnibus hábitis, præter me : ita nec mihi placére póterit, quidquid déderis, te non oblato. Offer te mihi, et da te totum pro Deo, et erit accépta oblátio. Ecce, ego me

totum obtuli Patri pro te; dedi etiam totum Corpus meum et Sanguinem in cibum, ut totus tuus essem, et tu meus permaneres. Si autem in te ipso steteris, nec sponte te ad voluntatem meam obtuleris non est plena oblatio, nec integra erit inter nos unio. Igitur omnia opera tua praeferre debet spontanea tui ipsius in manus Dei oblatio, si libertatem

consequi vis et gratiam. Ideo enim tam pauci illuminati et liberi intus efficiuntur, quia se ipsos ex toto abnegare nesciunt.

Est firma sententia mea: *Nisi quis renuntiaverit omnibus quae possidet, non potest meus esse discipulus* (Luc. 14, 33). Tu ergo si optas meus esse discipulus, offer te ipsum mihi, cum omnibus affectibus tuis.

CAPUT IX

Quod nos et omnia nostra Deo debemus offerre, et pro omnibus orare

VOX DISCIPULI.

Oblationis formula

Domine, omnia tua sunt, quae in caelo sunt et in terra. Desidero me ipsum tibi in spontaneam oblationem offerre, et tuus perpetuo permanere. Domine, in simplicitate cordis mei offero me ipsum tibi hodie in servitium sempiternum, in obsequium, et in sacrificium laudis perpetuae.

Suscipe me cum hac sancta oblatione tui pretiosi Corporis, quam tibi hodie in praesentia Angelorum, invisibiliter assistentium, offero; ut sit pro me et pro cuncto populo tuo in salutem.

2. *Super altari offer peccata tua*

Domine, offero tibi omnia peccata et delicta mea, quae commisi coram te, et sanctis

Angelis tuis, a die quo primum peccare potui usque ad horam hanc, super placabili altari tuo : ut tu omnia pariter incendas et comburas igne caritatis tuæ, et deleas univèrsas máculas peccatorum meorum; et consciéntiam meam ab omni delicto emundes; et restituas mihi grátiam tuam quam peccando amisi, omnia mihi plene indulgendo, et in ósculum pacis me misericórditer assumendo.

3. Actum contritionis age

Quid possum ágere pro peccátiis meis, nisi humíliter ea confitendo et lamentando, et tuam propitiatióem incessánter deprecando? Deprecor te, exáudi me propítius, ubi adsto coram te, Deus meus. Omnia peccáta mea mihi máxime displicent, nolo ea unquam ámplius perpetrare; sed pro eis dóleo, et dolébo quám diu víxero, parátus pæniténtiam ágere, et pro posse satisfácere. Dimítte mihi, Deus,

dimítte mihi peccáta mea, propter nomen sanctum tuum : salva ánimam meam, quam pretiósó Sángvine tuo redemísti. Ecce comítto me misericórdiæ tuæ, resigno me máni-bus tuis.

Age mecum secúndum bonitátem tuam, non secúndum meam malítiam et iniquitátem.

4. Offer bona tua et Deus ea perficiet

Offero étiam tibi omnia bona mea, quamvis valde pauca et imperfecta, ut tu ea emendes et sanctífices; ut ea grata hábeas et accépta tibi fácias, et semper ad melióra trahas; nec non ad beátum ac laudábilem finem, me pigrum et inútilem homunciónem, perdúcas.

5. Tuas et aliorum necessitates offer

Offero quoque tibi omnia pia desidéria devotórum, necessitátes paréntum, amicórum, fratrum, sorórum, omniumque carórum meórum, et eórum qui mihi

vel aliis propter amorem tuum benefecerunt : Et qui orationes et Missas pro se suisque omnibus dici a me desideraverunt et petierunt, sive in carne adhuc vivant, sive jam saeculo defuncti sint; ut omnes sibi auxilium gratiae tuae, opem consolationis, protectionem a periculis, liberationem a pœnis, advenire sentiant, et ut ab omnibus malis erepti, gratias tibi magnificas læti persolvant.

6. Pro inimicis offer et ora

Offero etiam tibi preces et hostias placationis, pro illis specialiter, qui me in aliquo læserunt, contristaverunt, aut vituperaverunt, vel aliquod dam-

num vel gravamen intulerunt : pro his quoque omnibus, quos aliquando contristavi, conturbavi, gravavi et scandalizavi, verbis, factis, scienter vel ignoranter; ut nobis omnibus pariter indulgeas peccata nostra et mutuas offensiones. Aufer, Domine, a cordibus nostris omnem suspicionem, indignationem, iram et discipationem et quidquid potest caritatem lædere et fraternam dilectionem minuire. Miserere, miserere, Domine, misericordiam tuam poscentibus, da gratiam indigentibus : et fac nos tales existere, ut simus digni gratia tua perfrui, et ad vitam proficiamus æternam. Amen.

CAPUT X

*Quod sacra communio
de facili non est relinquenda*

VOX DILECTI. *Fortiores nos reddit frequens communio*

Frequenter recurrendum est ad fontem gratiae et divinae mise-

ricordiae, ad fontem bonitatis et totius puritatis : quatenus a passionibus tuis et vitiis curari valeas, et contra universas tentationes

et fallácias diabóli fór-
tior atque vigilántior
éffici mereáris. Inimí-
cus sciens fructum et
remédium máximum in
sacra Communióne pó-
situm, omni modo et
occasione nítitur fidé-
les et devótos, quan-
tum prævalet, retrá-
here et impedíre.

*2. Fraudes dæmonis ne
cures et imo contemne.*

Cum enim quidam
sacræ Communióni se
aptáre dispónunt, pejó-
res sátanæ immissi-
ones patiúntur. Ipse ne-
quam spíritus (ut in
Job scribitur) venit in-
ter filios Dei, ut sólita
illos nequítia sua per-
túrbet, aut tímidos ní-
mium reddat et per-
pléxos : quátenus affé-
ctum eórum mínuat,
vel fidem impugnádo
áuferat, si forte aut
omnino Communióne
relinquant, aut cum
tepóre accédant. Sed
non est quidquam cu-
rándum de versútiis et
phantásiis illius, quan-
túmlibet túrpibus et
hórridis; sed cuncta
phantásmata in caput

ejus sunt retorquénda.
Contemnéndus est mi-
ser et deridéndus; nec
propter insúltus ejus et
commotiões, quassús-
citát, sacra est omit-
ténda Commúnio.

*3. Scrupulos
et anxietates depone*

Sæpe étiam impedit
nímia sollicitúdo pro
devotiõe habénda, et
anxietas quædam de
confessiõe faciénda.
Age secúndum consi-
lium sapiéntum, et de-
póne anxietátem et
scrúpulum : quia grá-
tiam Dei impedit, et
devotiõnem mentis dé-
struit. Propter áliquam
parvam tribulatiõnem
vel gravitátem, sacram
ne dimíttas Commu-
niõnem : sed vade ci-
tius confitéri et omnes
offensiões áliis libén-
ter indúlge. Si vero tu
áliquem offendísti, vé-
niam humíliter depre-
cáre, et Deus libénter
indulgébit tibi.

*4. Noli differre,
sed festina ad medicum*

Quid prodest diu tar-
dáre confessiõnem, aut

sacram diffère Communionem? Expurga te quam primum, exspue velociter venenum, festina accipere remedium, et senties melius, quam si diu distuleris. Si hodie propter istud dimittis, cras forsitan aliud majus eveniet: et sic diu posses a Communionem impediri, et magis ineptus fieri. Quanto citius vales, a presenti gravitate et inertia te excutias: quia nihil importat diu anxiam, diu cum turbatione transire, et ob quotidiana obstacula se a divinis sequestrare. Imo plurimum nocet, diu Communionem protelare; nam et gravem torporem consuevit inducere. Proh dolor! quidam tepidi et dissoluti moras confitendi libenter accipiunt, et Communionem sacram idcirco differri cupiunt, ne ad majorem sui custodiam se dare teneantur.

*5. Felix qui sic vivit,
ut quotidie paratus sit*

Heu, quam modicam

caritatem, et debilem devotionem habent, qui sacram Communionem tam faciliter postponunt! Quam felix ille et Deo acceptus habetur, qui sic vivit, et in tali puritate conscientiam suam custodit, ut etiam omni die communicare paratus, et beneaffectatus esset, si ei liceret, et sine nota agere posset! Si quis interdum abstinet humilitatis gratia, aut legitima impediente causa, laudandus est de reverentia. Si autem torpor obruperit, se ipsum excitare debet, et facere quod in se est; et Dominus aderit desiderio suo pro bona voluntate, quam specialiter respicit.

6. Habeas saltem communionis desiderium

Cum vero legitime praepeditus est, habebit semper bonam voluntatem, et piam intentionem communicandi, et sic non carebit fructu Sacramenti. Potest enim quilibet

devótus, omni die et omni hora, ad spirituálem Christi Communió-nem salúbriter et sine prohibitióne accédere : Et tamen certis dié-bus et statúto tém-pore Corpus sui Re-demptóris, cum affe-ctuósa reveréntia sa-cramentaliter debet suscipere, et magis lau-dem Dei et honórem præténdere, quam su-am consolatiónem quæ-rere. Nam tóties mý-stice commúnicat, et invisibíliter reficitur, quóties incarnatiónis Christi mystérium pas-sionémque devóte ré-colit, et in amóre ejus accénditur.

7. *Offer te Deo
in holocaustum*

Qui áliter se non præparat, nisi instánte festo, vel consuetú-dine compellénte, sæpius imparátus erit. Beátus, qui se Dómino in holo-caustum offert, quóties célebrat aut commúnicat. Non sis in cele-brándo nimis prolíxus aut festínus, sed serva bonum commúnem mo-dum cum quibus vivis. Non debes áliis gene-ráre moléstiam et tæ-dium, sed commúnem serváre viam secún-dum majórum institu-tiónem : et pótius alió-rum servíre utilitati, quam própriæ devo-tióni vel afféctui.

CAPUT XI

*Quod corpus Christi et sacra scriptura
maxime sint animæ fideli necessaria*

VOX DISCIPULI. *Chri-stus præsens est in hoc sacramento*

O Dulcíssime Dómine Jesu, quanta est dulcédo devótæ áni-mæ, tecum epulántis in

convívio tuo : ubi ei non álius cibus man-ducándus propónitur, nisi tu únicus diléctus ejus, super ómnia desi-déria cordis ejus desi-derábilis ! Et mihi qui-dem dulce foret, in

præséntia tua ex íntimo afféctu lácrymas fúndere, et cum pia *Magdaléna* pedes tuos lácrymis irrigáre. Sed ubi est hęc devótio? ubi lacrymárum sanctárum copiósá effúsió? Certe in conspéctu tuo et sanctórum Angelórum tuórum, totum cor meum ardére debéret, et ex gáudio flere. Hábeo enim te in Sacraménto vere præséntem, quamvis aliéna spécie occultátum.

2. *Et cultu latriæ adorandus*

Nam in própria et divína claritáte te conspícere, óculi mei ferre non possent : sed neque totus mundus in fulgóre glóriæ majestátis tuæ subsísteret. In hoc ergo, imbecillitáti meæ cónsulis, quod te sub Sacraménto abscóndis. Hábeo vere et adóro, quem Angeli adórant in cælo; sed ego adhuc ínterim in fide, illi autem in spécie et sine velámíne. Me opórtet conténtum esse in lúmine veræ fidei, et in

ea ambuláre, donec adspíret dies ætérnæ claritátis, et umbræ figurárum inclinéntur. *Cum autem vénerit quod perfectum est* (1 Cor. 13. 10), cessábit usus Sacramentórum; quia Beáti in glória cælesti non egent medicámíne sacramentáli : gaudent enim sine fine in præséntia Dei, fácie ad fáciem glóriam ejus speculántes; et de claritáte in claritátem abyszális Deitátis transformáti, gustant Verbum Dei carnem factum, sicut fuit ab íntio et manet in ætérnum.

3. *Ipse solus satiat animam*

Memor cum sim horum mirabílium, grave mihi fit tædium, étiam quódlíbet spirituále solátium : quia quám diu Dóminum meum apérte in sua glória non vídeo, pro níhilo duco omne quod in mundo conspíco et áudio. Testis es tu mihi Deus, quod nulla res me potest consolári, nulla creatúra quietáre, nisi tu, Deus

meus, quem desídero æternáliter contemplá-ri. Sed non est hoc pos-síbile, duránte me in hac mortalitáte. Ideo opórtet ut me ponam ad magnam paciéntiam, et me ipsum in omni desi-derio tibi submittam. Nam et Sancti tui, Dó- mine, qui tecum jam in regno cælórum exsúl- tant, in fide et paciéntia magna, dum víve- rent, advéntum glóriæ tuæ exspectábant. Quod illi credidérunt, ego credo : quod illi speravérunt, ego spe- ro : quo illi pervenérunt, per grátiam tuam me ventúrum confido. Ambulábo interim in fide, extrémis confor- tatus Sanctórum. Ha- bébo étiam libros san- ctos pro solátio et vitæ spéculo; atque super hæc ómnia, sanctíssi- mum Corpus tuum pro singulári remedio et re- fúgio.

1. Christus nos docet sua doctrina et nutrit suo corpore

Duo namque mihi necessária permáxime

séntio in hac vita, sine quibus mihi importá- bilis foret ista miserá- bilis vita. In cárcere córporis hujus detén- tus, duóbus me egére fáteor : cibo scilicet et lúmine. Dedísti itaque mihi infirmo sacrum Corpus tuum ad refe- ctiónem mentis et cór- poris, et posuisti *lucér- nam pédibus meis ver- bum tuum* (Ps. 118, 105). Sine his duóbus bene vívere non pos- sem : nam verbum Dei, lux ánimæ meæ; et Sa- craméntum tuum, pa- nis vitæ. Hæc possunt étiam dici mensæ duæ, hinc et inde in gazo- phylácio sanctæ Ecclé- siæ pósitæ. Una mensa est sacri altáris, habens panem sanctum, id est Corpus Christi pretiós- sum; áltera est divínæ legis, cóntinens doctri- nam sanctam, erúdiens fidem rectam, et fírmi- ter usque ad interióra veláminis, ubi sunt Sancta sanctórum, per- dúcens. Grátias tibi, Dómine Jesu, lux lucis æternæ, pro doctrínæ sacræ mensa, quam

nobis per servos tuos Prophétas et Apóstolos, aliósque Doctóres ministrásti.

5. *Gratias age pro tantis beneficiis*

Grátias tibi, Créator ac Redémptor hóminum, qui ad declarándam toti mundo caritátem tuam, cœnam parásti magnam, in qua non agnum týpicum, sed tuum sanctíssimum Corpus et Sanguinem proposuísti manducándum; lætificans omnes fidèles convivio sacro, et cálice inébrians salutári, in quo sunt omnes deliciæ paradísi, et epulántur nobíscum Angeli sancti, sed suavitate felicióri.

6. *Qualis debeat esse sacerdotis sanctitas*

O quam magnum et honorábile est officium Sacerdótum, quibus datum est Dóminum majestátis verbis sacris consecráre, lábiis benedicere, mánibus tenére, ore próprio súmere, et céteris ministráre! O quam mundæ

debeant esse manus illæ, quam purum os, quam sanctum corpus, quam immaculátum cor erit Sacerdótis, ad quem tóties ingréditur Auctor puritátis! Ex ore Sacerdótis nihil nisi sanctum, nihil nisi honestum et útile procedere debet verbum, qui tam sæpe Christi áccipit Sacraméntum. Oculi ejus simplices et pudici, qui Christi Corpus solent intuéri. Manus puræ et in cælum elevátæ, quæ Creatórem cæli et terræ solent contrectáre. Sacerdótibus speciáliter in Lege dicitur: *Sancti estóte, quóniam ego sanctus sum, Dóminus Deus vester* (Levit. 19, 2).

7. *Oratio sacerdotalis*

« Adjuvet nos grátia tua, omnípotens Deus, ut qui officium sacerdotále suscepimus, digne ac devóte tibi in omni puritate et consciéntia bona famulári valeámus. Et si non póssumus in tanta innocéntia vitæ conversári, ut debémus, concéde nobis

tamen digne flere mala quæ gessimus, et in spiritu humilitatis, ac bonæ voluntatis proposito, tibi ferventius de cetero deservire. »

CAPUT XII

Quod magna diligentia se debeat communicaturus Christo præparare

VOX DILECTI.

*Cor mundum para
Christo*

EGO sum puritatis amator, et dator omnis sanctitatis. Ego cor purum quæro, et ibi est locus requietionis meæ. Para mihi *cænaculum grande, stratum* (Marc. 14, 15), et faciam apud te Pascha cum discipulis meis. Si vis ut veniam ad te et apud te maneam, expurga vetus fermentum, et munda cordis tui habitaculum. Exclûde totum sæculum, et omnem vitiõrum tumultum; sede tamquam *passer solitarius in tecto*. (Ps. 101, 8), et cogita excëssus tuos in amaritudinẽ animæ tuæ. Omnis namque amans, suo dilècto amatõri õptimum et pulcherrimum præparat locum, quia in hoc

cognõscitur affèctus suscipiẽtis dilèctum.

2. *Fac quod in te est, reliquum Christus supplebit*

Scito tamen, te non posse satisfacere huic præparatiõni, ex merito tuæ actionis, etiãmsi per integrum annum te præparares, et nihil aliud in mente haberes. Sed ex sola pietate et gratia mea permittaris ad mensam meam accedere: ac si mendicus ad prandium vocaretur divitis, et ille nihil aliud habeat ad retribuendum beneficiis ejus, nisi se humiliando et ei gratias agendo. Fac ergo quod in te est, et diligenter facito, non ex consuetudine, non ex necessitate; sed cum timore, et reverentia, et affèctu, accipe Corpus dilècti Dõmini Dei tui, dignantis ad te

venire. Ego sum qui vocávi, ego jussi fieri, ego supplébo quod tibi deest: veni, et súscipe me.

3. Sanctificationem tuam require

Cum grátiam devotiónis tribuo, grátias age Deo tuo; non quia dignus es, sed quia tui misértus sum. Si non habes, sed magis áridum te sentis, insiste oratióni, ingemisce et pulsa: nec desístas, donec mereáris micam aut guttam grátiae salutáris accípere. Tu mei indiges, non ego tui indigeo. Nec tu me sanctificáre venis, sed ego te sanctificáre et melioráre vénio. Tu venis ut ex me sanctificéris, et mihi uniáris, ut novam grátiam recípias, et de novo ad emendatiónem accendáris. Noli negligere hanc grátiam; sed præpara cum omni diligéntiacor tuum, et introduc ad te diléctum tuum.

4. Memento suscepti hospitis

Opórtet autem, ut non solum te præpares ad devotiónem ante Communiónem, sed ut étiam te sollicitè consérves in ea post Sacraménti perceptiónem. Nec minor custódia post exigitur, quam devóta præparatio prius. Nam bona póstmodum custódia, óptima iterum est præparatio ad majórem grátiam consequéndam. Ex eo quippe valde indispositus quis rédditur, si statim fúerit nimis effúsus ad exterióra solátia. Cave a multilóquio, mane in secreto et frúere Deo tuo: ipsum enim habes, quem totus mundus tibi auférre non potest. Ego sum, cui te totum dare debes: ita ut jam ultra non in te, sed in me absque omni sollicitúde vivas.

CAPUT XIII

Quod toto corde anima devota Christi unionem in sacramento affectare debet

VOX DISCIPULI.

Petitio hujus unionis

Quis mihi det, Dómine, ut invéniam te (Cant. 8, 1) solum, et apériam tibi totum cor meum, et fruar te sicut desiderat ánima mea *et jam me nemo despiciat* (ibid.), nec ulla creatúra me móveat vel respiciat, sed tu solus mihi loquáris et ego tibi, sicut solet diléctus ad diléctum loqui, et amícus cum amíco convívári? Hoc oro. hoc desídero, ut tibi totus úniar, et cor meum ab ómnibus créatis rebus ábstraham, magisque per sacram Communió-nem ac frequéntem celebratió-nem, cæléstia et ætérna sápere discam. Ah! Dómine Deus, quando ero tecum totus uníus et absórptus, meique totaliter oblítus? Tu in me, et ego in te; et sic

nos páriter in unum manére concéde.

2. *Aspirationes ad illam*

Vere tu es *diléctus meus, eléctus ex millibus* (Cant. 5, 10), in quo complácuít ánimæ meæ habitáre ómnibus diébus vitæ suæ. Vere tu pacíficus meus, in quo pax summa et réquies vera, extra quem labor et dolor, et infinita miséria. Vere tu es Deus absconditus; et consílium tuum non est cum impiis, sed cum humílibus et simplici-bus sermo tuus. *O quam suávis est, Dómine, spírítus tuus!* (Sap. 12, 1) qui, ut dulcédinem tuam in filios demonstráres, pane suavís-simo, de cælo descen-dénte, illos reficere dignáris. *Vere non est ália nátio tam grandis, quæ hábeat deos appropinquántes sibi, sicut tu,*

Deus noster (Deut. 4, 7), ades univérsis fide- libus tuis; quibus ob quotidiánum solátium, et cor erigéndum in cælum, te tribuis ad edéndum et fruéndum.

3. *Talis unio est optima gratiarum actio pro Eucharistiæ dono*

Quæ est enim ália gens tam ínclýta, sicut plebs christiána? Aut quæ creatúra sub cælo tam dilécta, ut ánima devóta, ad quam in- gréditur Deus, ut pascat eam carne sua gloriósa? O ineffábilis grátia! O admirábilis dignátio! O amor im- ménsus hómíni singu-

láríter impénsus! Sed quid retribuam Dómino pro grátia ista, pro caritáte tam exímia? Non est áliud quod grátius donáre queam, quam ut cor meum Deo meo totáliter tribuam, et íntime conjúgam. Tunc exsultábunt óm- nia interióra mea, cum perfécte fúerit uníta Deo ánima mea. Tunc dicet mihi : Si tu vis esse mecum, ego volo esse tecum. Et ego re- spondébo illi : Digná- re, Dómine, manére mecum, ego volo libén- ter esse tecum. Hoc est totum desidérium me- um, ut cor meum tibi sit unítum.

CAPUT XIV

De quorundam devotorum ardenti desiderio ad corpus Christi

VOX DISCIPULI
Fervorem devotorum meditare

O *Quam magna multi- tudo dulcédinis tuæ, Dómine, quam abscon- didisti tíméntibus te!* (Ps. 30, 20.) Quando recór- dor devotórum aliquó- rum, ad Sacraméntum

tuum, Dómine, cum máxima devotióne et afféctu accedéntium, tunc sáepius in me ipso confúndor et erubésco, quod ad altáre tuum, et sacrae Communiónis mensam, tam tépide et frígide accédo : quod ita áridus, et sine affe-

ctiōne cordis máneo : quod non sum totaliter accensus coram te Deo meo, nec ita vehementer attractus et affectus, sicut multi devoti fuerunt, qui præ nimio desiderio Communionis, et sensibili cordis amore, a fletu se non potuerunt continere : sed ore cordis et corporis pariter, ad te Deum fontem vivum medullitus inhiabant, suam esuriam non valentes aliter temperare nec satiare, nisi Corpus tuum, cum omni iucunditate et spirituáli aviditate accepissent.

2. *Quam ardens erat eorum fides!*

O vera ardens fides eorum, probabile existens argumentum sacræ præsentiae tuæ! Isti enim veraciter cognoscunt Dominum suum *in fractione panis*, (Luc. 24, 35) quorum cor tam valide ardet in eis de Jesu ambulante cum eis. Longe est a me sæpe talis affectus et devotio, tam vehemens amor et ardor.

Esto mihi propitius, Jesu bone, dulcis et benigne : et concede pauperi mendico tuo, vel interdum modicum de cordiali affectu amoris tui in sacra Communionis sentire, ut fides mea magis convalescat, spes in bonitate tua proficiat, et caritas semel perfecte accensa, et cælesti manna experta, nunquam deficiat.

3. *Pete et saltem desidera talem fidem*

Potens est autem misericordia tua, etiam gratiam desideratam mihi præstare, et in spiritu ardoris, cum dies beneplaciti tui venerit, me clementissime visitare. Etenim licet tanto desiderio tam specialium devotorum tuorum non ardeam, tamen de gratia tua, illius magni inflammati desiderii desiderium habeo, orans et desiderans, omnium talium fervidorum amatorum tuorum participem me fieri, ac eorum sancto consortio annumerari.

CAPUT XV

*Quod gratia devotionis, humilitate
et sui ipsius abnegatione acquiritur*

VOX DILECTI. *Gratiam
devotionis humiliter
exspecta*

Oportet te devoti6nis gratiam instanter qu6rere, desideranter petere, patienter et fiducialiter exspectare, gratanter recipere, humiliter conservare, studiose cum ea operari, ac Deo tempus et modum sup6rn6e visitationis, donec veniat, committere. Humiliare pr6cipue te debes, cum parum aut nihil devoti6nis int6rius sentis; sed non nimium dejici, nec inordinate contristari. Dat s6pe Deus in uno brevi momento, quod longo negavit tempore; dat quandoque in fine, quod in principio orationis distulit dare.

*2. Tolle obstaculum
et gratia affluet*

Si semper cito gratia dar6tur, et pro voto

ad6sset, non esset infirmo h6mini bene portabile. Propterea in bona spe, et humili patientia, exspectanda est devoti6nis gratia. Tibi tamen et peccatis tuis imputa, cum non datur, vel etiam occulte tollitur. M6dicum quandoque est, quod gratiam impedit et abscondit; si tamen m6dicum, et non potius grande dici debeat, quod tantum bonum prohibet. Et si hoc ipsum m6dicum vel grande amoveris et perfecte viceris, erit quod petisti.

*3. Deinde Deo
te totum trade*

Statim namque, ut te Deo ex toto corde tradideris, nec hoc vel illud, pro tuo libitu seu velle qu6seris, sed integre te in ipso posueris, unitum te invenies et pacatum; quia nil ita bene sapiet et pla-

cébit, sicut beneplácitum divínæ voluntátis. Quisquis ergo intentiónem suam, simplici corde sursum ad Deum leváverit, seque ab omni inordináto amóre, seu displicéntia cujúslibet rei creatæ evacuáverit, aptíssimus grátia percipiéndæ, ac dignus devotiónis múnere erit. Dat enim Dóminus ibi benedictiónem suam, ubi vasa vácuá invénerit. Et quanto perféctius infirmis quis renúnciat, et magis sibi ipsi per contéptum sui móritur, tanto grátia celérius venit, copiósius intrat, et áltius liberum cor élevat.

4. *Per sui ipsius abnegationem acquiritur*

Tunc vidébit, et áffluet, et mirábitur, et dilatábitur cor ejus in ipso, quia manus Dómini cum eo, et ipse se pósuit totáliter in manu ejus usque in sæculum. Ecce sic benedicetur homo, qui quærit Deum in toto corde suo, nec *in vanum accipit ánimam suam* (Ps. 23, 4). Hic, in accipiéndo sacram Eucharístiam, magnam promerétur divínæ uniónis grátiam, quia non respicit ad própriam devotiónem et consolatiónem, sed super omnem devotiónem et consolatiónem, ad Dei glóriam et honórem.

CAPUT XVI

Quod necessitates nostras Christo aperire, et ejus gratiam postulare debemus

VOX DISCIPULI.

Infirmittates nostras scit et sanat Christus

O Dulcíssime atque amantíssime Dómine, quem nunc devóte

desidero suscipere, tu scis infirmitátem meam et necessitátem quam pátor; in quantis malis et víitiis jáceo; quam sæpe sum gravátus, tentátus, turbátus et

inquinátus. Pro remé-
dio ad te vénio, pro
consolatióne et suble-
vámine te déprecor.
Ad ómnia sciéntem lo-
quor cui manifésta sunt
ómnia interióra mea, et
qui solus potes me per-
fécte consolári, et ad-
juváre. Tu scis, quibus
bonis indígeo præ óm-
nibus, et quam pauper
sum in virtútibus.

2. *Eum ergo adi-
cum fiducia*

Ecce, sto ante te pau-
per et nudus, grátiam
póstulans, et miseri-
córdiam implórans. Ré-
fice esuriéntem mendí-
cum tuum, accénde fri-
giditytatem meam igne
amóris tui, illúmina
cæcítatem meam clari-
táte præséntiæ tuæ.
Verte mihi ómnia ter-
réna in amaritúdinem,
ómnia grávia et con-
trária in paciéntiam,
ómnia ínfima et creáta
in contéptum et obli-
vióne. Erige cor

meum ad te in cælum,
et ne dimíttas me va-
gári super terram. Tu
solus mihi ex hoc jam
dulcéscas usque in sæ-
culum; quia tu solus
cibus et potus meus,
amor meus et gáudium
meum, dulcédo mea et
totum bonum meum.

3. *Eique perfecte uniri*

Utinam me totáliter
ex tua præséntia accén-
das, combúras et in te
transmútes; ut unus
tecum efficiar spíritus,
per grátiam intérnæ
uniónis et liquefacti-
onem ardéntis amóris!
Ne patiáris me jejúnum
et áridum a te recé-
dere, sed operáre me-
cum misericórditer, sic-
ut sæpius operátus es
cum Sanctis tuis mira-
bíliter. Quid mirum, si
totus ex te ignéscerem,
et in me ipso defice-
rem; cum tu sis ignis
semper ardens, et nun-
quam deficiens; amor
corda purificans et in-
telléctum illúminans?

CAPUT XVII

*De ardenti amore et vehementi affectu
suscipiendi Christum*

VOX DISCIPULI

*Sanctorum devotionem
imitare*

CUM summa devoti-
one et ardenti am-
ore, cum toto cordis
affectu et fervore, desi-
dero te Dómine, susci-
pere, quemádmódum
multi Sancti et devó-
tæ persónæ, in com-
municándo te desidera-
vérunt, qui tibi máxi-
me in sanctitáte vitæ
placuérunt, et in arden-
tíssima devotióne fué-
runt. O Deus meus,
amor ætérmus, totum
bonum meum, felicitas
interminábilis! cúpio
te suscipere cum vehe-
mentíssimo desidério,
et digníssima reverén-
tia, quam áliquis San-
ctórum unquam hábuit,
et sentire pótuit.

2. *Imo opta tibi arden-
tissimum B. Virginis
affectum in Annun-
tiatione*

Et licet indignus sim
ómnia illa sentiménta

devotiónis habére, ta-
men offero tibi totum
cordis mei affectum, ac
si ómnia illa gratíssi-
ma inflammáta desidé-
ria solus habérem. Sed
et quæcúmque potest
pia mens concipere et
desideráre, hæc ómnia
tibi, cum summa vene-
ratióne et íntimo fer-
vóre, præbeo et offero.
Nihil opto mihi reser-
váre, sed me et ómnia
mea tibi sponte et li-
bentíssime immoláre.
Dómine Deus meus,
creátor meus, et re-
démptor meus, cum
tali affectu, reverén-
tia, laude et honóre,
cum tali gratitúdine,
dignitáte et amore,
cum tali fide, spe et
puritáte, te affecto hó-
die suscipere, sicut te
suscepit et desiderávit
sanctíssima Mater tua,
gloriósa Virgo María,
quando Angelo evan-
gelizánti sibi incarna-
tiónis mystérium, hu-
míliter ac devóte res-

póndit : *Ecce ancilla Dómini, fiat mihi secúndum verbum tuum.* (Luc. 1, 38.)

3. *Opta etiam S. Præcursoris amorem*

Et sicut beátus præcúrsor tuus, excellentissimus Sanctórum Joánnes Baptísta, in præsentia tua lætabúndus exsultávit in gáudio Spíritus Sancti, dum adhuc matérnis clauderétur viscéribus; et póstmodum cernens inter hómines Jesum ambulántem, valde se humilians, devóto cum afféctu dicébat : *Amicus autem sponsi, qui stat, et audit eum, gáudio gaudet propter vocem sponsi* (Joann. 3, 29) : sic et ego, magnis et sacris desidériis opto inflammári, et tibi ex toto corde me ipsum præsentáre. Unde et ómnium devotórum córdium jubilatiónes, ardéntes afféctus, mentáles excéssus, ac supernaturáles illuminatiónes, et cælicas visiónes tibi óffero et exhibeo, cum ómnibus

virtútibus et láudibus, ab omni creatúra in cælo et in terra celebrátis et celebrándis, pro me et ómnibus mihi in oratióne commendátis; quátenus ab ómnibus digne laudéris, et in perpétuum glorificéris.

4. *Oblationis formula*

Accipe vota mea, Dómine Deus meus, et desidéria infinitæ laudatiónis, ac imménsæ benedictiόνis; quæ tibi, secúndum multitudinem ineffábilis magnitúdinis tuæ, jure debéntur. Hæc tibi reddo et réddere desidéro, per síngulos dies et moménta témporum, atque ad reddéndum mecum tibi grátias et laudes, omnes cælestes spíritus, et cunctos fideles tuos, précibus et afféctibus invíto et exóro.

5. *Vota pro omnibus et precatio*

Laudent te univérsi pópuli, tribus et linguæ; et sanctum ac mellífluum nomen tu-

um, cum summa jubilatione, et ardenti devotione magnificent. Et quicumque reverenter ac devote altissimum Sacramentum tuum celebrant, et plena fide recipiunt, gratiam et misericordiam apud te invenire mereantur,

et pro me peccatore suppliciter exorent. Cumque optata devotione, ac fruibili unione potiti fuerint, et bene consolati, ac mirifice refecti, de sacra mensa caelesti abscesserint, mei pauperis recordari dignentur.

CAPUT XVIII

Quod homo non sit curiosus scrutator sacramenti, sed humilis imitator Christi, subdendo sensum suum sacrae fidei

VOX DILECTI. *Curiosa inquisitio vitanda*

CAVENDUM est tibi a curiosa et inutili perscrutatione hujus profundissimi Sacramenti, si non vis in dubitationis profundum submergi.

Qui scrutator est majestatis, opprimetur a gloria (Prov. 25, 27). Plus valet Deus operari, quam homo intelligere potest. Tolerabilis, pia et humilis inquisitio veritatis, parata semper doceri, et per sanas Patrum sententias studens ambulare.

2. *Fidei simplicitas et securitas*

Beata simplicitas, quae difficiles quaestionum relinquit vias, et plana ac firma pergit semita mandatorum Dei. Multi devotionem perdidērunt, dum altiora scrutari voluerunt. Fides a te exigitur, et sincera vita; non altitudo intellectus, neque profunditas mysteriorum Dei. Si non intelligis, nec capis, quae infra te sunt; quomodo comprehendes, quae supra te sunt? Subdere Deo, et humilia sensum tuum fidei, et dabitur

tibi sciéntiæ lumen, prout tibi fúerit útile ac necessárium.

3. *Tentationes contra hoc sacramentum sæpe prosunt fidelibus*

Quidam gráviter tentántur de fide et Sacraménto; sed non est hoc ipsis imputándum, sed pótius inimico. Noli curáre, noli disputáre cum cogitatióibus tuis, nec ad immíssas a diábolo dubitatiónes respónde; sed crede verbis Dei, crede Sanctis ejus et Prophétis, et fúgiet a te nequam inimicus. Sæpe multum prodest, quod tália sústinet Dei servus. Nam infidéles et peccatóres non tentat, quos secúre jam póssidet; fidéles autem devótos váriis modis tentat et vexat.

4. *Non fallit Deus, sed docet humiles.*

Perge ergo cum simplici et indubitáta fide, et cum súplici reveréntia ad Sacraméntum accéde. Et quidquid intelligere non vales, Deo omnipoténti secúre commítte. Non fallit te

Deus; fállitur, qui sibi ipsi nímium credit. Gráditur Deus cum simplicibus, revélat se humílibus, dat intelléctum párvulis; áperit sensum purisméntibus, et abscondit grátiam curiosis et supérbis. Rátio humana débilis est et falli potest; fides autem vera falli non potest.

5. *Mysterium fidei et amoris*

Omnis rátio et naturalis investigátio fidem sequi debet, non præcédere nec infringere. Nam fides et amor ibi máxime præcélunt, et occúltis modis in hoc sanctíssimo et super-excellentíssimo Sacraménto operántur. Deus ætérnus et imménsus infinitæque poténtiæ, facit magna et inscrutable in cælo et in terra, nec est investigátio mirabílium óperum ejus. Si tália essent ópera Dei ut fá-cile ab humana ratióne caperéntur, non essent mirabília nec ineffabilia dicénda.

Index Librorum et Caputum

LIBER PRIMUS

Admonitiones ad spiritualem vitam utiles

Cap.		
1	De Imitatione Christi, et contemptu omnium varietatum mundi	3
2	De humili sentire sui ipsius	4
3	De doctrina veritatis	6
4	De providentia in agendis	8
5	De lectione sanctarum Scripturarum	9
6	De inordinatis affectionibus.	10
7	De vana spe, et elatione fugienda	10
8	De cavenda nimis familiaritate	11
9	De obedientia et subjectione	12
10	De cavenda superfluitate verborum	13
11	De pace acquirenda, et zelo proficiendi	14
12	De utilitate adversitatis	15
13	De tentationibus reprimendis	16
14	De temerario iudicio vitando	19
15	De operibus ex caritate factis	20
16	De sufferentia defectuum aliorum	21
17	De monastica vita	22
18	De exemplis sanctorum Patrum	23
19	De exercitiis boni Religiosi.	25
20	De amore solitudinis, et silentii	28
21	De compunctione cordis	31
22	De consideratione humanæ miseriæ	33
23	De meditatione mortis	35
24	De iudicio, et pœnis peccatorum	38
25	De ferventi emendatione totius vitæ nostræ	41

LIBER SECUNDUS

Admonitiones ad interna trahentes

1	De interna conversatione	46
2	De humili submissione	49

3	De bono pacifico homine	50
4	De pura mente, et simplici intentione	51
5	De propria consideratione	52
6	De lætitia bonæ conscientiæ	53
7	De amore Jesu super omnia	54
8	De familiari amicitia Jesu	55
9	De carentia omnis solatii	57
10	De gratitudine pro gratia Dei	61
11	De paucitate amatorum crucis Jesu	63
12	De regia via sanctæ Crucis.	64

LIBER TERTIUS

De interna consolatione

1	De interna Christi locutione ad animam fidelem	71
2	Quod Veritas intus loquitur sine strepitu verborum	72
3	Quod verba Dei cum humilitate sunt audienda, et quod multi ea non ponderant	73
4	Quod in veritate et humilitate, coram Deo conversandum est	75
5	De mirabili effectu divini amoris.	77
6	De probatione veri amatoris	80
7	De occultanda gratia sub humilitatis custodia	82
8	De vili æstimatione sui ipsius, in oculis Dei.	84
9	Quod omnia ad Deum, sicut ad finem ultimum, sunt referenda	86
10	Quod spreto mundo, dulce est servire Deo	87
11	Quod desideria cordis examinanda sunt, et moderanda	89
12	De informatione patientiæ, et luctamine adversus concupiscentias	90
13	De obedientia humilis subditi, ad exemplum Jesu Christi	92
14	De occultis Dei judiciis considerandis, ne extollamur in bonis	93

15	Qualiter standum sit ac dicendum, in omni re desiderabili	95
16	Quod verum solatium in solo Deo est quærendum.	96
17	Quod omnis sollicitudo in Deo statuenda sit.	97
18	Quod temporales miseriæ, exemplo Christi, æquanimitèr sunt ferendæ	98
19	De tolerantia injuriarum, et quis verus patiens probetur	100
20	De confessione propriæ infirmitatis, et hujus vitæ miseriis	101
21	Quod in Deo super omnia bona et dona requiescendum est	103
22	De recordatione multiplicium beneficiorum Dei	106
23	De quatuor magnam importantibus pacem	108
24	De evitatione curiosæ inquisitionis super alterius vita	110
25	In quibus firma pax cordis, et verus profectus consistit.	111
26	De eminentia liberæ mentis, quam supplex oratio magis meretur, quam lectio	113
27	Quod privatus amor a summo bono maxime retardat	114
28	Contra linguas obtrectatorum	116
29	Qualiter, instante tribulatione, Deus invocandus est et benedicendus.	116
30	De divino petendo auxilio, et confidentia recuperandæ gratiæ	117
31	De neglectu omnis creaturæ. ut Creator possit inveniri	120
32	De abnegatione sui, et abdicatione omnia cupiditatis	122
33	De instabilitate cordis, et de intentione finali ad Deum habenda	123
34	Quod amanti sapit Deus super omnia, et in omnibus	124
35	Quod non est securitas a tentatione in hac vita	126
36	Contra vana hominum judicia	127

37	De pura et integra resignatione sui, ad obtinendam cordis libertatem	128
38	De bono regimine in externis, et recurſu ad Deum in periculis	129
39	Quod homo non ſit importunus in negotiis	130
40	Quod homo nihil boni ex ſe habet, et de nullo gloriari poteſt	131
41	De contemptu omnis temporalis honoris	133
42	Quod pax non eſt ponenda in hominibus	134
43	Contra vanam et ſæcularem ſcientiam	135
44	De non attrahendo ſibi res exteriores	136
45	Quod omnibus non eſt credendum : et de facili lapſu verborum	137
46	De confidentia in Deo habenda quando inſurgunt verborum jacula	139
47	Quod omnia gravia pro æterna vita ſunt toleranda	141
48	De die æternitatis, et hujus vitæ anguſtiis	143
49	De deſiderio æternæ vitæ et quanta ſint certantibus bona promiſſa	145
50	Qualiter homo deſolatus ſe debet in manus Dei offerre	149
51	Quod humilibus inſiſtendum eſt operibus, cum deficitur a ſummis	152
52	Quod homo non reputet ſe conſolatione dignum ſed magis verberibus reum	153
53	Quod gratia Dei non miſcetur terrena ſapientibus	154
54	De diverſis motibus naturæ et gratiæ	156
55	De corruptione naturæ, et efficaciæ gratiæ divinæ	159
56	Quod nos ipſos abnegare, et Chriſtum imitari debemus per crucem	162
57	Quod homo non ſit nimis dejectus quando in aliquos labitur defectus	164
58	De altioribus rebus, et occultis judiciis Dei non ſcrutandis	165
59	Quod omnis ſpes et fiducia in ſolo Deo eſt figenda	169

LIBER QUARTUS

De Sacramento Altaris

1	Cum quanta reverentia Christus sit suscipiendus .	172
2	Quod magna bonitas et caritas Dei in Sacramento homini exhibetur	177
3	Quod utile sit sæpe communicare	180
4	Quod multa bona præstantur devote communicantibus.	182
5	De dignitate Sacramenti, et statu sacerdotali .	185
6	Interrogatio de exercitio ante Communionem .	186
7	De discussione propriæ conscientiæ, et emendationis proposito	187
8	De oblatione Christi in cruce et propria resignatione	189
9	Quod nos et omnia nostra Deo debemus offerre, et pro omnibus orare	190
10	Quod sacra Communio de facili non est relinquenda	192
11	Quod Corpus Christi et sacra Scriptura maxime sint animæ fidei necessaria	195
12	Quod magna diligentia se debeat communicaturus Christo præparare	199
13	Quod toto corde anima devota Christi unionem in Sacramento affectare debet	201
14	De quorundam devotorum ardenti desiderio ad Corpus Christi	202
15	Quod gratia devotionis humilitate, et sui ipsius abnegatione acquiritur	204
16	Quod necessitates nostras Christo aperire, et ejus gratiam postulare debemus	205
17	De ardenti amore et vehementi affectu suscipiendi Christum	207
18	Quod homo non sit curiosus scrutator Sacramenti, sed humilis imitator Christi subdendo sensum suum sacræ fidei	209

Index Rerum

Primus numerus librum, secundus caput, tertius (si adsit) paragraphum denotat.

- Abnegatio** sui II, 11, (3).
— III, 32; 39; 56. — IV, 15.
Adversitas I, 12, (1, 2).
— III, 18; 29; 47; 59.
Affectus inordinati I, 6; 8;
10. — II, 7; 8. — III, 27;
31; 39; 42; 45; 55.
Amor Dei (vel Jesu) II,
7; 8; 10. — III, 5; 6; 9; 21;
22; 31; 34; 42. — IV, 8; 9.
Apostoli III, 22, (4).
- Beatitudo æterna** III, 47;
48; 49.
Beneficiorum Dei recor-
datio III, 11; 22.
- Cælestium rerum amor**
III, 47; 48; 49, (1, 3).
Caritas (sine operibus) I,
15, (1).
Caritas fraterna I, 14; 15;
16. — II, 3. — III, 19; 24;
36; 46.
Communions præparatio
IV, 1; 2; 3; 4; 6; 7; 9; 12;
15; 16; 17.
Communione(m) (Post) III,
5; 10; 21; 34. — IV, 8; 9;
11; 13; 14.
Compunctio cordis I, 21.
Concupiscentia pugnanda
III, 12; 35; 54.
Confessio peccatorum IV,
7.
Confidentes in Deum III,
23; 45, (1, 3); 46; 59. —
IV, 3; 4; 6; 16.
- Conformitas divinæ volun-**
tati III, 11; 15; 17; 18; 29;
37; 38; 39; 50; 59.
Conscientia bona II, 6.
Consolatio I, 25. — II, 9;
12. — III, 16; 30; 52.
Contritio I, 21. — III, 4;
20; 52. — IV, 7; 9.
Conversionis initia I, 18;
25. — II, 1. — III, 6; 7; 23;
25; 27; 33; 52; 54; 55.
Crux Christi et nostra II,
11; 12.
Curiositas pugnanda I, 5,
(2). — III, 24; 44. — IV, 18.
- Defectus (aliorum)** I, 11;
14; 16. — II, 5. — **Proprii**
III, 57.
Desideria I, 6. — III, 11;
15; 27; 32; 39; 55.
Devotio III, 3, (6); 4, (5);
7. — IV, 15.
Emendatio vitæ I, 25. —
II, 22, (5).
Examen conscientie I, 19,
(4); 25, (4). — III, 54. — IV,
7.
Exempla bonorum et San-
ctorum I, 18.
- Exercitia spiritualia** I, 19;
20; 21; 22; 23; 24. — III,
14; 48.
- Familiaritas vitanda** I, 8.
— **quærenda** II, 8.
Fervor I, 18, (5); 19, (6);
25. — III, 5; 47; 48; 56. —
IV, 14; 15; 17.

Finis ultimus Deus III, 9.
Fragilis omnis homo I, 22.

Gaudium I, 20. — II, 6;
9. — III, 16.

Gloria (Dei, Sanctorum,
bona, falsa) II, 6, (2). — III,
40; 47; 48.

Gratia I, 3, (6). — II, 9.
— III, 7; 14; 30; 40; 44;
45; 53; 54; 55.

Gratiarum actio II, 10. —
III, 10; 22.

Homo (peregrinus) I, 23,
(9). — (internus) II, 1, (7);
5, (2). — III, 43, (3); (men-
dax) III, 45.

Honores contemnendi III,
41.

Humilitas I, 2; 7; 22. —
II, 2; 5; 6; 10. — III, 4; 7;
8; 13; 20; 40; 41; 52. —
IV, 18.

Jesus amandus II, 1; 7;
8; 11.

Intentio simplex I, 15. —
II, 4. — III, 9; 31; 33.

Judicium Dei I, 24. — III,
14; 58. (temerarium) I, 14.
— II, 3. — III, 36.

Lapsus non debet despe-
rare III, 57.

Lapsus in verbo facilis III,
45, (4, 5).

Laudes non sunt curandæ
II, 6, (2, 3).

Lectio Sacra I, 5, (1). —
III, 43. — IV, 11, (4).

Libertas vera III, 26; 27;
37; 38.

Libertas nimia I, 21.

Linguas detractorum de-
spicias III, 28.

Loci mutatio I, 9.

Locutio interna Christi
(*per multa capita librorum*
III et IV).

Magister intus docet I, 3.
— III, 2; 3, etc.

Merita nostra III, 7, (5).

Misera humana I, 22. —
III, 18; 20.

Mors I, 3, (5); 19, (6); 23;
24, (4).

Mortificatio I, 11, (3). —
II, 1, (8); 6. — *Vide Abne-
gatio.*

Mundi contemptio III, 10.

Naturæ corruptæ motus
et mala III, 54; 55.

Necessitates corporales I,
22.

Negligentia I, 18, (6); 21,
(2); 22; 24, (3); 25. — II, 1.
— III, 3; 6; 27; 30; 35; 37;
53; 55; 57.

Negotia I, 4. — III, 39.

Obedientia I, 9. — III,
10, (6); 13; 49, (6).

Oblatio Deo IV, 7, (4); 8.

Opera I, 15; 16, (3); 19,
(3). — III, 51.

Oratio II, 1. — III, 1; 2;
3; 38; 43.

Otiosus I, 19, (4). *Vide*
Negligentia.

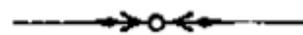
Passio Christi II, 1. —
IV, 2.

Passiones I, 3, (3, 5); 11,
(2, 3); 25. — III, 12; 35; 53;
54.

Patientia II, 11; 12. — III,
12; 18; 19; 30; 35; 47.

Pax I, 6; 11; 17. — II, 3;
6. — III, 7; 11; 23; 25; 38.

- Peccatores I, 23; 24. — III, 14; 55.
- Peregrini sumes I, 17, (1); 23, (9).
- Perfectio I, 3, (4); 11, (2, 6); 25, (11). — III, 32; 39, (4).
- Præsumptio III, 7, (2).
- Probatio I, 13, (5); 17. — III, 49.
- Profectus I, 11; 17; 18; 19; 25. — III, 25; 39, (4).
- Propositum I, 19; 22, (5, 6); 35, (5).
- Prudentia I, 3, (6); 4, (1, 2).
- Purgatorium in terris I, 24, (2).
- Puritas cordis II, 4. — III, 27, (4).
- Pusillanimes. *Vide Negligentes.*
- Quies II, 1, (1). — III, 21.
- Religio — (sus) I, 17-25. — III, 2; 3; 10; 21; 56. — IV, 5; 7; 10-12; 18.
- Resignatio III, 17, (?); 37. — *Vide conformitas.*
- Sacerdotes IV, 5; 11; 18.
- Sacramentum (seu Eucharistia) *L. IV in extenso.*
- Sancti I, 18. — III, 58.
- Sapientia, I, 1, (3); 2, (4); 3; 4, (2) — II, 1, (7).
- Scientia I, 1; 2; 3. — III, 43.
- Scriptura sacra I, 5. — IV, 11, (4).
- Servitus Dei III, 10.
- Simplicitas I, 3. — II, 4.
- Spes I, 7; 25, (2, 3). — III, 45; 47.
- Superbia I, 6; 7; 14. — II, 11, (5) — III, 7-9; 13-14; 40; 52.
- Tempus I, 19, (6, 7); 25, (11); 23; 5; (8).
- Tentatio I, 13. — II, 9. — III, 6; 12; 14; 16-21; 23; 29; 30; 35; 37; 47-50. — III, 52; 55; 57; 59.
- Tribulatio. *Vide Tentatio.*
- Unio divina II, 1; 8. — III, 1-3; 21; 43.
- Vanitas sæculi I; 8; 3; 7. — II, 1, (4, 5).
- Vita Christi I, 1, (1, 2). — III, 18, (3).
- Vita æterna III, 47-49.
- Vita emendanda I, 22; 25.
- Vita sacerdotalis III, 10. — IV, 5; 7; 10; 18.
- Vocatio III, 10.
- Zelus erga nosmetipsos I, 3, (5). — II, 3.

Preces et Lectiones

DE IMITATIONE CHRISTI AD MISSAM AUDIENDAM

Primus numerus librum, secundus caput, tertius (si adsit) paragraphum denotat

De præstantia Ssmi Sacrificii Missæ et de dignitate sacerdotali. iv, 5; iv, 11, (5-7).

Præparatio ad Missam :

Quanta cum reverentia ad mysteria accedendum. iv, 1.

Oratio ad Deum. iv, 2.

Ad Confiteor :

De compunctione cordis. i, 21, (1-2). iv, 7.

Ad Gloria in excelsis :

Lauda Deum. iv, 17, (2-5).

Ad Collectam :

Oratio pro purgatione cordis et cælesti sapientia. iii, 27, (4-5).

Ad Epistolam :

De lectione sanctarum Scripturarum. i, 5.

Ad Evangelium :

Quod verba Dei sunt audienda cum humilitate. iii, 3, (4-5).

Ad Credo :

Humilia sensum tuum sacræ fidei. iv, 18.

Ad Offertorium :

Præparatio cordis ad gratiam Dei. iv, 12.

Devota petitio gratiæ. iv, 16.

Oblatio universalis ad Deum. iv, 9.

Ad Canonem :

Oratio contra distractiones. iii, 48, (5-6).

Exercitium virtutis Fidei. iv, 4, (1-2).

Ante Consecrationem :

Desidera unionem Christi. iv, 13, (2-3)

Post Consecrationem :

De amore Jesu super omnia. II, 7.

De oblatione Christi in Cruce. IV, 8.

Ad Commemorationem pro vivis et defunctis :

De operibus ex caritate factis. I, 15, (1-2).

Oblatio pro vivis et defunctis. IV, 7, (3).

Ad Pater noster :

Oratio pro fiducia in Deum. III, 59.

Præparatio ad Communionem. IV, 17.

Ad Communionem :

Unio animæ ad Deum. IV, 3.

Post Communionem :

Preces fervidorum amatorum Christi. III, 5, (1-2-6).

Gratiarum actio animæ. IV, 11.

Ad Postcommunionem :

Consideratio de occultis Dei judiciis, III, 14.

Oratio pro beneplacito Dei perficiendo, III, 15, 3.

Ad ultimum Evangelium :

De paucitate amatorum crucis Jesu. II, 81.

Gratiarum actio post Missam. III, 5, (1-2).

Index Capitulorum

PRO VARIIS VITÆ NECESSITATIBUS

Pro vita religiosa

I — 9, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 25.

II — 1, 4, 7, 8, 9, 11, 12.

III — 2, 3, 5, 6, 7, 10, 11, 27, 31, 32, 33, 53, 54, 55, 56.

IV — 5, 7, 10, 11, 12, 18.

In tentationibus

I — 13.

II — 9.

III — 6, 12, 14, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 23, 29, 30, 35, 37, 47, 48, 49, 50, 52, 55, 57, 59.

In tribulationibus

I — 12.

II — 9, 11, 12.

III — 6, 12, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 23, 29, 30, 35, 37, 41, 47, 48, 49, 50, 52, 55, 56, 59.

*Discrete agendum
erga proximum*

- I — 4, 9, 14, 16.
 II — 3.
 III — 13, 15, 16, 17, 18, 19,
 24, 36, 44, 45, 46.

Quatuor novissima

- I — 22, 23, 24.
 II — 14, 48, 49.

Tepor in Dei servitio

- I — 1, 19, 21, 22, 25.
 III — 3, 8, 9, 14, 21, 40, 44,
 48, 52, 55.
 IV — 3.

Anxietas pro salute

- I — 25.
 II — 4.
 III — 3, 7, 21, 48, 49, 54, 56.
 IV — 8, 9, 15.

Pax et recollectio

- I — 6, 10, 20, 21.
 II — 1, 3.
 III — 1, 2, 3, 11, 23, 25, 26,
 27.

Amor Dei

- II — 7, 8, 10.
 III — 5, 6, 9, 21, 22, 31, 34,
 42.
 IV — 8, 9.

Ante Communionem

- IV — 6, 7, 9, 10, 11, 13, 14,
 15, 16, 17, 18.

Post Communionem

- I — 19, 25.
 II — 1, 12.
 III — 1, 2, 3, 5, 7, 8, 10,
 15, 16, 17, 18, 19, 23, 26,
 27, 31, 34, 37, 42, 45, 48,
 55.

Colloquia animæ cum Deo quæ in Libro tertio habentur

Primus numerus caput, secundus paragraphum indicat

- 2, 1 Servus optat ut Deus ipse loquatur.
 » 3 Loquatur ipsa Veritas æterna.
 3, 6 Oratio ad implorandam devotionis gratiam.
 5, 1 Servus orat et gratias agit.
 » 2 Fortitudinem petit.
 » 6 Precatur amorem Dei.
 8, 1 Noverim me : quid sum, quid fui, quid ero
 » 3 Gratias agit de beneficiis acceptis.
 10, 1 Dulcedo divinæ contemplationis.
 » 2 Gratia divinæ vocationis servo indigno concessa.

- 10, 3 Deus scipsum tibi impendit.
 » 4 Mancipa te ei servum perpetuum.
 » 5 Hæc sancta servitus est tibi ingens gloria.
- 14, 1 Judicia Dei tremenda.
 » 2 Sine Deo, nihil sanctum, nihil validum.
 » 3 A me ipso, nihil sum, et nihil valeo.
 » 4 Vera Dei cognitio perfecte subjectos nos efficit.
- 15, 3 Oratio pro beneplacito Dei faciendo.
- 17, 2 Deo cura est pro nobis.
 » 4 Bonum vel malum gratanter suscipe de manu Dei.
- 18, 2 Miseriæ hujus vitæ per gratiam sunt valde meritoria.
 » 3 Christus cælestem viam nobis ostendit.
- 19, 4 Oratio ad patientiam petendam.
- 20, 1 Quanta sit infirmitas nostra.
 » 2 Quam labiles et fragiles sumus.
 » 3 Sine gratia victores non erimus.
- 21, 1 Servus optat in summo bono requiescere.
 » 2 Sine Deo, cetera bona nihil sunt.
 » 3 Suspiria in Jesum dulcissimum animæ sponsum.
 » 4 Sine Jesu, nulla lætitia.
 » 5 Gratia desiderium.
 » 7 Servus laudem dicit Patris Sapientiæ.
- 22, 1 Servus debitas gratiarum laudes persolvit.
 » 2 Et laudat divinam dispensationem.
 » 3 Ad majorem nostram utilitatem dona largitur Deus.
 » 4 Paupertas et humilitas sunt Dei beneficia.
 » 5 Dei voluntas nobis magis placeat quam ejus dona.
- 23, 4 Servus cupit viam pacis et perfectionis sequi.
 » 5 Oratio contra cogitationes malas.
 » 6 Oratio pro illuminatione mentis.
- 24, 2 Oratio ad mentis libertatem petendam.
- 27, 4 Oratio pro purgatione cordis et cælesti sapientia.
- 29, 1 Deus invocandus est in tribulatione.
 » 2 Deus, cujus solius est liberare, sua gratia nos adjuvet.
- 34, 1 Quam jucundum sit Deum amare.
 » 2 Super omnia et in omnibus diligatur Deus.
 » 3 Petitur unio divina.
- 40, 1 Quam pauper sit homo et infirmus.
 » 2 Quomodo fortior efficiatur.

- 40, 3 Deum quærendo, consolationem invenit.
 » 4 Inanis gloria cælesti spoliatur gratia.
 » 5 Nihil gloriabor, nisi in infirmitatibus meis.
 » 6 Uni Deo sit laus et honor.
- 41, 2 Merito et juste patimur pro peccatis nostris.
- 44, 2 Temporale damnum magis fletur quam æternum.
- 45, 1 Vanum est in hominibus sperare.
 » 2 Deus solus est amicus fidelissimus.
 » 3 Homines fragiles sumus.
 » 4 A lingua dolosa cavendum.
 » 5 Silentium de se et aliis servandum.
- 46, 5 Servus gratiam sufferentiæ implorat.
- 48, 1 Ad æternam claritatem suspira.
 » 2 Quam amara et incerta sit vita præsens.
 » 3 Plena miseriis et bellis.
 » 4 Angustiis circumdata.
 » 5 Christus adjuvet nos, ne mens nostra vanitatibus
 inhæret.
 » 6 Cælum diligamus : ibi sit cor nostrum.
- 50, 1 Oratio animæ in desolatione.
 » 2 Quando præsens vel absens sit divina gratia.
- 50, 3 Probatio servi ab æterno præparata.
 » 4 Quam utile sit animæ pati et tribulari.
 » 5 De angustiis gratias agit.
 » 6 Virga tua et baculus tuus ipsa me consolata sunt.
 » 7 Non secundum visionem oculorum, sed juxta Dei
 voluntatem, judicare petit.
- 52, 1 Servus indignum se agnoscit.
 » 2 Nihil merui nisi infernum.
 » 3 Peccator sum et reus.
 » 4 Lacrimabilis contritio ad pedes Jesu.
- 55, 1 Servus divinam gratiam petit.
 » 2 Probat eum necessitas.
 » 3 Adjuvat infirmitatem nostram.
 » 4 Est proprium donum electorum.
 » 5 Cunctis hostibus potentior est.
 » 6 Devotionem nutrit.
- 59, 1 Omnis spes et fiducia in solo Deo est figenda.
 » 2 In adversitatibus laudetur Deus.
 » 3 Sit unica spes nostra.
 » 4 Oratio ad misericordiarum Patrem.

Colloquia animæ cum Deo quæ in Libro Quarto habentur

*Primus numerus caput,
secundus paragraphum indicat*

- 1, 1 Me trahunt verba Christi, sed avertunt propria delicta.
- » 2 Amicalis invitatio ad omnes.
- » 3 Etsi indignum, me invitat Jesus.
- » 4 Exemplum Noe, Moysis ac Salomonis.
- » 5 Digna sit præparatio.
- » 6 Discrimen inter duo testamenta.
- » 7 Quanta erat Patriarcharum devotio.
- » 8 David coram Arca.
- » 9 Sæpe curiositas ad peregrinationem trahit, hic sola fides.
- » 10 Devotionis gratiam et virtutis amorem simul cum Jesu recipiunt fideles.
- 2, 1 Quis sum, ut venias ad me.
- » 2 Reverentia et humilitas requiruntur.
- » 3 Pia precatio ad Jesum.
- 2, 4 Celebrantur Dei dilectio et sapientia.
- » 5 Mira Ejus potentia ac bonitas extolluntur.
- » 6 Gratiarum actio pro tanto beneficio.
- 3, 1 Considera cur, et ad quem accedas.
- » 2 Hoc cibo fraudata deficit anima.
- » 4 Pauper servus Deum suum recipit.
- 4, 1 Devotionis ac fidei necessitas.
- » 2 Mirabiles communionis effectus.
- » 3 Quos Jesus operari solet in amicis suis.
- » 4 Conandum ad devotionem.
- » 5 Pia precatio.
- 6, 1 Interrogatio de exercitio ante communionem.
- 9, 1 Oblationis formula.
- » 2 Super altari offer peccata tua.
- » 3 Actum contritionis age.
- » 4 Offer bona tua et Deus ea perficiet.
- » 5 Tuas et aliorum necessitates offer.
- » 6 Pro inimicis offer et ora.

- 11, 1 Christus præsens est in hoc sacramento.
» 2 Et cultu patriæ adorandus.
» 3 Ipse solus satiat animam.
» 4 Nos docet sua doctrina et nutrit suo corpore.
» 5 Gratias age pro tantis beneficiis.
» 7 Oratio sacerdotalis.
- 13, 1 Petitio divinæ unionis.
» 2 Aspiraciones ad illam.
» 3 Talis unio est optima gratiarum actio pro Eucharistiæ dono.
- 14, 1 Fervorem devotorum meditare.
» 2 Quam ardens erat eorum fides!
» 3 Pete et saltem desidera talem fidem.
- 16, 1 Infirmities nostras scit et sanat Christus.
» 2 Eum ergo adi cum fiducia.
» 3 Eique perfecte unire.
- 17, 1 Sanctorum devotionem imitare.
» 2 Imo opta tibi ardentissimum Beatæ Virginis affectum in Annuntiatione.
» 3 Opta etiam sancti Præcursoris amorem.
» 4 Oblationis formula.
» 5 Vota pro omnibus et precatio.

Liber Primus : Admonitiones ad vitam spiritualem utiles.	[3]
Liber Secundus : Admonitiones ad interna trahentes.	[46]
Liber Tertius : De interna consolatione	[71]
Liber Quartus : De Sacramento	[172]
<i>Index rerum</i>	[216]
<i>Preces et Lectiones (de Imitatione Christi) ad Missam audiendam</i>	[219]
<i>Index Capitum pro variis vitæ necessitatibus</i>	[220]
<i>Colloquia animæ cum Deo quæ in Libro tertio habentur</i>	[221]
<i>Colloquia animæ cum Deo quæ in Libro quarto habentur</i>	[224]

*Ô Marie conçue sans péché,
priez pour nous qui avons recours à vous!*

Les 20 premières pages de ce PDF donne un aperçu de la qualité, *bonne ou mauvaise*, de l'édition papier. La qualité dépend du livre original dont nous nous sommes servi pour produire le fac-similé (*texte numérisé*).

Il est possible de commander l'édition papier à prix abordable en visitant le site :

canadienfrancais.org

Plusieurs autres livres sont également disponibles sur le même site, toujours à prix abordable.

Ce PDF peut être distribué librement. Cependant, la licence ne permet pas qu'il soit modifié et ensuite redistribué. Aucune dérivation ne peut en être faite, par exemple pour en enlever certaines pages comme celle-ci.

Au Canada, cet ouvrage est dans le domaine public. Le fac-similé est toutefois sous droit d'auteur. Si vous désirez en faire usage pour reproduire ce livre, veuillez en faire la demande.

Licence *Creative Commons* CC BY-ND 2.5 CA

© 2019 *canadienfrancais.org*